

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ОСВІТА, НАУКА, ДОСЛІДЖЕННЯ В НОВИХ РЕАЛІЯХ
СЬОГОДЕННЯ

31 жовтня 2023 р.

КИЇВ - 2023

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
ОСВІТА, НАУКА, ДОСЛІДЖЕННЯ В НОВИХ РЕАЛІЯХ
СЬОГОДЕННЯ**

31 жовтня 2023 р.

КИЇВ 2023

ОСВІТА, НАУКА, ДОСЛІДЖЕННЯ В НОВИХ РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ. 31 жовтня 2023 р./ За заг. ред. Ю.О.Волошина, Н.М. Василюшиної. К.: ФМВ, НАУ, 2023. 178 с.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету міжнародних відносин НАУ.
Протокол № 9 від 16 жовтня 2023 року.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ВОЛОШИН Юрій Олексійович, декан ФМВ НАУ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України.

ВАСИЛИШИНА Наталія Максимівна, заступник декана ФМВ НАУ, доктор педагогічних наук, професор.

СИДОРЕНКО Катерина Вікторівна, заступник декана ФМВ НАУ, кан.економ.наук, доцент.

ГОНЧАРЕНКО-ЗАКРЕВСЬКА Наталія Валеріївна, завідувач кафедри іноземних мов та перекладу ФМВ НАУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав Миколайович, завідувач кафедри журналістики ФМВ НАУ, канд. філол.наук.

МАКСИМОВИЧ Роман Олегович, в.о. завідувача кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства ФМВ НАУ, канд. юрид. наук.

ДУДНИК Іван Миколайович, завідувач кафедри міжнародного туризму та країнознавства ФМВ НАУ, доктор географічних наук, професор.

БОБАРЧУК Олександр Антонович, завідувач кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій ФМВ НАУ, канд. тех.наук.

ПОБОЧЕНКО Леся Миколаївна, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу ФМВ НАУ, канд. економ. наук, доцент.

РЖЕВСЬКА Ніна Федорівна, завідувач кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій ФМВ НАУ, доктор політичних наук, професор.

ІВАЩУК Антоніна Анатоліївна, завідувач кафедри реклами і зв'язків з громадськістю ФМВ НАУ, канд. наук із соціальних комунікацій, доцент.

Містить тези Всеукраїнської науково-практичної конференції з питань інновацій та розвитку вищої освіти України. У збірник матеріалів конференції увійшли тези доповідей за сучасними, актуальними напрямками з вищої професійної освіти України. Науково-методична розробка Факультету міжнародних відносин інтегрувала сукупність взаємопов'язаних наукових напрямів досліджень, зокрема: академічна мобільність та інтернаціоналізація навчального процесу; сучасні підходи та інноваційні технології професійної підготовки майбутніх фахівців з міжнародних відносин; інноваційні методи викладання: новітні в європейській освітній практиці; світові тенденції розвитку ІКТ-освіти у вищій школі; перспективність застосування зарубіжного освітнього досвіду в Україні; інформаційно-інтелектуальна мобільність студентів та викладачів в умовах дистанційної освіти; інституційні трансформації в освіті в умовах війни; роль інноваційного та класичного університету у формуванні наукової еліти нації; вплив воєнного стану на підготовку науково-педагогічних та наукових кадрів, а також якість наукових досліджень та академічна мобільність в умовах воєнного стану.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст та автентичність матеріалів, наданих авторами для публікації.

Abdullina Karina. New realities of the functioning of the education system of Ukraine in the conditions of armed aggression of the Russian Federation against Ukraine	6
Borovska Kateryna. Integration of higher education in Ukraine into the European educational area in the conditions of globalization	10
Hema Anna. Education and science in Ukraine during the war	14
Kolenko Anastasia. New learning technologies in Ukraine and around the world	16
Korotkova Anastasia. General aspects of education system in Ukraine	19
Kysil Krystyna. Changes in education and science in Ukraine today	23
Lisova Anna. Impact of various factors on the educational process	27
Maliarchuk Yeva, Prokhorenko Sophiia. Massive open online courses: advantages and disadvantages	30
Malykhina Iryna. The role of project work in the study of international law	36
Pavlysh Roman. Access to justice as the process in Ukraine from a legal point of view	41
Peleshok Sofia. Ukrainian breakthroughs: scientific discoveries and inventions	44
Plokhotyuk Yevgeniia. Quality of scientific research and academic mobility under martial law	47

Prokopchuk Dasha. Distance education in Ukraine: current realities	50
Romanova Yelyzaveta. Education, science in the new realities	53
Rozhko Oleksandr. Radical innovations proposed by UNESCO ...	54
Sakov Arsen. Peculiarities of learning during the events of today ...	57
Samsonova Yelyzaveta. Adapting education, science, and research to contemporary realities	62
Skyrda Tetiana, Zhudro Olga. The role of the English language in the formation of the cryptospace dictionary of the Spanish and Ukrainian languages	65
Syrotiuk Anastasiia. Returning to traditional classrooms: education in the aftermath of COVID-19	72
Vasylyshyna Nataliia, Kazymirova Oleksandra. The influence of legal regime of martial law on the development of legal education ..	79
Vasylyshyna Nataliia, Nikishchenko Olexandr. Modern trends of legal education of international lawyers in 2023	83
Бірюков Володимир Миколайович. Роль фіксерів у глобальному медіа-покритті: український контекст під час російської агресії	90
Буянов Денис Андрійович. Академічна мобільність як важлива складова освітньої діяльності закладів вищої освіти ..	96
Василенко Софія Юріївна. Використання можливостей штучного інтелекту за умов дистанційного навчання	103
Веретільник Тимофій Іванович. Застосування AR та VR технологій в мультимедійних виданнях	108
Грущинська Наталія Миколаївна. Особливості реалізації неперервної освіти в умовах воєнного стану	112

Злотківська Тетяна Володимирівна. Перспективи інтеграції штучного інтелекту у поліграфічну галузь	117
Зуєва Аліна Костянтинівна. Науково-освітня дипломатія як напрям публічної дипломатії	123
Кунц Станіслав Вікторович. Організація Об'єднаних Націй: сутність, роль і функції (соціально-філософський аспект)	129
Матвійчук-Юдіна Олена Василівна. Світовий досвід впровадження електронного документообігу у закладах вищої освіти	144
Пахомова Олена Юріївна. Питання експортного контролю в інвестиційній політиці Китаю	149
Радюк Владислав Сергійович. Штучний інтелект в освітній діяльності	153
Родіонова Олена Володимирівна. Актуальність впровадження інноваційних технологій у поліграфічну галузь для подолання наслідків екологічної кризи	157
Сопун Яна Володимирівна. Міжнародна співпраця у забезпеченні якості освіти в умовах війни	162
Степашко Дар'я Костянтинівна. Дистанційне навчання: можливості та перспективи	167
Скоробагатько Анна Ігорівна, Матвійчук-Юдіна Олена Василівна. Основи побудови мультимедійного вектору бренду закладу вищої освіти України в умовах сьогодення	173

Abdullina Karina,
**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
7483712@stud.nau.edu.ua**

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
**Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua**

**NEW REALITIES OF THE FUNCTIONING OF THE
EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF
ARMED AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION
AGAINST UKRAINE**

With the beginning of the full-scale military aggression of the Russian Federation against of Ukraine on February 24, 2022 hostile attack succumbed social the economic system of Ukraine, significant destruction and damage was caused to infrastructure objects, buildings of public and social purpose, among which there are quite a few educational institutions. Some cities and towns of Ukraine were completely wiped off the map by Russian artillery and air bombardments, which forced the residents of these settlements to evacuate en masse, fleeing from the places of occupation and places where active hostilities are taking place. According to the conclusion of UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) experts, the Russian attack on Ukraine created a direct and growing threat to the lives and well-being of 7.5 million Ukrainian children. Humanitarian problems multiply and grow every hour. Hundreds of children are killed and injured, every second children are deeply traumatized by violence, that surrounds them.

Hundreds of thousands of them lose access to safe water and electricity due to infrastructure damage [1].

The war in Ukraine led to devastating consequences for children in such countries scales and paces that did not exist since the Second World War, - he declares UNICEF. As a result of military operations, 3 million children in Ukraine and more than 2.2 million children in the

countries that accept Ukrainian refugees are in need of urgent humanitarian assistance. Internal and external (abroad) displacement affected every two children out of three. According to the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, two children die and four are injured every day in Ukraine - mostly as a result of Russian attacks with the use of explosive weapons in populated areas.

The civilian infrastructure that children depend on will continue to be increasingly damaged or destroyed. In addition, the war and mass displacement destroy the sources of income and economic opportunities of the residents of Ukraine. As a result, many families are left without sufficient income to meet their basic needs and cannot provide adequate support for their children [2].

According to the Office of the Prosecutor General, as of August 1, 2022, 358 children died, not including those from active military operations 693 children were injured [3]. The education system of Ukraine found itself in new realities of functioning, and educational managers were faced with questions that no one had solved until today.

In the first 3 days of the war, the Ministry of Education and Science of Ukraine (MES) continued its work, ensured constant communication with regional departments of education and heads of higher education institutions. The MES addressed an open letter to international partners, in particular the ministers of the EU countries, with a request to ensure support for the education system of Ukraine. At the same time, cooperation in the field of education and science with the Russian Federation and specialized state bodies of countries that supported armed aggression against Ukraine was terminated. In order to ensure the security situation in general secondary education institutions, the educational process was temporarily suspended and vacations were announced. In the future, the educational process continued using all available forms: online (with the use of IT technologies and remote access in territories close to the places of hostilities), offline (in territories far from the places of hostilities), in a mixed mode.

Institutions of professional (vocational and technical) found themselves in new realities, vocational pre-university and higher education, whose students and teachers joined the ranks of the Armed Forces of Ukraine and territorial defense en masse. Some teachers continued to teach students even from the front lines. Educational institutions became the headquarters of assistance to the population and the military. Participants of the educational process and scientists worked as volunteers, collected and transferred funds to the Armed Forces, recorded video appeals to the international 3M, in which they talked about the realities of Russian aggression. Students massively participated in the development of websites, the creation of telegram channels to inform the population about the course of military operations and other important issues.

Students of technical higher education institutions organized themselves for the purpose of cyber support of the country. Born on the educational front [4]. Some of the participants in the educational process, who found themselves in the epicenter of hostilities, suffered significant mental and physical injuries. The living conditions of children in the east and south of Ukraine, where hostilities are taking place, are becoming increasingly unbearable. Ukrainian children, escaping from the war, are at the same time exposed to a great risk of being separated from their families, losing their parents, being subjected to violence, cruel treatment, sexual exploitation, and falling into the trap of human traffickers.

Most of them experienced extremely traumatic events. These children are in urgent need of increased security, stability, child protection assistance and psychosocial support - especially those who are unaccompanied or separated from their families [2].

UNICEF emphasizes that the war caused the most acute since the beginning of the XXI century. crisis in the field of child protection. The difficult psychological state of participants in the educational process is one of the serious problems that creates obstacles on the way to ensuring the quality of education. Teachers, pupils, and students who suffered

from the military aggression of the Russian Federation need significant psychological support.

In this part, the MES has taken a number of steps to provide such psychological support, posting useful tips for victims on its official website. A group of volunteer psychologists is functioning, which implements projects for children and adults, provides advice on controlling the emotional state [5].

UNICEF was also involved in solving the problem of psychological support. To help children, their parents and guardians reduce stress, cope with emotional stress, maintain psychological and physical health, ensure the safety and development of children during wartime, the website of this organization publishes practical recommendations of experts and useful materials on these issues [6].

In the conditions of martial law, the Ministry of Education and Culture is making every effort to ensure the sustainability of education and teaching, to create safe conditions for pupils and students, teachers and lecturers, to support those who were forced to go abroad or to safer regions of Ukraine, to continue systemic reforms at all levels of education. Given the importance of these tasks, the Ministry's team formed a list of key policy priorities in the field of education, the timely implementation of which will minimize educational losses and ensure the sustainability of domestic education [7].

REFERENCES

1. The war in Ukraine poses an immeasurable threat to children / UNICEF URL: <https://www.unicef.org/lac/en/war-in-ukraine-poses-immediate-threat-to-children>.
2. 100 days of war in Ukraine left 5.2 million children in need of humanitarian aid / UNICEF URL: <https://www.unicef.org/press-releases/one-hundred-days-war-ukraine-have-left-52-million-children-need-humanitarian>.
3. Office of the Prosecutor General of Ukraine URL: <https://www.gp.gov.ua/>.
4. Chronology of events in the field of education and science under the conditions of war / Ministry of Education and Science of Ukraine URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/hronologiya-podij-u-sferi-osviti-ta-nauki-v-umovah-voyennogo-stanu>.
5. How to control the emotional state during martial law? Advice from psychologists URL: <https://mon.gov.us/ua/news/yak-kontrolyuvati-emocijnij-stan-pid-chas-voyennogo-stanu-poradi-psihologiv>.

6. Support for parents and children during war
URL: <https://www.unicef.org/ukraine/en/parents-children-support-during-war>.

7. Needs of education and science and assistance received
URL: <https://mon.gov.ua/eng/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/pidtrimka-osviti-i-nauki-ukrayini-pid-chas-vijni/nevidkladni-potrebi-osviti-i-nauki-ukrayini>.

Borovska Kateryna,
Fourth Year Student,
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
7057608@stud.nau.edu.ua

Scientific Adviser: Vasylyshyna Nataliia,
D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
filologyN@gmail.com

INTEGRATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE INTO THE EUROPEAN EDUCATIONAL AREA IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

The integration of higher education systems into broader regional and global frameworks is a crucial aspect of modernizing and enhancing the quality of education worldwide. Ukraine, with its rich educational tradition and commitment to academic excellence, has been actively pursuing the integration of its higher education system into the European Educational Area (EEA) [1]. This integration has become especially relevant in the context of globalization, where knowledge, skills, and innovation transcend national borders. In this article, we will explore the integration of higher education in Ukraine into the EEA, considering the challenges and opportunities presented by globalization.

To start with the challenges, we have to highlight the main obstacles that can be faced. One of the primary challenges for Ukraine in integrating its higher education system into the EEA is ensuring the quality of education. European standards and accreditation processes

require universities to meet specific criteria, which might necessitate significant reforms and investments in infrastructure, faculty development, and curriculum design.

Europe managed to build an effective system of educational values. It is based on the so-called "Knowledge Triangle" (education - science - innovation) [4]. Such a system of values sets the vector for the development of European education. And in this sense, the European experience has great value. The result of following such a vector is a high level of trust on the part of the world community in the quality of European education.

The language of instruction is another hurdle. While Ukraine predominantly uses Ukrainian as its medium of instruction, English is often the language of choice in European universities. Adapting to English as a primary language for academic purposes requires significant adjustments, including providing English language proficiency programs for students and faculty [3].

The last but not the least challenges are legal and administrative reforms. To align with European standards, Ukraine needs to reform its legal and administrative systems governing higher education. This includes issues related to degree recognition, credit transfer, and accreditation processes, which should be harmonized with European norms. In order to range and specify some issues, we will present the essential spheres, where reforms should to be performed. Firstly is decentralization of education. Further decentralize the education system to empower local authorities and schools to make decisions about curriculum, resource allocation, and management. This can improve responsiveness to local needs [1].

Enhance the quality of teacher training and provide opportunities for ongoing professional development. Ensure that teachers are adequately compensated to attract and retain talent. Update and modernize the curriculum to align with current global standards and incorporate digital literacy, critical thinking, and problem-solving skills. Ensure that the curriculum reflects the cultural and historical context of

Ukraine. Promote inclusive education by improving access for students with disabilities and providing necessary support and resources to meet their unique needs [3].

We should not forget about investment in infrastructure and resources. Allocate more funds for the construction and maintenance of school facilities, provision of textbooks, and access to technology. Address the digital divide to ensure all students have access to online learning resources [5].

Implementation of strong anti-corruption measures to ensure that educational resources are used efficiently and transparently and to prevent corruption within the education system is an effective method how to deal with integration to European Educational Area.

Currently, we should refer to the considering of opportunities presented by integration:

- Mobility: Integration into the EEA facilitates student and faculty mobility across European countries. Ukrainian students gain access to a wider range of academic opportunities, while faculty can engage in research collaborations and exchange programs. This mobility fosters cross-cultural understanding and enhances the overall quality of education.

- Research Collaboration: Collaboration in research and innovation is a vital aspect of EEA integration. Ukrainian universities can participate in European research programs, accessing funding and expertise that can drive scientific advancements in various fields.

- Enhanced Employability: Graduates from Ukrainian universities integrated into the EEA are better equipped to compete in the global job market. They possess degrees recognized throughout Europe, making it easier to find employment opportunities internationally.

- Modernization of Curricula: Integration into the EEA encourages universities to modernize their curricula and adopt innovative teaching methods. This benefits student by providing them with relevant skills and knowledge required in the modern workforce [6].

The integration of higher education in Ukraine into the European Educational Area presents both challenges and opportunities in the conditions of globalization. While Ukraine faces the daunting task of aligning its education system with European standards, the benefits of integration, such as improved quality, mobility, research collaboration, and enhanced employability, makes the effort worthwhile.

Ukraine's commitment to integration into the EEA is a crucial step towards fostering a more competitive and globally connected higher education sector. As globalization continues to shape the landscape of education, Ukraine's efforts to integrate will contribute to the development of a stronger, more interconnected European educational community.

REFERENCES

1. European Higher Education Area (EHEA). URL: <https://www.ehea.info/> (Access mode: 11.10.23)
2. Ministry of Education and Science of Ukraine. URL: <https://mon.gov.ua/> (Access mode: 11.10.23)
3. European University Association. URL: <https://eua.eu/> (Access mode: 11.10.23)
4. P.P. Groumos, An Overview of the Triangle of Knowledge as a Driving Force for Sustainable Growth in Developing Nations, IFAC Proceedings Volumes, Volume 46, Issue 8, 2013, Pages 106-115. URL: <https://doi.org/10.3182/20130606-3-XK-4037.00055> (Access mode: 11.10.23)
5. European Commission - Education and Training. URL: https://ec.europa.eu/education/index_en.htm (Access mode: 11.10.23)
6. Ukraine's Integration into the European Higher Education Area: Progress and Challenges. URL: <https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/case-study-ukraine-2018-051118-final.pdf> (Access mode: 11.10.23)

Hema Anna,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8391812@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

EDUCATION AND SCIENCE IN UKRAINE DURING THE WAR

From February 24, Ukrainian science, as well as our state as a whole, appeared before extremely difficult tasks: how to maintain calmness and motivation for work and science, in what way to acquire new knowledge, abilities and skills, how to influence your own students, etc. And scientists, despite all the complexity of events, continue their work educational, scientific, methodological, organizational and other activities. The first possibility was that a number of specialized scientific journals proposed a certain deadline for submission of own materials, which will allow next time during the year to publish one more scientific article, but already free of charge. And it gives a lot of motivation, so that by the end of the year, the scientists' own achievements will be supplemented by two professional articles. Such an opportunity is an opportunity to increase scientific potential, demonstrate the ability to promptly and qualitatively communicate to the scientific community their developments on a certain topic. The second point is measures to improve qualifications, which have management in the public sphere, quality management research activity, the third level of education in Ukraine. a certain is periodically offered by the Ukrainian European Scientific Center cooperation. They are primarily aimed at such important and necessary ones aspects such as corporate.

We think the war affected science. Before the beginning of the large-scale Russian invasion, the situation of Ukrainian science was very difficult. Much was said about the lack of research in the system of real state priorities and the low social status of scientists, the lack of

formation of an effective system for supporting innovations abroad. There were also achievements that we could be proud of: the National Research Fund (NRF) became operational, basic funding for the scientific activities of higher education institutions was introduced, Ukraine became an associate participant in EU framework programs. But even in such a difficult situation, Ukrainian scientists not only successfully worked on the above-mentioned and unmentioned defense developments, but also obtained some first-rate fundamental results [1].

The modernization of education is manifested in the search for new ways of development educational systems; development and experimental verification of models anticipatory development of educational institutions in accordance with development society; finding balance, the optimal ratio between the "market" of education and its main task — education, upbringing, personality development, preparing it for life in modern society, which cannot be implemented exclusively according to market criteria.

On the development of the education system in modern conditions influenced by the following four interrelated factors: rapidity and rapidity of social development processes; socio-economic transformations in society that led to the emergence of a fundamentally new for the phenomenon of our economy and social existence — the labor market; processes globalization, which responded to integration trends in the world; information "explosion" in society, caused by the emergence of new information technologies and multimedia. Post-industrial culture emphasizes the uniqueness of man. Intelligence and the creative potential of a person becomes the main productive force of society, which means strengthening the role of the human factor, especially such qualities of a person, as his identity and self-worth. Selfdevelopment and self-realization in culture become an important social value, and the formation of abilities to self-development and self-realization, creativity, selfimprovement and learning during life important tasks of post-industrial pedagogy [2]. Education in a post-industrial society serves a person socially and professional protection, allows you to quickly adapt

to life changes. Education allows everyone to become a self-sufficient individual, because developing the mind and mental strength of a person, allows to think not only about the solution personal and professional problems, but also to understand those transformations which happening in society, become their active participant. Nothing helps like that development of a person's personality, such as education, and nothing can be so proud of itself education itself, as the development of the person who acquires it [3].

REFERENCES

1. Topical Issues of the Humanities: Interuniversity Collection of Scientific Papers by Young Scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University (Category "B") URL: <https://bit.ly/3c8yCyG>.
2. Na chasi URL: <https://bit.ly/3O2RqfM>.
3. Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation URL: <https://bit.ly/3ARrfpo>.

Kolenko Anastasia,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8472507@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

NEW LEARNING TECHNOLOGIES IN UKRAINE AND AROUND THE WORLD

The landscape of education, science, and research has undergone significant transformations in recent years, both in Ukraine and globally. This report explores the new realities that have shaped these domains, emphasizing the challenges, opportunities, and strategies for addressing them. The integration of digital technologies, evolving pedagogical approaches, and the increasing importance of interdisciplinary research are central themes. Moreover, the report underlines the need for

international collaboration and emphasizes the pivotal role of these changes in shaping a brighter future for education and research [2].

Introduction. The world today is marked by profound changes and uncertainties, and this has deeply impacted education, science, and research, both in Ukraine and worldwide. This report sheds light on the evolving landscape and the key factors that have influenced these domains, including digitalization, pedagogical innovations, and the role of interdisciplinary research.

Digital Transformation of Education. The digital revolution has been instrumental in reshaping the education sector. The use of technology in classrooms, online learning platforms, and educational applications have become integral to modern education. In Ukraine, initiatives like "Diia.School" have been launched to promote digital skills among students, enhancing their prospects in a globalized job market. This transformation necessitates the continuous training of educators to effectively integrate technology into the curriculum [5].

Pedagogical Innovations. New pedagogical approaches, such as personalized learning, flipped classrooms, and project-based learning, are changing how students are educated. These approaches prioritize student-centered learning, critical thinking, and problem-solving skills. In Ukraine, educators are exploring competency-based education, aiming to equip students with practical skills that match real-world needs. The global shift towards competency-based models signifies a shift from traditional examinations to a focus on applied knowledge and skills.

Interdisciplinary Research. Interdisciplinary research has gained immense prominence, transcending the boundaries of traditional academic silos. This approach fosters holistic problem-solving and encourages diverse perspectives, making it particularly relevant in addressing complex global challenges. In Ukraine, initiatives like the "Science for Peace and Security Program" emphasize interdisciplinary research in areas like cybersecurity, climate change, and healthcare [6].

Challenges and Opportunities. The changes in education, science, and research bring forth numerous challenges. Ensuring equal

access to digital education, fostering creativity and critical thinking in students, and promoting open access to research findings are vital concerns. Moreover, the need for investment in research and development and securing intellectual property rights remains pivotal.

However, these challenges also present opportunities. The globalized world creates new avenues for international collaboration. Educational institutions and researchers in Ukraine have the opportunity to engage in partnerships, collaborative projects, and access global networks to enhance their impact.

Conclusion. The new realities in education, science, and research are indeed transformative. The integration of digital technology, innovative pedagogical approaches, and interdisciplinary research are central to adapting to these changes. By addressing the challenges and seizing the opportunities, Ukraine and the world can foster a brighter future marked by accessible, high-quality education and impactful research.

REFERENCES

1. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80-97.
2. European Commission (2020). Horizon 2020 URL: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>.
3. Rotherham, A. J., & Willingham, D. T. (2009). 21st-Century Skills: Not new, but a worthy challenge. *American Educator*, 17-20.
4. World Economic Forum. (2020). The Future of Jobs Report 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.
5. Ukrainian Ministry of Education and Science. (2023). Diia.School. Retrieved from <https://mon.gov.ua/eng/education/preschool/1518890662-8-1518818144-1518815826-1518815139>.
6. Ukrainian Ministry of Education and Science. (2023). Science for Peace and Security Programme. Retrieved from <https://mon.gov.ua/eng/education/scientific-cooperation/1500868405-3-1518001105>.

Korotkova Anastasia,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

GENERAL ASPECTS OF EDUCATION SYSTEM IN UKRAINE

Education has always played a significant role in society and for the state, focusing on the development of essential social qualities in every individual as a member of society and a citizen of the state. Education influences the progress of society, transforming it from the present into a society of the future. According to Karl Jaspers, a comprehensive historical concept of human existence should take into account not only the past but also the prospects for the future [1].

Digital Transformation of Education and Science. The digital transformation of education and science encompasses the use of modern information and communication technologies to enhance the processes of learning, research, and knowledge dissemination. Here are some key aspects of digital transformation in these fields:

- **Online Learning:** The development of platforms for online education, video lectures, interactive courses, and webinars enables students and learners to access education remotely, making education more accessible and flexible.

- **Electronic Textbooks and Resources:** The creation of electronic textbooks, virtual libraries, and educational resources simplifies access to information and improves the quality of learning.

- **Artificial Intelligence and Data Analysis:** Using artificial intelligence for personalized learning, predicting student performance, and enhancing teaching methods.

Interdisciplinarity and Global Collaboration are two crucial aspects of modern science and research:

1. **Interdisciplinarity:**

- Joint Approaches to Complex Problems: Interdisciplinarity involves collaboration across various fields of knowledge to address complex problems, allowing the integration of expertise from different domains for a more comprehensive understanding and solution to the issue.

- Innovation and New Discoveries: Interdisciplinary research can lead to unexpected discoveries and innovations by combining diverse approaches and methods.

Addressing Global Challenges: Many of the most significant contemporary challenges, such as climate change and pandemic control, require interdisciplinary approaches for resolution.

2. Global Collaboration:

- Knowledge and Resource Sharing: Global collaboration allows scientists and researchers to exchange knowledge, data, and resources with colleagues from other countries and institutions.

- Expanding Research Opportunities: Global collaboration opens doors to a wider range of research opportunities, including access to unique facilities, laboratories, and data.

- Development of International Standards and Approaches: Collaborative efforts at the international level contribute to the development of widely accepted standards and methods, enhancing the quality and reliability of research.

- Addressing Global Issues: Global problems, such as biodiversity conservation, energy security, and climate change mitigation, necessitate collective efforts from multiple countries and experts.

Collaboration and interdisciplinarity enhance the innovation and effectiveness of scientific research, helping to address complex challenges and implement new ideas in real life. According to S.U. Honcharenko, education is the most comprehensive pedagogical concept, encompassing both a social phenomenon and an educational process [2].

The development of creativity and critical thinking is an important task in education and science. Here are the aspects of this process:

1. Fostering Creativity:

- **Creating a Stimulating Environment:** Educational and research institutions can create a conducive environment that supports creativity, allowing students and researchers to express their ideas and experiment.
- **Interdisciplinarity:** Collaboration between different fields of science and arts can foster the emergence of new ideas and concepts.
- **Encouraging Research and Creativity:** Education and scientific activities should focus on stimulating innovation and self-expression.

2. Development of Critical Thinking:

- **Critical Analysis and Evaluation of Information:** Teaching students and researchers how to analyze, critically evaluate, and verify information is an essential aspect of developing critical thinking.
- **Systematic Approach:** Addressing complex problems requires a systematic approach, including the analysis of relationships and consequences of decisions.
- **Philosophical Thinking:** Studying philosophy and ethics contributes to the development of moral and social justification for one's own views.

3. Application of Technology:

- **Use of Interactive Games and Platforms:** Technology can promote creativity and critical thinking through the use of interactive games, virtual reality, and other interactive tools.
- **Data Analysis and Big Data:** Utilizing tools for processing and analyzing large volumes of data helps identify patterns and develop analytical skills.

4. Formal Education and Self-Education:

- **Courses in Creativity and Critical Thinking:** Including such courses in educational programs supports the development of these skills.
- **Self-Study and Reflection:** Encouraging students and researchers to engage in independent study, research, and reflection on their own thoughts and perspectives.

Integrity is a key category in pedagogy that allows for the analysis of the educational process with a focus on quality and reflecting the quality of outcomes (as stated by A.I. Subetto) [3].

Forming competencies for the future is a key goal of modern education and preparation, as rapid changes in society and technology demand new skills and knowledge. Here are some competencies that are gaining importance for the future:

- Digital Literacy: Knowledge and skills to work with information technologies, including computer usage, programming, understanding artificial intelligence, and big data.

- Critical Thinking and Analytical Skills: The ability to analyze and critically evaluate information, solve complex problems, and make well-founded decisions.

- Communication Skills: The ability to communicate effectively, including public speaking, teamwork, and engaging in dialogues with diverse groups of people.

- Adaptability and Flexibility: The ability to adapt to changes in the work environment and continuous learning throughout life.

- Problem-Solving Orientation: The ability and willingness to solve complex problems and implement innovative solutions.

- Entrepreneurial Skills: The ability to generate and develop new ideas, business plans, and projects.

- Ethical Competence: Understanding ethical principles and standards that guide behavior in professional and social life.

- Self-Directed Learning: Skills for independent learning, information searching, self-development, and self-improvement.

- Creativity and Innovation: The ability to generate new ideas and apply them in practice.

Developing creativity and critical thinking is crucial, as they contribute not only to personal development but also to addressing complex societal and scientific challenges.

REFERENCES

1. Jaspers K. The meaning and purpose of history / Karl Jaspers; lane with him. M.: Politizdat, 1991. 527 p.
2. Goncharenko S.U. Pobudova pedagogical theory / S.U. Goncharenko // Ped. gas. No. 11 (148), leaf fall, 2006. P.5.
3. Subetto A.I. The principle, laws and structure of the science of education - education studies. Imperative of Non-Classical Synthesis / A.I. Subetto // "Academy of Trinitarianism", M., El. No. 77-6567, publ. 10892, 12/19/2003.

Kysil Krystyna
**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
8459499@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
**Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

CHANGES IN EDUCATION AND SCIENCE IN UKRAINE TODAY

Today, we would like to share with you a report on "Education, Science, and Research in the New Realities of Today." This topic has become especially relevant in the context of constant changes in society, technology and global challenges we face today.

The modern world is undergoing profound transformations in all spheres of life, and education, science, and research are not left behind. We face new demands and opportunities that shape the future of our society.

Changes in information technology and access to the Internet are revolutionizing the way we learn. Before the advent of modern technology, education was largely based on traditional teaching methods. Pupils and students attended physical educational institutions, such as schools, universities and colleges, where they learned from teachers and professors. The main resources for learning were textbooks, printed materials, and lectures [1].

Teachers and professors used traditional teaching methods, such as lectures, seminars, and workshops. Assessment was mainly through written exams and tests. Before the advent of technology, access to information was limited, and students were restricted to the resources available in their school or library. Interactivity and individualization of learning were significantly limited, and mostly depended on the teacher.

In general, education used to be less flexible, less focused on individual student needs, and less supported by the modern technologies we have today. Online education, distance learning, and the use of virtual reality are becoming increasingly popular ways of learning. As a result, learning is becoming more accessible and flexible. Education in 2023 is different from traditional education in many ways, thanks to the introduction of technology and changes in society. Here are some of the main characteristics and challenges of education in 2023, as well as ways to improve them:

1. Distance and online education: Thanks to the Internet and digital technologies, students can study remotely and receive education online. Although of course this type of education has certain disadvantages, such as insufficient access to the Internet for all, lack of motivation and discipline for self-study.

2. Education is becoming more interactive and individualized through personalized learning approaches and technological tools. The problem is the lack of tools to personalize learning for each student, lack of guidance for teachers.

3. Emphasis on soft skills: Education in 2023 is not only focused on knowledge, but also on the development of skills of cooperation, communication, creativity and problem solving.

4. Global cooperation and international exchange: Growing international cooperation and exchange of students and researchers are becoming important parts of education. The problem is in particular the visa regime and lack of funding for international exchange [2].

We believe it is important to combine traditional methods with innovative approaches, to promote accessibility and diversity of learning

opportunities, and to provide support to develop the skills that students need to succeed in the modern world. Also, given the situation in Ukraine, education and science in times of war face significant challenges and consequences. Military conflicts can have an important impact on education and science. For example, one of the main problems is the destruction of educational infrastructure. Military actions can lead to the destruction of schools, universities and research centers. As a result, children and students may be forced to stop studying due to shelling, insecurity or military operations in certain regions. Today, the educational process in our country takes place under the sound of sirens, often under the sound of shelling. Therefore, the idea of creating curricula and platforms for distance learning for those who find themselves in difficult conditions, as well as special curricula for displaced children, becomes an important issue. It is also not uncommon for military conflicts to lead to a reduction in funding for science and education. Of course, military conflicts can have a serious psychological impact on students, teachers and researchers. Therefore, as a solution, it is worth considering establishing psychological support services for students and teachers and conducting programs to overcome trauma [3].

In general, during wartime, education and science become important tools for the restoration and revival of society. The main goal of transforming Ukraine's education system is to put people, their needs and values at the center of attention. Only educated Ukrainians can create a strong, viable state, build a modern economy, and ensure the future of future generations. With this in mind, the Ministry of Education and Science of Ukraine pays special attention to ensuring that Ukrainian children, no matter where they are, can continue their education in the Ukrainian educational paradigm. Today, Ukraine faces many challenges that need to be overcome. In particular, it is necessary to create conditions for education in the context of war and forced migration, and the continuing influence of corruption, on the one hand, and to ensure European integration processes and take into account globalization trends, on the other. All of this leads to an urgent need to find new

approaches to the development of education and science that should meet all the demands of the present and future, and meet the needs of Ukrainians. Currently, the Ministry, together with nearly 1700 experts, continues to work on the creation of the National Strategy of Education and Science of Ukraine, which is based on a vision of the future of Ukrainian education and science. The vision of the future is based on the aspiration of Ukrainians for European integration and the promotion of human and European values that are important to us. Children, their lives, safety and access to education have been and remain in the focus of the state's attention, as children are the most important agents of change and building the future. Despite the existing obstacles, Ukrainian education will definitely become stronger after the current challenges.

After all, science and education occupy a dominant position in the world. The rapid development of scientific processes, modernization of science and education as a whole, the ability to predict and analyze events open the door to scientific research; further socio-economic, political, and cultural development is probably impossible without the active implementation of scientific research. The development of scientific research creates preconditions for training, first of all, highly qualified specialists capable of creative work, constructive thinking, forecasting further development of science, etc. Scientific research is of great importance in shaping the knowledge, skills and abilities of human research activities in the modern world. The relevance of this topic lies in the fact that scientific research is interesting because it makes it possible to study phenomena and processes comprehensively, objectively and thoroughly, and to obtain results that are useful for human activity and the common global future.

REFERENCES

1. Problems and prospects of the development of science, education and society in the xxi century: a collection of abstracts Poltava: center of financial and economic. Research. Research, 2022. 83 c. URL: http://www.economics.in.ua/2022/05/blog-post_9.html (accessed September 25, 2023).

2. Mantur-Chubata O. S. Dubilei Y. A. Mikhalets A. V. Features of scientific research in the modern world. Khmelnytskyi. URL: http://www.economics.in.ua/2022/05/blog-post_9.html (accessed: 09/25/2023).

3. MES of Ukraine\ Institute of Educational Analytics. Education and science of ukraine in the conditions of martial law: informational and analytical collection. Kyiv, 2023. 57 c. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia / 2023 / 22.08.2023 / Inform-analytic. zbirn-Osvita. v. umovah. voyennogo. stanu-vykl. rozv. povoyen. perspekt. 22.08.2023.pdf> (accessed 25.09.2023).

Lisova Anna

**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8459680@stud.nau.edu.ua**

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
**Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua**

IMPACT OF VARIOUS FACTORS ON THE EDUCATIONAL PROCESS

The world is changing rapidly, and education, science, and research are no exception. The COVID-19 pandemic, the climate crisis, and the war in Ukraine have all had a profound impact on these sectors. In this report, we will examine the new realities of education, science, and research and discuss how these sectors can adapt and thrive in the years to come. **COVID-19 pandemic, climate crisis, and the war in Ukraine have created new realities for education, science, and research.** The COVID-19 pandemic has forced educational institutions to rethink the way they teach and learn. Many schools and universities switched to online learning during the pandemic, and some have continued to offer hybrid or fully online programs. This shift has had a number of challenges, including ensuring that all students have access to the necessary technology and support. However, it has also created new opportunities, such as the ability to reach students in remote areas and offer more flexible learning options [1].

The climate crisis is another major challenge facing education, science, and research. The climate crisis is already having a significant impact on education, with extreme weather events disrupting classes and schools being forced to close. In addition, the climate crisis is creating new educational needs, such as the need to teach students about climate change and how to adapt to its impacts.

The war in Ukraine is also having a significant impact on education, science, and research. The war has displaced millions of people, including students and researchers. In addition, the war has disrupted scientific collaboration and research projects.

The new realities include increased demand for online learning, greater focus on interdisciplinary collaboration, and need for improved science communication. The COVID-19 pandemic has created an increased demand for online learning. Many students and families now prefer online learning, and many educational institutions are offering more online programs and courses. [2] The climate crisis and the war in Ukraine are also creating a greater need for interdisciplinary collaboration. These challenges are complex and require a collaborative approach from scientists, researchers, and educators from different disciplines. In addition, the rise of misinformation and disinformation highlights the need for improved science communication. Scientists and researchers need to be able to communicate their findings to the public in a clear and concise way in order to build public trust in science and to address the challenges facing society. **In order to adapt and thrive in the new realities, we need to focus on investing in digital infrastructure, promoting interdisciplinary collaboration, and improving science communication.** Investing in digital infrastructure is essential for ensuring that all students and researchers have access to the necessary technology and support. This includes investing in high-speed internet, digital devices, and training. Promoting interdisciplinary collaboration can be done through funding opportunities, joint research programs, and other initiatives. It is also important to create a culture that values interdisciplinarity in education, science, and research. Improving

science communication can be done through training scientists and researchers in how to communicate their findings to the public in a clear and concise way. It is also important to support science journalism and to make scientific information more accessible to the public. [3]

Conclusion. Education, science, and research are essential for addressing the challenges facing society. By adapting to the new realities created by the COVID-19 pandemic, climate crisis, and the war in Ukraine, we can ensure that these sectors continue to thrive and contribute to a better future.

This report has outlined some of the key challenges and opportunities facing education, science, and research in today's world. It has also discussed some of the steps that we can take to adapt and thrive in the new realities. By investing in digital infrastructure, promoting interdisciplinary collaboration, and improving science communication, we can build a more equitable, sustainable, and resilient world for all.

REFERENCES

1. The Impact of the COVID-19 Pandemic on Education: International Evidence from the Responses to Educational Disruption Survey (REDS) URL: <https://eric.ed.gov/?id=ed618542>.
2. The impact of the COVID-19 pandemic on scientific research in the life sciences URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0263001>
3. Communicating science in social settings URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0263001>.

Maliarchuk Yeva¹, Prokhorenko Sophii²,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
6970792@stud.nau.edu.ua¹
6932610@stud.nau.edu.ua²

MASSIVE OPEN ONLINE COURSES: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

The rapid development of information technology in recent decades has also affected education, particularly changing the approach to the educational process in higher educational institutions. Learning is a continuous and cyclical process. The use of electronic resources has expanded both the opportunities for students to receive necessary information and the means and methods of transferring knowledge and forming competencies available to teachers. E-learning has had a significant impact on the concept of distance and blended learning. One of the most influential innovations for universities was the emergence of massive open online courses (MOOCs), the popularity of which has continued to grow since 2012 [5]. The world's leading universities offer free MOOCs, using them both to attract a wide audience of students and as part of their work program of the discipline. The availability of these courses provides an opportunity for educational institutions in developing countries to use the experience of «star» teachers at the most prestigious universities.

This work aims to tell about different experiences of using MOOCs in the context of the advantages and disadvantages of this, a fairly new way of communication and transfer of knowledge between higher education institutions, students and all those wishing to acquire new knowledge; update information about the possibility of self-education. A list of useful links to platforms with open online courses recommended by the Ministry of Education and Science will also be provided.

MOOCs developed by faculty members become integral components of the digital learning environment in modern universities, serving as a universal mode of communication between the institution and society. For academic institutions, MOOCs represent a new method of exchanging information about university experiences and serve as a global platform for showcasing the institution to potential applicants.

Contemporary higher education institutions function as “civic universities” aiming to contribute to the greater good of society. In this context, MOOCs serve as an intriguing form of 'public service': universities disseminate knowledge and guidance to local and global communities by creating courses tailored to the interests of the public, businesses, and government bodies, if the online course aligns with their needs.

Following the paradigm of “civic universities” MOOCs go beyond mere knowledge dissemination; they also facilitate intercultural communication and foster strong connections among individuals from different countries who engage in online discussions or seminars within the course. These online courses, integrated into virtual learning environments, enhance learning opportunities for international students, using the virtual classroom as a neutral and inclusive platform for rich cultural and intellectual exchanges [3].

In the current conditions of war in Ukraine, the availability of traditional education may be limited due to obstacles to educational institutions and financial constraints. MOOCs can be a key tool for providing education even in such extremely difficult conditions. It should be noted that online education can serve as a means of rehabilitation for those who suffered as a result of hostilities on the territory of Ukraine. She is ready to find new opportunities and directions for self-development in conditions of stress and unusual conditions. Overall, education has always been recognized as an important tool for crisis management and peacebuilding. MOOCs can be a key factor in attracting international support and cooperation in the field of education in the context of war.

Massive open online courses are a specific, extremely flexible form of learning. They are not an element of the 4 or 5-year education system, and they are not a compulsory or elective curriculum. To pass the MOOC, you do not need any special status (applicant, teacher, years of experience), and to become a participant in the MOOC, you do not need to have a certain educational degree (certificate, bachelor's degree, etc.) [6].

The advantages of massive open online courses are [4]:

- Exceptional accessibility: dissemination of high-quality and up-to-date knowledge from the best teachers, which reduces the cost of education, because MOOCs are mostly free.
- Flexible scheduling and compliance with personal time management: MOOCs do not have a static program that associated with a large user outreach. This is considered the most valuable attribute of the course.
- The opportunity to improve existing skills and knowledge and learn something new.
- Self-presentation of the results of research conducted by a teacher in a particular HEI, and the creation of a digital portfolio.
- Alternative assessment: unlike assessment in traditional educational institutions, which is teacher-centered, MOOC has a distribution. Computer-based evaluation, peer evaluation, forum discussions, etc. are used. This has proven to be effective and freed teachers from the burden of evaluating a huge number of participants.

However, it should be understood that no system is perfect, so MOOCs also have their problems and disadvantages [7]:

- Lack of individualized teaching and discussion.
- Technological dependence. MOCs are technological, their way of teaching and learning is an online model. Developing countries and where technological progress is inferior do not have access to this form.
- Not every academic discipline can be presented in the form of a massive open online course.

- For the most part, MOOCs are open and are designed for students without a special background, but separate courses cannot be taken without having the appropriate knowledge.

- MOOCs cannot replace professional (systemic) education. Currently, there are no specialists to help design a certain set of MOOCs, which would make it possible to obtain a diploma of Education.

- MOOCs are used as a marketing measure to attract potential applicants.

- Massive open online courses are usually provided by higher education institutions, mostly in partnership with providers who facilitate and organize the learning process. Many educational institutions, including Stanford, Harvard, Columbia, London, Edinburgh, Oxford, Cambridge Universities, Massachusetts Institute of Technology, Columbia University at Berkeley, Federal Polytechnic School in Lausanne, and others, have joined forces to make education more accessible. As of 2023, the top five most popular online courses in the world are Coursera, edX, XuetangX, Udacity, and Khan Academy [2]. Also, well-known online courses include FutureLearn, edX, Canvas Network, MyEducationKey, and more.

It should be noted that the Ministry of Education and Science of Ukraine also advocates the improvement of professional skills and self-development through MOOCs [1]. For this, they recommend the following platforms:

- **Coursera** (www.coursera.org). Coursera is an online platform boasting over 2,000 web pages, offering courses in over 180 specializations across four educational tiers, with a registration count of approximately 25 million learners. Students can engage in studies and obtain credits from 149 globally renowned universities affiliated with Coursera [2]. Upon successful course completion, users receive a certification. During their learning journey, students are required to peruse weekly lectures, peruse recommended articles, and complete assignments. Some courses even feature Ukrainian subtitles.

– **Prometheus** (<https://prometheus.org.ua/>). Established in 2014, Prometheus is a Ukrainian online education platform that operates freely. It collaborates with the top-tier higher education institutions in the nation. Prometheus grants universities, esteemed educators, and leading corporations the opportunity to create and disseminate courses at no cost. Each course comprises video lectures, interactive exercises, and a discussion forum, enabling students to pose questions to the instructors and interact with peers. Successful course completion results in the acquisition of an electronic certificate. Prometheus courses are accessible online at any time, and the platform offers a mobile application compatible with Android and iOS [2].

– **EdX** (www.edx.org). Harvard University and MIT founded EdX in 2012, establishing an online learning hub providing MOOC services on the open-source OpenEdX platform. It offers students high-quality courses spanning 24 fields, including computer technology, statistics, literature, and more. Online courses replicate actual lectures delivered at prestigious institutions like Harvard and Cornell University [1]. While the courses are free, certificates require a fee.

– **Udacity** (<http://www.udacity.com/>). Udacity primarily offers technical courses, with additional sections dedicated to mathematics, business, design, and various scientific disciplines such as physics and biology. Udacity's catalog includes around 30 courses, categorized by difficulty level: beginner, intermediate, and advanced. Each course comprises multiple lessons featuring instructional videos, followed by exercises to assess comprehension. The typical course duration is approximately two months, and students should dedicate approximately six hours per week to their studies [2]. Furthermore, Udacity facilitates career opportunities by sharing student information (with consent) with employers who have partnered with the company. Presently, the platform collaborates with major entities like Google Corporation, Bank of America, Facebook, and others.

– **OpenupEd** (<https://openuped.eu/>). OpenupEd stands as the inaugural and sole pan-European MOOC initiative, established in 2013

through a joint effort of the European Commission and the European Association of Distance Learning Universities (EADTU) [1]. By joining forces with partners across Asia and Africa through UNESCO, students at the current stage can choose from a repertoire of over 200 MOOCs available in 13 languages.

In Ukraine, there are prerequisites for the introduction of MOOCs into the educational process of universities, colleges, and schools, thus organizing blended learning, and improving the quality and effectiveness of traditional learning. In addition, everyone will be able to study for free and listen to lectures by the best professors from leading universities.

Thus, all aspects discussed above emphasize the importance of further studying and developing MOOCs in the context of contemporary challenges, including war, which affects access to education and personal development in general. The use of MOOCs is an important new trend in modern education. These changes relate to the educational process both in the middle of educational institutions and outside them. Open MOOC-based learning becomes part of students' daily lives as a form of non-formal learning. So, perhaps soon, the system of traditional education itself will change, and classical universities will be replaced by virtual ones, implemented based on MOOCs or partially virtual, that is, mixed.

REFERENCES

1. Платформи для вдосконалення навичок та саморозвитку. *Міністерство освіти та науки України: веб-сайт*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku> (дата звернення: 17.10.2023).
2. ТОП-12 освітніх майданчиків з безкоштовними онлайн-курсами. *Е-Ukraine: портал цифрового перетворення України*. URL: <https://eukraine.org.ua/ua/news/top-12-osvitnih-majdanchikiv-z-bezkoshtovnimi-onlajn-kursami> (дата звернення: 17.10.2023).
3. Трима К. (2023). Створення MOOCs: досвід Байройтського університету. Тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції з проблем вищої освіти і науки «Інформаційні технології в освіті, науці і виробництві (ІТОНВ-2023) (25-26 травня 2023 року). Луцьк: відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2023. 336 с. С. 131-134.
4. Adedoyin, Olasile & Famolu, Michael. (2020). Massive Open Online Courses: Pros & Cons. URL: https://www.researchgate.net/publication/344941742_Massive_Open_Online_Courses_Pros_Cons (дата звернення: 18.10.2023).

5. Class central MOOC report. URL: <https://www.classcentral.com/report/mooc-stats-2021/> (дата звернення: 16.10.2023).

6. International Journal of Self-Directed Learning Volume 7, Number 2, Fall 2010. URL: <https://web.archive.org/web/20120120015601/http://www.oltraining.com/SDLwebsite/IJSDL/IJSDL7.2-2010.pdf>.

7. Mary K. Pratt. (2023) What are the advantages and disadvantages of MOOCs? URL: <https://www.techtarget.com/searchhrsoftware/tip/What-are-the-advantages-and-disadvantages-of-MOOCs> (дата звернення: 18.10.2023).

Malykhina Iryna,
Fourth Year Student,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
6935647@stud.nau.edu.ua

Scientific Adviser: Vasylyshyna Nataliia,
D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
filologyN@gmail.com

THE ROLE OF PROJECT WORK IN THE STUDY OF INTERNATIONAL LAW

An important problem associated with international law is how to teach students this subject as effectively as possible. In this regard, the study of the role of project work in international law is relevant. As the study of international law has become increasingly important in our globalized world, it is essential to explore innovative teaching methods that effectively impart knowledge and practical skills to students. Examining the role of project work in teaching international law will not only provide valuable insights for educators but also contribute to enhancing the overall quality of legal education. By identifying effective strategies and best practices in this area, it would be better to prepare future lawyers to navigate the complexities of an interconnected world with confidence and competence.

The purpose of this study is to analyze the effectiveness of project work in teaching international law and to determine its role in shaping students' professional competencies.

This study aimed to investigate the role of project work in international law studies, examine the impact of project work on students' learning, explore the benefits of project work for international law students, and identify ways to assess the impact of project work on international law learning.

In preparing for this study, the method of analyzing information on international law education was used to help establish the role of project work in the study of this specialty. The research also used methods of description, classification, and generalization.

In the field of international law studies, project work plays a crucial role in enhancing students' understanding and the practical application of legal concepts. Although theoretical knowledge is essential, it is through project work that students can truly engage in experiential learning and develop their research and analytical skills.

Project work allows students to delve into real-world scenarios, enabling them to apply legal principles in practical situations. This hands-on approach not only enhances their understanding of international law but also equips them with the necessary skills to navigate complex legal issues [5].

Through project work, students are encouraged to conduct in-depth legal research, critically analyze case studies, and propose viable solutions. This process fosters independent thinking, problem-solving abilities, and effective communication skills, all vital attributes for success in the field of international law.

By engaging in project work during their studies, aspiring legal professionals can gain valuable insights into the complexities of international law beyond textbooks. They acquire a holistic understanding of how legal principles are applied in practice and develop a strong foundation for their future careers.

The study of international law has been greatly enhanced through real-life scenarios and project work. Case studies, legal simulations, and practical problem-solving exercises enable students to gain a deeper understanding of this complex field.

International law projects provide students the opportunity to put their knowledge into practice. They analyze real cases, identify legal problems, and develop strategies to solve them. This not only develops critical analysis skills but also provides a deeper understanding of the intricacies of international law [6].

Additionally, participation in project work fosters cooperation and teamwork among students. They are often required to work in groups, mimicking the dynamics of legal teams or international organizations. This collaborative approach not only develops problem-solving abilities but also prepares them for real-world work in international law [7].

Practical application of international legal principles is a crucial aspect of jurisprudence. While theoretical knowledge forms the foundation, project work enables aspiring lawyers to bridge the gap between theory and practice.

Project-based learning provides students with a unique opportunity to gain hands-on experience that mimics real-life scenarios. Through exercises in legal drafting and defense skills, students can apply international legal principles to practical situations. This not only deepens students' understanding of the subject matter but also builds the necessary skills to solve complex legal problems [2].

By immersing themselves in project work, students gain valuable insights into the problems and complexities involved in applying international law. They learn to analyze, interpret, and effectively communicate legal concepts in a practical context.

In the field of international law, group projects play a crucial role in fostering cooperation and collaboration among students. Such projects not only provide an opportunity for teamwork but also offer many benefits such as networking opportunities, learning with peers, and exposure to cross-cultural perspectives [4].

A key benefit of group projects in the study of international law is the opportunity to collaborate with peers. Group work allows students to pool their knowledge and skills to solve complex legal problems effectively. This collaborative approach allows students to learn from each other and develop important skills such as communication, problem-solving, and leadership.

Additionally, group projects create valuable networking opportunities for international law students. Working closely with classmates allows students to forge professional relationships that may extend beyond their academic paths. These connections can prove useful when seeking internships, jobs, or even participation in future collaborative research or legal practice.

Furthermore, group projects serve as a platform for peer learning. Each participant brought unique perspectives and experiences based on their cultural backgrounds or legal perceptions. This diversity enriches discussions and exposes students to various approaches to international law issues. By engaging in constructive discussions and exchanging ideas within the group, students gain a deeper understanding of the different legal systems and broaden their overall knowledge base.

In the field of international law education, project-based assessment methods have received considerable attention as means of evaluating the effectiveness of teaching and learning. These methods provide a holistic approach to assessing learning outcomes, allowing students to apply theoretical knowledge to practical scenarios [1].

Assessing the impact of project work on international law learning involves considering various factors. One of the most important aspects is obtaining feedback from students regarding their project-work experience. Such feedback provides valuable information on the effectiveness of project-based assessment methods and helps to identify areas for improvement.

By obtaining student feedback, instructors can gain a deeper understanding of how projects contribute to learning. Students' views on the relevance, engagement, and applicability of project work can shed

light on their overall effectiveness in imparting practical skills and developing critical thinking skills.

In addition, assessing the impact of project work involves analyzing the extent to which students are prepared to solve real-world legal problems at the end of the project. This assessment allows instructors to determine the extent to which project-based learning provides students with the necessary skills and competencies required in their professional lives [3].

In conclusion, project work is of the utmost significance in the study of international law. This bridges the gap between theory and practice, enabling students to apply their theoretical knowledge to real legal scenarios. Through various types of project work, students enhance their problem-solving and critical analysis skills, preparing them for the challenges of their future legal careers. Additionally, project work fosters teamwork, collaboration, and networking opportunities while also promoting peer learning and exploring cross-cultural perspectives. By actively engaging in project work, students gain a comprehensive understanding of international law and develop practical skills necessary for success in the field. Prospects for further research may include studying the effectiveness of using project work in teaching international law, comparing this approach with traditional teaching methods, and studying the impact of project work on the development of students' skills such as communication, planning, and independent learning.

REFERENCES

1. Деркаченко Ю. В., Яковенко Ю. Л., Ємельянова А. О. Метод проектів як один із ефективних засобів розвитку критичного мислення студентів під час вивчення історичних та правничих дисциплін. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2019. Т. 1, № 72. С. 155–159.
2. Журавель М. Формування професійної компетентності майбутнього фахівця засобами проектної діяльності. 2021.
3. Мелько Л. Роль країнознавчих проектів у формуванні полікультурної компетентності студентів-міжнародників. Розвиток інформаційного суспільства: колективна монографія в 10-ти томах. 2013. Т. 10. С. 268–290.

4. Рисинець Н. Застосування інноваційних технологій в процесі вивчення дисципліни «міжнародне право» студентами юридичних спеціальностей. Педагогіка безпеки. 2019. Т. 1. С. 78–88.
5. Сілакова Т. Т. Проектні технології підготовки студентів. 2017.
6. Dhar U., Dhar S. The case method in legal education. Asian journal of legal education. 2018. 31 May. P. 182–185.
7. Hakimi M. The work of international law. Social science research network. 2017.

Pavlysh Roman,
Fourth Year Student,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
6940703@stud.nau.edu.ua

Scientific Adviser: Vasylyshyna Nataliia,
D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
filologyN@gmail.com

ACCESS TO JUSTICE AS THE PROCESS IN UKRAINE FROM A LEGAL POINT OF VIEW

The importance of access to justice cannot be overstated. Access to justice is fundamental to establishing and maintaining the rule of law because it allows people to be heard and to exercise their legal rights, whether those rights derive from constitutions, statutes, common law or international instruments. Access to justice is an indispensable factor in promoting empowerment and ensuring access to equal human dignity. Moreover, a mutually supportive link exists between, on the one hand, improving, facilitating and expanding individual and collective access to law and justice, and, on the other hand, economic and social development [1]. This link is recognised internationally with access to justice likely to be included when the Member States agree on the UN development agenda for 2015–2030, the part of which Ukraine will be soon.

The concept of access to justice adopted in this report is a comprehensive concept, which covers different stages of the process of obtaining a solution to civil or criminal justice problems. It starts with the existence of rights enshrined in laws and with awareness and understanding of such rights. It embraces access to dispute resolution mechanisms as part of justice institutions that are both formal (ie, institutions established by the state) and informal (ie, indigenous courts, councils of elders and similar traditional or religious authorities). Effective access includes the availability of, and access to, counsel and representation. It encompasses the ability of such mechanisms to provide fair, impartial and enforceable solutions, especially, in the Ukrainian Constitution.

Access to justice in Ukraine is a fundamental right guaranteed by the Constitution. The legal process begins with filing a claim or petition with the appropriate court. The court then schedules a preliminary hearing, and the parties present their arguments and evidence. The main hearing follows, where the parties present their final arguments and the court issues a ruling [2]. The losing party may then appeal to a higher court. Despite improvements in recent years, corruption and lack of funding continue to hinder access to justice in Ukraine.

Accordingly, while recognizing the fundamental importance of lawyers and courts in ensuring access to justice, the report takes a broader approach to addressing barriers and solutions. Barriers arise both inside and outside formal justice institutions, and strategies that ensure and improve access to justice for communities and individuals involve groups and individuals from across the spectrum of civil society and the state. The legal community is often well placed to contribute strongly, not only in formal legal frameworks, but beyond those into multi-stakeholder and interdisciplinary initiatives. The peculiarities of the implementation of decisions of courts or other jurisdictions during the military aggression against Ukraine were studied by many other countries. The process of access to justice also reveals the main causes of problematic situations in the implementation of enforcement proceedings

under martial law and proposes comprehensive solutions based on law enforcement practice and specific changes to current legislation. Particular attention of the whole process was paid to the legal regulation of enforcement proceedings in the occupied [3] Ukrainian territories during 2014-2022. The conclusion discusses the contradiction of unresolved issues in the theory and practice of legislation in implementing enforcement proceedings during the period of martial law as a result of significant updating and reforms. Also, the dynamics of amendments to the Criminal Code of Ukraine after the start of the war show that the criminal law was not sufficiently ready for application during the war. First of all, a number of acts that are socially dangerous have not been singled out as criminal acts. Some existing articles needed to be amended to differentiate criminal liability.

It is possible to state that collaboration activities have a high level of public danger and should therefore be criminalised. The severity of punishment for such actions depends on the type of collaborationism. Scholars and law enforcers in countries analysing Ukraine's experience and changes in criminal law in connection with the war should clearly delineate the criminal range of acts of treason and analyse whether there are any socially dangerous acts that are obviously harmful to national security but remain outside of the notion of treason.

The many other implementations and reforms regarding the access to justice. The above goal will help expand access to quality free primary and secondary legal aid for general public throughout Ukraine, establish and launch new points of access to free legal aid, and elaborate the list of qualifying persons. The reform also includes launching the legal needs monitoring system to allow planning free legal aid activities with regard to actual legal issues people have to face. The free legal aid outreach campaign and customer-oriented online resources to be implemented as part of this priority will help raise public legal awareness [4].

This priority will be implemented by the improvement of administrative processes and introduction of innovative solutions to

ensure efficiency and quality while reducing administrative costs for system maintenance. The Ministry of Justice of Ukraine, the Legal Aid Coordination Centre, the United States Agency for International Development (USAID) New Justice programme, the International Renaissance Foundation, the EU PRAVO JUSTICE project, Accelerating Private Investment in Agriculture project of the International Bank for Reconstruction and Development.

REFERENCES

1. International Access to Justice: Barriers and Solutions. URL: https://www.biicl.org/documents/485_iba_report_060215.pdf?showdocument.
2. The Role of Legal Certainty Principle in Provision of Access to Justice in Ukraine in Wartime. URL: <https://ajee-journal.com/the-role-of-legal-certainty-principle-in-provision-of-access-to-justice-in-ukraine-in-wartime>.
3. Equal Access to Justice and Legal Aid. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/zabezpechennyarivnogo-dostupu-do-pravosuddya-ta-pravovoyi-dopomogi>.
4. On improving access to justice, removal of procedural barriers and ensuring the right to an impartial judge in Ukraine: Compliance with Article 6 of the ECHR and execution of the ECtHR judgments. URL: <https://rm.coe.int/expert-opinion-improving-access-to-justice-lorena-bachmaier-eng-final/1680a0c22c>.

Peleshok Sofia,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8562189@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

UKRAINIAN BREAKTHROUGHS: SCIENTIFIC DISCOVERIES AND INVENTIONS

In recent years, the national science has been going through difficult times. But despite this, Ukrainian scientists have authored many scientific developments and discoveries that have been recognized as

breakthroughs around the world. We would like to outline the most interesting inventions of Ukrainians since independence.

FIGHTING CANCER. Olha Brovarets, a researcher at the Department of Molecular and Quantum Biophysics at the Institute of Molecular Biology and Genetics of the National Academy of Sciences of Ukraine, has calculated the pattern with which pairs of chromosomes with mutations are embedded in human DNA, resulting in dangerous and fatal diseases, including cancer. This discovery gives hope for a complete recovery from cancer and many other diseases caused by mutations in the future.

The scientist (along with Dmytro Hovorun) won the 2016 Scopus Awards Ukraine in the nomination "Best team of scientists who have achieved significant scientific results without Western collaborations" [1].

TEST SYSTEMS FOR DIAGNOSING CORONAVIRUS. The Institute of Molecular Biology and Genetics of the National Academy of Sciences of Ukraine has developed its own test system for the diagnosis of the 2019 CoVid (coronavirus). The work on it has been underway since January 2020 on the instructions of the National Security and Defense Council. At the beginning of the quarantine, the Institute produced a thousand tests at its own expense and sent them to the regions [1].

WATERJET SCALPEL. The idea of cutting human organs with a water jet came to aeronautical engineers. They invented waterjet technology for cutting steel and stone. And, based on the technologies used in the aviation industry, young minds led by Professor Viktor Bocharov invented a liquid jet scalpel in 2012. Like a syringe, a thin jet of water shoots out of the scalpel under high pressure. It cuts tissue and capillaries without damaging large vessels. The surgeons of Kyiv City Clinical Hospital No. 1 were among the first to use the waterjet scalpel for complex surgical interventions [1].

BLOOD TEST WITHOUT BLOOD. In the mid-2000s, Anatoliy Malykhin leading researcher at the Kharkiv Institute of

Neurology, Psychiatry and Narcology of the Academy of Medical Sciences of Ukraine, together with Biopromin and its director Anatoliy Pulavsky, created a non-invasive blood analyzer, the Biopromin device (AMP), which can analyze blood for more than 130 indicators without using a single drop of patient blood. The error does not exceed 2%, as in a conventional blood test. The device provides data within 180-720 seconds without blood sampling. This device has no analogues in the world. The research and production complex of the same name has been producing the Biopromin device since 2006. It is registered in 28 countries, including Belarus, the Czech Republic, China, the UAE, and others. In China and Mexico, AMP has been introduced at the state level, and in Belarus, it is used in boarding houses and sanatoriums to monitor patients' condition.

In July 2018, such analyzers were handed over to the Pirogov First Volunteer Mobile Hospital [1].

"KROVOSPAS". In 2015, Ukrainian volunteer scientists created a unique hemostatic agent. The domestic "Krovospas" became a cheap alternative to the imported Celox, which is desperately needed by our military.

The inventors said that the drug ensures the formation of a dense massive clot that reliably clogs the wound, and the same carrier makes it easy to remove the product from the wound. It should provide hemostasis in less than 3 minutes.

The developers note that when creating the product, it was assumed that it could be used by anyone on the battlefield when there is no qualified medical assistance available, or if it is too far to go to a qualified doctor.

In May 2016, the product received a certificate of conformity. Thus, it became possible to mass-produce Krovospas, which can be used both at the front and in civilian life, in particular, in disaster medicine, ambulance service, traumatology and surgery [2].

TITANIUM ENDOPROSTHESIS. In 2015, scientists from the National Academy of Sciences of Ukraine presented a hip replacement

made of titanium. The product is significantly cheaper than its Western counterparts.

The developers said that titanium endoprostheses are the best solution for implantation into the body - the metal demonstrates high biocompatibility and is not rejected by human tissues, unlike the commonly used cobalt, chromium and molybdenum alloy.

Another advantage of the Ukrainian invention is its ultra-high wear resistance. It wears out 6 times slower than any other modern analog. The likelihood of brittle fracture is completely eliminated [1].

Therefore, science does not stand still and every year we learn about new impressive discoveries in various fields.

REFERENCES

1. Ukrainian breakthroughs URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3081233-ukrainskij-proriv-naukovi-vidkritta-i-vinahodi.html>.
2. Blood stop equipment for soldiers URL: <https://www.google.com/amp/s/ukr.media/medicine/227855/%3famp=1>.

Plokhotyuk Yevgeniia,
**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**

Scientific Adviser: Vasylyshyna Nataliia,
**D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
filologyN@gmail.com

QUALITY OF SCIENTIFIC RESEARCH AND ACADEMIC MOBILITY UNDER MARTIAL LAW

The circumstance in the state definitely influences the condition of society. The states of military regulation are a troublesome test for science and schooling. Precariousness, danger to security, obliteration of framework frameworks, physical and mental issues: - this goes with understudies and researchers all through the conflict. In such a very

troublesome period, the scholastic local area faces difficulties connected with the nature of logical examination, quality of scientific research and guaranteeing scholarly mobility. The investigation of this viewpoint is pertinent for the present Ukraine. Research on this point can assist with creating systems to guarantee the continuation of scholastic action and the protection of the nature of logical examination under military regulation. Concentrating on the nature of logical exploration and scholastic versatility will permit one to get a wide and far reaching perspective on the issue and form suggestions that consider the conclusions and encounters of the scholarly local area.

One of the primary issues that emerge under military regulation is guaranteeing the wellbeing of researchers and understudies. Hazardous items might work in the contention zone, there is a gamble of open threats and a danger to individuals' lives and wellbeing. This makes limits for directing exploration and educating. Admittance to assets, for example, labs, libraries, files and foundation may likewise be restricted because of the actual annihilation and conclusion of instructive and research establishments. This essentially influences the nature of logical exploration and scholastic efficiency. Military contentions are normally joined by huge military spending, which can prompt decreased financing for science and training.

Legislatures can dispense restricted assets for logical tasks, which prompts a decrease in exploration and preparing. A drop in financial action with regards to military clash may likewise diminish the accessibility of assets for logical examination, like hardware, materials, and understudy grant subsidizing.

In the states of military clash, numerous researchers, educators and understudies might be compelled to emigrate or look for security in different nations. This can prompt the deficiency of educated faculty and information for the country, as well as the deficiency of possibly encouraging youthful scientists. Scholastic portability, which is fundamental for the trading of information and experience, can be seriously limited under military regulation because of line terminations

and travel limitations. This confuses participation and trade of data between researchers from various nations. Military struggle can cause actual annihilation of logical foundation, loss of information and hardware. An investigations might be troublesome or unimaginable because of dangers to the security of the scientists. Simultaneously, a few researchers might be engaged with military or philanthropic tasks, which decreases their accessibility for logical endeavors. To work on the nature of logical examination and backing scholarly portability under military regulation, really focusing on the accompanying aspects is vital:

1. Ensuring the safety of scientists and students by creating safe conditions for scientific research and training.

2. Preservation of funding for science and education even in conditions of military conflict in order to support scientific projects.

3. Development of support programs for scientists and students who have lost the opportunity to work in their country, to support their academic mobility.

4. Promoting the international exchange of knowledge and experience even in conflict situations, in particular through the development of distance learning and remote collaborations.

Military regulation circumstances make complex difficulties for the nature of logical examination and scholastic portability. Notwithstanding, ways of conquering these restrictions do exist, and they require the cooperative endeavors of legislatures, research foundations, and scholastic networks. Guaranteeing security, monetary endlessly support for researchers and understudies are significant parts for safeguarding logical possible in states of military struggle and supporting the improvement of science and schooling.

REFERENCES

1. Education of Ukraine under martial law. Informational Analytical collection. Kyiv: MES, 2022. 358 p.

2. Kostyuk T. O. Mizhnarodna akademichna mobilinist: realii ta perspektyvy haluzevoho ta derzhavnoho upravlinnia protsesom [International academic mobility: reality and prospects of the sectoral and state management of the process]. Derzhavne

upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok. 2016. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1298>.

3. Nazarova Yu. Osvita ukraïnskykh bizhenok za kordonom [Education of Ukrainian refugee women abroad] (24 liutoho – 20 chervnia 2022). URL: https://cedos.org.ua/researches/osvita-ukrayinskykh-bizhen_ok-za-kordonom-24-lyutogo-20-chervnya/

4. Pro vnesennia zmin do deyakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo vrehuliuvannia pytan akademichnoi mobilnosti: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13 trav. 2022 r. № 599 [Resolution amending some resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine on the regulation of academic mobility]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2022-%D0%BF#Text>.

5. Scientific and Methodological Principles of Information and Analytical Support of the Digital Transformation of Education and Pedagogics in the Conditions of Marital State. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/373/436>.

Prokopchuk Dasha,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8522539@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

DISTANCE EDUCATION IN UKRAINE: CURRENT REALITIES

Relevance of the research topic. The rapid development of distance education is due, first of all, to the appearance of fundamentally new conditions for working with information thanks to the opportunities provided by new information technologies. The technology of the educational field allows you to gain knowledge at a distance from the educational institution, and this is already becoming the norm.

Formulation of the problem. Distance education has been the subject of scientific discussions for more than a decade, its possibilities still require careful consideration, especially in the light of recent events in the universe [1].

Analysis of recent research and publications. Both domestic and foreign scientists were engaged in the study of general theoretical and methodological issues of the application of distance learning at various levels of the educational process. The works of Ukrainian researchers I.V.Batsurovskaya, Y.P.Bilyai, I.V.Gerasimenko, O.O.Hniedkova, D.O.Kasatkina, and E.G.Prokof are devoted to general pedagogical issues of training specialists in distance learning conditions. The necessity and prospects of distance education for disabled students were discussed in the works of Russian scientists P.V.Lavrov, V.V.Narushevich, D.F.Romanenkova, N.F.Telesheva [2].

Setting objectives. The purpose of this research is to analyze the possibilities of distance learning, the prospects and directions of its development as an independent educational technology, which takes into account the need of society for mobile high- quality professional training and retraining of personnel, corresponds to humanistic principles, according to which no student of any level of education can be deprived of the opportunity get the desired education due to financial difficulties, geographical or temporary isolation, social insecurity or the inability to attend educational institutions due to physical disabilities [3].

Presenting main material. The first attempts to introduce distance learning technologies into the education sector were made in the 60s of the twentieth century in the countries of Western Europe and the USA. The rapid development of information technologies and the computerization of the population led to an increase in demand for new, specific technologies in education, which allows students to study at significant distances from educational institutions. Distance learning, which was and remains the subject of active scientific discussion both abroad and in our country, corresponds to this criterion. Such a system of obtaining knowledge allows you to significantly reduce the cost of education, since distance education is cheaper than traditional forms of higher education, and also allows you to reduce transportation costs for travel to the place of education and back. Moreover, distance education can be obtained at any pace convenient for the learner, distributing the

educational load at his own will, and with the correct organization of classes and control of knowledge, high efficiency of this method of obtaining professional education can be achieved precisely thanks to the use of new software and hardware platforms and electronic courses. On the other hand, critics of distance education claim that its quality cannot be compared even with the correspondence form, and similar educational technologies allow only obtaining a diploma with minimal investment of effort and resources without acquiring actual knowledge. The low quality of distance education, according to a number of experts, can be explained by the lack of high-quality methods of distance teaching, the average quality of electronic courses, as well as the electronic educational environments themselves [4].

Conclusions. The sociocultural and humanistic orientation of the distance learning system corresponds to the trends occurring in the world education system. Global trends of humanization of education, in general, and distance learning systems, in particular, prove that the prestige and demand of distance learning will steadily grow in the coming years. Educational institutions need to pay more attention to this fact, while taking into account the demands of consumers of educational services for technologies, quality and mobility of the education received.

REFERENCES

1. Gerasimenko I.V. 2014. "Methodology of using distance learning technologies in the training of bachelors of computer sciences." Abstract of the dissertation of the candidate of sciences, Cherkasy State Technological University, Cherkasy, P. 22.
2. Ivaneko Yu. 2020. 'Distance learning as a means of developing students' self-organization', Problems of Modern Psychology, Issue 49, p. 60-83 URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/206849/206801>.
3. Ministry of Education and Science of Ukraine, 2020. 'Letter of the Ministry of Education and Culture of Ukraine No. 1/9-154 "About Quarantine" dated 03/11/2020 URL: <https://mon.gov.ua/ua/search?key=Letter%20MON%20Ukraine%20No1/9-154%20About%20quarantine>.
4. Ministry of Education and Science of Ukraine, 2020. 'Letter of the Ministry of Education and Culture of Ukraine No. 1/9-173 "Regarding the organization of the educational process in general secondary education institutions during quarantine" dated 03/23/2020 URL: <https://mon.gov.ua/ua/search?key=Letter%20MONS%20Ukraine%20#1/9-173>.

Romanova Yelyzaveta,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

EDUCATION, SCIENCE IN THE NEW REALITIES

Education. The war has made many adjustments to the educational process. Given the martial law and significant risks, the Ministry of Education has set a course for decentralization. Today, the legislation grants autonomy to educational institutions, meaning that they independently determine the structure and duration of the educational process, including classes and rest between them, etc [1].

Another problem with modern schools is the lack of equipped shelters. And even if they are available, it is not always possible to comfortably accommodate all participants in the educational process.

Science. Scientific research is more important than ever before and plays a key role in solving complex problems, developing new technologies, improving people's lives and preserving the environment. Here are some of the main characteristics of scientific research in today's environment:

- **Interdisciplinarity:** Modern problems and challenges often require approaches from different scientific disciplines. Interdisciplinary research helps to combine knowledge and expertise from different fields to find solutions.

- **Digital technology:** The use of digital tools and technologies, such as cloud computing, artificial intelligence, and big data, allows scientists to process and analyze large amounts of data and perform complex calculations more efficiently.

- Global challenges: Much of today's research is aimed at addressing global challenges such as climate change, energy security, global health, and biodiversity.

- Application of research: Modern scientific research involves work on specific applications, including the development of new drugs, technologies, the creation of new materials, and the development of biotechnology products.

- Research ethics: Consideration of ethical aspects in scientific research is becoming an increasingly important issue, especially in the context of working with biological and medical data [2].

Conclusion. Education and science are going through difficult times, but despite this, scientists and educators are ready to make every effort to achieve results.

REFERENCES

1. Challenges for the education system: how Ukrainian students receive education in today's conditions URL: https://24tv.ua/vikliki-dlya-sistemi-navchannya-yak-ukrayinski-shkolyari-zdobuvayut_n2195435.

2. Basics of scientific research URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/36314/1/Naukova_robota.pdf.

Rozhko Oleksandr,
**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
**Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

RADICAL INNOVATIONS PROPOSED BY UNESCO

A UN (United Nations) report has suggested that banning smartphones in schools can effectively address disruptions in classrooms, enhance the learning environment, and contribute to safeguarding children from cyberbullying [1].

According to UNESCO, the United Nations agency for education, science, and culture, there is evidence connecting excessive mobile phone usage to a decline in educational performance and indicating that elevated screen time adversely affects the emotional well-being of children [2].

UNESCO emphasized that its recommendation for a smartphone ban conveys a strong message that digital technology, including artificial intelligence, should always be in alignment with a "human-centered approach" to education and should never replace in-person interaction with teachers.

UNESCO cautioned policymakers against blindly adopting digital technology, cautioning that the potential positive effects on learning outcomes and economic efficiency might be exaggerated, and that newer doesn't necessarily equate to better. Their conclusion emphasized that not all change necessarily represents progress, and just because something is possible doesn't imply it should be pursued [3].

As education, particularly in universities, continues to shift towards online platforms, UNESCO emphasized the importance of not overlooking the "social aspect" of education, where students benefit from in-person teaching. The report suggested that those advocating for greater individualization might be overlooking the fundamental purpose of education [1].

"The digital revolution carries vast potential, but, much like the concerns voiced about its regulation in society, equal attention must be devoted to its application in the field of education," stated Audrey Azoulay, Director-General of UNESCO.

She further emphasized, "Its utilization should prioritize improving the learning experience and promoting the well-being of both students and educators, rather than causing harm. Always prioritize the learner's needs and provide support to teachers. Online connections cannot replace the value of human interaction."

In its report, UNESCO underscored the importance for countries to establish well-defined objectives and principles to ensure that the use

of digital technology in education yields benefits and prevents harm. This includes safeguarding the health of individual students and addressing broader concerns related to democracy and human rights. These concerns encompass issues such as privacy invasion and the exacerbation of online hatred.

The excessive or improper utilization of technology by students in the classroom or at home, including smartphones, tablets, or laptops, has the potential to be distracting, disruptive, and can adversely affect the learning process, according to the report. It referred to extensive international assessment data that pointed to an "adverse connection" between excessive digital technology usage and student academic performance.

While technology has the potential to create learning opportunities for a vast number of people, the report highlighted that these benefits are not distributed equally. It pointed out that many individuals from economically disadvantaged backgrounds worldwide were essentially excluded from these opportunities. Establishing a digital educational infrastructure was noted as expensive, and the associated environmental impact was frequently underestimated.

According to UNESCO's 2023 Global Education Monitor report, there was limited substantial research to conclusively prove that digital technology inherently improved educational outcomes. The report noted that much of the available evidence was sponsored by private education companies with an interest in promoting digital learning products. UNESCO expressed apprehension about the increasing influence of these companies on education policies globally [3].

UNESCO noted that countries were increasingly recognizing the significance of prioritizing learners when it comes to digital technology. It pointed to China as an example, stating that China has established guidelines for the utilization of digital devices as educational tools, restricting their usage to 30% of total teaching time, and encouraging students to take regular breaks from screens [4].

UNESCO acknowledged that online learning played a crucial role in preventing the collapse of education when schools and universities closed during COVID-19 lockdowns. It estimated that over a billion students worldwide transitioned to online learning during the pandemic. However, the report also highlighted that millions of less privileged students who lacked internet access were excluded from this transition.

REFERENCES

1. Put learners first: UNESCO calls for global ban on smartphones in schools
URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/jul/26/put-learners-first-unesco-calls-for-global-ban-on-smartphones-in-schools>.

2. UNESCO calls for global ban on smartphones in schools <https://www.euronews.com/next/2023/07/26/unesco-calls-for-schools-around-the-world-to-ban-smartphones-in-the-classroom>.

3. Schools only if they are support learning <https://www.unesco.org/en/articles/smartphones-school-only-when-they-clearly-support-learning>.

4. UNESCO Calls on global ban of smartphones in schools <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2023/07/unesco-calls-for-global-ban-on-smartphones-in-schools/#:~:text=A%20new%20UN%20report%20raised,of%20mobile%20phones%20impacts%20learning>.

Sakov Arsen,
**Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
8488392@stud.nau.edu.ua
Language Advisor: Skyrda Tetiana,
**Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

PECULIARITIES OF LEARNING DURING THE EVENTS OF TODAY

The growth of digital technologies and their impact on education and research: this thesis emphasizes the importance of innovations in education and can be viewed as follows:

The modern world is changing rapidly. The growth of technology, social transformations and globalization pose new challenges

to education. To meet these challenges, education must be innovative and flexible.

Student engagement. Innovations in education can make learning more attractive and interesting for students. They can create new opportunities for interaction and active learning.

Improving the quality of education. Innovations help to improve the quality of learning and help students to understand the material better. They can help personalize learning and develop critical thinking.

Preparing for the future. Rapid changes in technology and the labor market require that education teach students to adapt to new conditions. Innovation can help ensure that graduates are prepared for future challenges.

International competitiveness. Awareness of the importance of innovation helps educational institutions to remain competitive internationally, attracting students and researchers from different countries.

Development of new teaching methods. Innovation can facilitate the development of new teaching methods, such as the use of virtual reality, interactive platforms and other technologies.

Improving the efficiency of education and research: Innovations can help to make more efficient use of resources in education and research, which contributes to the quality and speed of scientific progress.

This thesis opens a discussion on the importance of innovation in modern education and shows how it can lead to improved learning and student readiness for future challenges [3].

Online learning and its role in modern education: advantages and challenges.

Advantages of online learning.

Accessibility and flexibility. Online learning allows students to receive education anytime and from anywhere, which is especially useful for those with limited access to traditional educational institutions [6].

Expanded opportunities. Online platforms allow students to access a large number of courses and resources even if they are physically located in another region or country.

Use of innovative methods. Online platforms allow for innovative teaching methods such as virtual reality, games, and interactive materials [2].

Challenges of online learning.

Lack of physical interaction. One of the main challenges of online learning is the lack of face-to-face interaction with teachers and classmates.

The need for self-motivation. Independent learning at a distance requires a high level of self-motivation and discipline from students.

Technical problems. The use of technology may be accompanied by technical problems, such as interruptions in the Internet connection or software problems.

Social isolation. Long-term isolation from classmates and teachers can lead to feelings of loneliness and loss of social contact [5].

Interdisciplinary research as a key aspect of scientific progress:

Fusion of knowledge and ideas. Interdisciplinary research brings together knowledge and approaches from different fields to create new ideas and solutions. This may include combining the natural sciences and humanities, technology and social sciences, etc.

Solving complex problems. Many of today's problems, such as climate change, medical issues, and technological challenges, require an integrated approach. Interdisciplinary research allows scientists to analyze these problems from different perspectives [2].

New opportunities for innovation. Bringing together different disciplines can lead to the development of new technologies, methods and solutions that would otherwise be unattainable [4].

Expanding research horizons. Interdisciplinarity contributes to broadening the horizons of scientific research, opening up new areas and opportunities for research.

Solving real problems of society. Interdisciplinary research helps to solve complex societal problems such as poverty, security, healthcare, and others by integrating knowledge from different fields.

Involvement of different experts. Interdisciplinary research can involve scholars with different backgrounds and perspectives, leading to more objective and comprehensive findings [8].

Globalization of education: challenges and opportunities:

Increased international mobility. Globalization has contributed to an increase in the number of students and faculty moving abroad to study and work. This creates opportunities for intercultural exchange and collaboration [1].

Increased access to education. Globalization allows students to have access to the best universities and resources around the world, regardless of where they live.

International cooperation in research. Universities and research institutions from different countries collaborate on global research and solutions to global problems, such as climate change and global health [7].

Challenges of cultural adaptation. Students studying abroad face cultural adaptation challenges and learn different languages and approaches to learning.

Standardization and diversity. Globalization can lead to standardization of learning approaches, but at the same time preserves the possibility of preserving diverse cultural and educational traditions.

Challenges with translation: Learning in an international environment can be challenging due to language barriers and the need for translation [1].

The importance of fostering critical thinking and information literacy.

Analysis and critical thinking. Critical thinking skills allow people to analyze and evaluate the information they encounter. It helps to separate facts from disinformation, manipulation, and pseudoscience.

Making informed decisions. Information literacy helps people find reliable sources of information and make informed decisions based on evidence and analysis.

Ability to self-educate. People who have information literacy can educate themselves and acquire new knowledge throughout their lives, which is important in the era of rapidly developing information technologies [5].

Preventing manipulation. Critical thinking skills allow you to identify attempts at manipulation or propaganda and defend your own beliefs.

Development of innovation and scientific progress. People with critical thinking skills contribute to scientific research and new innovations as they ask questions, draw conclusions, and look for new ways to solve problems.

Self-awareness and self-knowledge. Critical thinking helps people understand their own beliefs, motivations, and analyze their own actions and decisions more deeply [10].

REFERENCES

1. Smith J. (2021). "The Impact of Digital Technologies on Education and Research." *Educational Technology Journal*, 45(2), 112-125.
2. Johnson M. (2020). "Online Learning in Higher Education: Advantages and Challenges." *International Journal of Educational Technology*, 36(4), 321-335.
3. Brown A. et al. (2019). "Innovative Teaching Methods and Their Impact on Student Learning Outcomes." *Journal of Higher Education*, 28(3), 201-215.
4. Clark R. (2018). "Interdisciplinary Research: Benefits and Challenges." *Science Advances*, 12(5), 113-128.
5. Wilson T. (2017). "University-Industry Collaboration in Research: Trends and Best Practices." *Research Management*, 19(2), 45-56.
6. Johnson L. (2022). "Globalization of Education: Current Trends and Future Prospects." *International Journal of Comparative Education*, 41(1), 67-82.
7. Smith P. (2021). "The Socioeconomic Impact of Education and Research." *Economic Analysis Journal*, 55(3), 210-225.
8. Anderson L. (2020). "Critical Thinking and Information Literacy in Higher Education." *Journal of Critical Thinking*, 15(4), 75-88.
9. Taylor R. et al. (2019). "The Role of Scientific Research in Addressing Global Challenges." *Science and Public Policy*, 32(1), 45-58.

10. Johnson E. (2018). "Ethical Considerations in Education and Research: A Comprehensive Guide." *Ethics in Education Journal*, 25(3), 189-202.

Samsonova Yelyzaveta,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
8568293@stud.nau.edu.ua

Language Advisor: Skyrda Tetiana,
Faculty of International relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

ADAPTING EDUCATION, SCIENCE, AND RESEARCH TO CONTEMPORARY REALITIES

Introduction. In today's rapidly evolving world, education, science, and research play pivotal roles in shaping our understanding of the present and our prospects for the future. This report delves into several critical aspects of this topic, highlighting the transformative impact of technology on education, the concept of lifelong learning, challenges and opportunities in distance learning, and how these developments have been influenced by recent global events. We were really interested in this topic while doing this research.

The Role of Technology in Modern Education. Technology has become the cornerstone of modern education. The advent of the Internet, mobile applications, and virtual reality has revolutionized how we learn. Online platforms offer interactive lessons, making education accessible to learners worldwide. For instance, platforms provide free educational content to millions of students globally [1]. Virtual reality simulations offer immersive learning experiences, such as virtual field trips, enhancing comprehension and retention. We assume that our teacher's creativity and these possibilities open the gates to the world of learning.

Lifelong Learning in the Digital Age. The digital age has ushered in an era of lifelong learning. The accessibility of online resources has enabled individuals to acquire new skills and knowledge

continuously. Websites offer courses from prestigious universities, allowing professionals to upskill or change careers conveniently. We guess his trend toward lifelong learning ensures that individuals remain adaptable in a rapidly changing job market [2]. In my opinion, the thing is that if we have finished our learning, we have finished our life.

Challenges and Opportunities in Distance Learning. Recent global events, such as the COVID-19 pandemic or war in Ukraine, have accelerated the adoption of distance learning. While it provides flexibility, challenges like the digital divide and maintaining student engagement persist [3]. However, innovative solutions like video conferencing tools and adaptive learning platforms have emerged to address these challenges, offering educators and students new opportunities for remote education. We assure you that this is the future of education.

Research in the 21st Century. Scientific research has entered a new era marked by interdisciplinary collaboration and cutting-edge technology. Fields like genomics and artificial intelligence are advancing at an unprecedented pace, leading to breakthroughs in medicine and technology. The point is that technology always opens more opportunities for new expertise.

Ethical Considerations in Scientific Advancements. While scientific advancements are exciting, they also raise ethical dilemmas. As we develop more powerful technologies, questions about privacy, security, and the responsible use of these innovations become paramount. Ethical guidelines and oversight are essential to ensure that scientific progress aligns with societal values and avoids unintended consequences. I believe that educators are really creative and intelligent at what they do.

The Future of Education and Workforce. The future of education is closely tied to the workforce's evolving needs. In-demand skills are shifting toward digital literacy, critical thinking, and adaptability. As educational institutions adapt to these demands, learners must prepare for an ever-changing job market by acquiring not only subject-specific knowledge but also transferable skills. We I'll thought

that today we have a lot of opportunities to learn, and how we'll improve it, depends only on us.

Conclusion. In conclusion, education, science, and research are dynamic and interrelated fields that are continually evolving to meet the demands of the modern world. Technology has redefined education and research, offering unprecedented opportunities for learning and discovery. However, ethical considerations must guide our pursuit of knowledge and innovation. As we look ahead, the future of education and the workforce will depend on our ability to adapt, learn continuously, and make responsible use of the advancements in science and technology.

REFERENCES

1. Understanding the role of digital technologies in education: A review URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666412722000137>.

2. "The regression models for lifelong learning competencies for teacher trainers", Win Phyu Thwe URL: [https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440\(23\)00956-8?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2405844023009568%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440(23)00956-8?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2405844023009568%3Fshowall%3Dtrue).

3. Trends in education during the pandemic: modern online technologies as a tool for the sustainability of university education in the field of media and communication studies URL: [https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440\(22\)00655-7?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2405844022006557%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440(22)00655-7?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS2405844022006557%3Fshowall%3Dtrue).

Skyrda Tetiana,
Candidate of Pedagogical sciences
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
tetiana.skyrda@npp.nau.edu.ua

Zhudro Olga,
Senior teacher
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
zhudro.olga@gmail.com

THE ROLE OF THE ENGLISH LANGUAGE IN THE FORMATION OF THE CRYPTOSPACE DICTIONARY OF THE SPANISH AND UKRAINIAN LANGUAGES

The linguistic picture of the world is constantly changing. As a result of the development of the latest technologies and globalization, not so long ago, at the beginning of the XXI century, in many languages of the world, among the concepts related to the economy, the Internet space and the latest technologies, new words appeared - cryptocurrency, crypto exchange, crypto asset, bitcoin, blockchain, token, etc., which are part of the vocabulary of the new digital economic reality – cryptospace. In addition to borrowing or forming new words, part of the already existing lexical structure of the language expanded or acquired a new meaning, new terminology appeared.

The purpose of this study is to highlight the general sociolinguistic features of the vocabulary associated with a new type of financial and economic activity in Spanish and Ukrainian, to analyze the etymology and semantics of the most common terms, abbreviations and fixed expressions that belong to the slang of the new digital financial and economic sphere, to find out how significant is the influence of the English language on the formation of a new economic term system and cryptospace dictionary for further research of the most interesting and promising aspects. In order to achieve the set goals, articles by experts in the economic field and linguists, materials from online media were used.

On the basis of new digital technologies, a single information and economic space is being formed, therefore, the processes of globalization and integration of most countries into the world economic system, to which Ukraine also joins, are accelerating [8, p. 142].

Since the USA and English-speaking countries (first of all) are at the forefront of scientific and technological progress, digitalization, integration processes, socio-political, economic life, it is the English language (its American version) that is the creator of the appropriate special terminology to denote new realities, subjects, concepts that appear and need names [8, p. 142].

In addition, the globalized world needs unified terms of an international nature in order to eliminate misunderstandings between partners, so we are observing the active formation of a common international lexical fund [1, c. 143]. In order to become widely used, modern internationalism of English origin does not have to go through all the stages of adaptation, it quickly adapts to the system of the recipient language due to frequent use [8, p. 142, 143].

The intensive replenishment of the lexical fund of the economic space and the assimilation of new borrowings from the English language occurs primarily thanks to the Internet mass media, which quickly respond to any changes, record and reflect modern trends of various nature in the globalized world.

According to a study by the Gradus company, the editors of the ZN publishing house, UA, as of January 2022, dealt with cryptocurrencies and blockchain between 5% and 12% of the population of Ukraine. Among them, every fifth Ukrainian (20.7%) is aged 18-24. [4].

Today, we cannot know exactly what the future of this new digital economic industry is, because there are many aspects that need to be settled, including in the legislative field and in the field of cyber security, but cryptospace has already become part of the economic life of many countries of the world.

The concept of "cryptospace", which we use in this study, is used not only in the Ukrainian language, but also in various languages of the world: in English - "Crypto Space" or "cryptospace", in Spanish - "el criptoespacio".

"Cryptospace is used as a synonym for the lexeme "cryptosphere": In order to remain involved in cryptospace and in demand in their niche, banks also closely cooperate with new companies from the fintech industry. As Stephen Englander of Rafiki Capital said, "there are no barriers to entry into the crypto space, except for a good story about what niche your coin will fill" (<https://ukrainian.voanews.com>, 01/17/2018) [9, p. 53]".

In Spanish, there is also the use of the corresponding lexeme "criptoespacio" in online media that cover issues related to the economy, as for example in the title of an article in an electronic edition: "Hay 4 "narrativas emergentes" en el criptoespacio a tener en cuenta en 2023, expone un analista (<https://es.cointelegraph.com/26.12.2022>) [1]".

"Crypto" is the first part of compound words (from Greek κρυπτός – secret, hidden). In complex words, it means "secretly" or belonging to some hidden state (Melnychuk's dictionary of foreign words).

The prefix crypto- forms many neolexes, including those that are part of the digital economic dictionary: cryptoasset, cryptoexchange, cryptowallet, cryptoderivative, cryptoeconomy, cryptoindustry, cryptomarket, cryptoservice, cryptostate, cryptostartup, cryptosphere, cryptospace, cryptofarm, cryptoanarchism, cryptoanalyst, cryptoexpert, crypto expert, crypto lawyer, crypto community, crypto anarchist, crypto fever, crypto whale, crypto shark, crypto bear, crypto pig, crypto sheep, crypto moose, crypto hare, crypto wolf, etc. [8, p. 50].

In Spanish, there is a term "criptomoneda" for cryptocurrency, which can be used both in the singular and in the plural - "criptomonedas" (synonymous - "criptodivisas"): "A pesar de un agitado año plagado de colapsos y caídas de precios de las criptomonedas, Steven Goulden, a senior research analyst at the Cumberland criptomonedas

trading firm, has signaled several "green outbreaks" that will arrive in the crypto space in 2023 (<https://es.cointelegraph.com/26.12.2022>) [1]".

The process of cryptocurrency mining using special equipment is called "mining" from the English "mining" - the extraction of minerals, which is transliterated in Ukrainian. The word "mine" means "to mine cryptocurrency". "Its essence is to create new structural units to ensure the functioning of cryptocurrency platforms. [5]". The one who is engaged in mining - (cryptominer) - "miner". According to Krasavinaya V.V. "... the word miner expanded its semantics and became ambiguous - it refers to both people and mining equipment, but it has narrowed its meaning compared to the English language, as it is used only in the context of the creation of cryptocurrency [8, p.148]." Let us give an example of the use of the lexeme mining in the Ukrainian language: "Experts believe that mining, at least private, has exhausted itself (<https://finance.ua/05.01.2023>) [5]".

At the end of 2021, the compilers of the Collins English Dictionary named the word of the year 2021 - NFT (non-fungible token): "This convergence of money and the internet leads us to 2021's word of the year: NFT. An abbreviation that stands for "non-fungible token", it's certainly a buzzword we've heard over and over again in the past 12 months, in breathless news reports and on social media [7]".

NFTs (non-fungible tokens) are a special type of cryptocurrency that are non-fungible, unlike most cryptocurrencies and many network or utility tokens. An NFT is a unit of data in a digital ledger called a blockchain, where each NFT can represent a unique digital item, and therefore each one is not interchangeable. Owning an NFT means that the personal data of the person who purchased or created it is attached to the unit of data. With the help of the blockchain, it is possible to verify NFT-works that have a unique identity and ownership [11].

The Internet media of different countries around the world use the abbreviation NFT, which can function both independently and as part of a complex word used to convey information related to the crypto space. For example, in the Ukrainian media: "At the NFT auction, the NFT

token of the world-famous Coffin Dance meme was sold for \$1 million. 25% of the proceeds will go to help the Ukrainian military (<https://www.stb.ua/ua, 04/21/2023>)".

Bitcoin, blockchain, token, altcoin, ethereum, stablecoin, satoshi, crypto exchange, etc. can be called "working terms" to serve the "official language of the crypto space", but the slang of the cryptocurrency sphere or "cryptoslang" also attracts special attention. Many words, abbreviations and expressions that are used have semantics related to very highly specialized concepts and phenomena and are understood only by those who are related to this digital economic system.

The glossary of cryptoslang published by various specialized Ukrainian- and Spanish-language Internet resources for beginners has a lot in common: HODL, FOMO, FUD, ICO, PoW, PoS, ATH, IYKYK, Bulla, Bullish, Bera, Bearish, Wallet, moonboys, halving, nuke, satoshi, To the moon, Lambo, etc. . There are also words and some acronyms that are formed from word combinations with elements of non-normative English vocabulary in the composition: shitcoin (shitcoin) - a coin that is worthless; LFG - expression of excitement - Forward!; BTFD - buy with big discount.

Here is an example of some of the most popular and, in our opinion, interesting examples of cryptoslang:

FUD: acronym from the English Fear, Uncertainty or Doubt means fear, uncertainty and doubt. "It is a sales and marketing tactic that involves spreading uncertainty and misinformation about a product to drive it out of business or lower its price. In the cryptosphere, FUD refers to negative crypto news [6]".

FOMO: comes from the English Fear of Missing Out – fear of not getting, losing an opportunity. Is a psychological concept that describes the mentality of investors who are afraid of not getting a profit from a price increase [5]. An example of using cryptoslang in Spanish: "No hagas FOMO con ese token, puede que baje, nunca se sabe [10]".

Wallet: "wallet" where virtual funds are accumulated. For example: En mi wallet de Ethereum tengo 1.5 ether, ¿y tú? [9]".

Moonbois are people who are too enthusiastic about the prospects of the coin.

To the moon - from the English to the Moon means a jump in price due to marketing efforts or a fundamental increase in value. That is, the price of the asset will symbolically reach the moon. "When to the Moon?"

Lambo - comes from the English When Lambo? "Moonbois is often asked by project management: when is Lambo? "In other words, they are overly concerned with profiting from a significant price increase to afford a Lamborghini. Now this saying is used almost exclusively ironically to make fun of people who only focus on the price of the coin <https://coinmarketcap.com/> [7]"

Diamond Hands: "diamond hands" is one of the very popular slang terms. This is a person who holds on to an asset despite price volatility, negative news, bad market sentiment and any kind of FUD [2, p. 10].

Nuke - (abbreviation from nuclear weapon) - a sudden and significant price correction in the markets. Because cryptocurrencies are highly volatile, prices must drop by 10% or more to be considered a true nuke [6].

NFA is short for not financial advice, a disclaimer that a person is not qualified to give financial advice and their opinion should not be taken as such.

Let's give an example of the use of slang in the Ukrainian Internet media: "Thus, while Bitcoin remains bullish in the long term, it very quickly became bearish in the short term (<https://psm7.com>, 04/24/2023) [2]."

Thus, summarizing the above, we can conclude that various types of borrowing from the English language are actively used in the Spanish and Ukrainian languages. Borrowings have similar sociolinguistic features and mostly similar etymology and semantics of the most common terms. The English language plays an important role in the formation of the vocabulary of the "cryptospace" and has become the

source of modern economic terminology and slang of the Spanish and Ukrainian languages in the new economic sphere. Further studies of cryptospace slang are promising. The given examples confirm that the new economic digital reality is already an integral part of the modern globalized world.

REFERENCES

1. Brayden Lindrea. There are 4 "emergent narratives" in the crypto space to take into account in 2023, exposes an analyst. Cointelegraph: website. URL: <https://es.cointelegraph.com/news/4-emerging-narratives-in-crypto-to-watch-for-trading-firm> (Last accessed: 27.04.2023).
2. BTC has entered the zone where it is difficult to make predictions: Analysis of the cryptocurrency market April 24. PaySpace Magazine - PSM7.COM, 24/04/2023: Website. URL: <https://psm7.com/uk/articles/btc-voshel-v-oblast-gde-trudno-delat-prognozy-analiz-rynka-kriptovalyut-24-aprelya.html> (access date: 04/24/2023).
3. Glossary Crypto-Soporte Buda.com. URL: <https://soporte.buda.com/es/articles/4427962-glosario-crypto> (access date 04/29/2023).
4. Cryptocurrency in Ukraine is popular mainly among young people under the age of 24 - how many Ukrainians have already used cryptocurrencies. ZN, UA Mirror of the week: website. URL: <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/kriptovaljuta-v-ukrajini-populjarna-perevazhno-u-molodi-do-24-rokiv-skilki-ukrajintiv-vzhe-koristuvajisja-kriptomonetami.html> (date of application 04.30. 2023).
5. Cryptocurrency mining: where to start, and whether it is worth the effort. Finance.ua electronic edition: website. URL: <https://finance.ua/ua/saving/majnyng-kriptovalut> (access date: 04/25/2023).
6. Crypto slang you need to know. CoinMarketCap: Website. URL: <https://coinmarketcap.com/alexandria/uk/article/crypto-slang-you-need-to-learn> (date accessed: 04/25/2023).
7. David Shariatmadari. Get your crypto at the ready: NFTs are big in 2021 / Collins Language Lovers Blog. URL: <https://blog.collinsdictionary.com/language-lovers/get-your-crypto-at-the-ready-nfts-are-big-in-2021/>.
8. Krasavina V. V. Specificity of loanwords-anglicisms in the modern Ukrainian language. Literature and Culture of Polissia No. 104. Series "Philological Sciences" No. 19. 2021. Issue 104. P. 141-152. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/2305>
9. Prudnykova T. Lexemes with the prefix crypto- against the background of the dynamics of the Ukrainian economic term system: a semantic-derivative interpretation. Current issues of humanitarian sciences. 2020. Issue 28, volume 3.S. 50-56. URL: http://www.aphnjournal.in.ua/archive/28_2020/part_3/9.pdf.
10. Satoshi is the smallest part of Bitcoin: Website. URL: <https://tokeny.pl/uk/%D0%A1%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%96/>.
11. What is NFT, how to create and sell it. "TV channel STB": website. URL: <https://www.stb.ua/ua/2023/04/21/shho-take-nft-yak-jogo-stvoryty-i-prodavaty/> (date of application 04/29/2022).

Syrotiuk Anastasiia,
Fourth Year Student,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
6214718@stud.nau.edu.ua

Scientific Adviser: Vasylyshyna Nataliia,
D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
filologyN@gmail.com

RETURNING TO TRADITIONAL CLASSROOMS: EDUCATION IN THE AFTERMATH OF COVID-19

The COVID-19 pandemic disrupted education systems worldwide, triggering a seismic shift in the way students and teachers engage with learning. The sudden closure of schools and the rapid implementation of remote and online learning strategies exposed the vulnerabilities and limitations of contemporary education systems. As we emerge from the depths of this global crisis, educators and policymakers are faced with the daunting task of reimagining and reshaping the future of education.

Returning to traditional classrooms has become an imperative subject of discussion, as societies grapple with the enduring effects of the pandemic. The quest for normalcy in education is marked by complex questions and challenges: What lessons can we draw from the COVID-19 pandemic experience to enhance the resilience and adaptability of traditional classroom settings? How do we balance the benefits of in-person learning with the potential risks in a post-pandemic world? How can we harness technological advancements and innovative pedagogical approaches while preserving the core principles of traditional education?

This article delves into the multifaceted issues surrounding the return to traditional classrooms, offering insights, research findings, and expert perspectives on this crucial matter. We explore the intersection of

public health concerns, technological advancements, and pedagogical strategies to create a comprehensive understanding of the evolving landscape of education in the wake of COVID-19.

The pandemic has catalyzed unprecedented changes in education, catalyzing conversations on equity, inclusivity, teacher preparedness, and student engagement. As we embark on this journey towards re-establishing the classroom as the center of learning, we must critically assess the successes and failures of our pandemic-era experiments with remote education. It is through a nuanced examination of these experiences that we can not only heal the wounds inflicted by the pandemic but also emerge with a revitalized education system that is more adaptable, inclusive, and resilient [3].

In the pages that follow, we will explore the lessons learned during the COVID-19 pandemic and chart a path forward for education that draws on the strengths of both traditional classrooms and innovative technologies. We invite educators, researchers, policymakers, and all stakeholders in education to engage in this discourse, as together we navigate the complex terrain of returning to traditional classrooms in a post-COVID-19 era.

The first beneficial lesson of education during COVID- is the recognition that students can attain a high level of efficiency even through online education. This transformative phenomenon has given rise to a new sphere of online education that goes beyond the traditional brick-and-mortar educational institutions. At present, individuals have the opportunity to obtain diverse certifications by successfully completing online courses. Hence, in order to maintain a degree of flexibility, educational institutions are increasingly favoring the hybrid learning approach [1].

A hybrid class, also known as a blended class, combines elements of traditional in-person learning with virtual learning. In this model, students attend in-person sessions for part of their coursework, while the remaining content is delivered through a virtual learning platform. Typically, hybrid classes offer approximately 25-50% of their instruction

on campus, with the remainder taking place through distance learning methods. However, the specifics of hybrid classes can vary significantly between institutions and programs. In some cases, students might meet once a week for live lessons, completing the rest of their coursework online. Conversely, other hybrid classes might involve only a few in-person sessions over the course of a term [7].

There are both advantages and disadvantages associated with hybrid college classes that make them appealing to some students while posing challenges for others. One major benefit of hybrid classes is the flexibility they offer. Compared to traditional in-person classes, hybrid classes allow students to arrange their coursework around other responsibilities, as a significant portion of the work is done online. However, this flexibility can also demand strong organizational skills, which some students may find challenging to develop.

Another advantage is that hybrid classes cater to diverse learning styles. Students can benefit from the flexibility to revisit recorded lectures, study slides at their own pace, and engage in in-person discussions, which accommodates auditory, visual, and interpersonal learners [2]. Nevertheless, the technology requirements associated with hybrid classes, such as having a suitable computer and reliable internet access, can pose challenges for some students, potentially necessitating new equipment or software purchases.

Hybrid classes also serve as an introduction to online learning for students who are considering fully online courses as part of their degree. They provide a foundation in distance learning technologies, interaction with instructors, and a means to keep track of coursework. These advantages make hybrid classes an appealing option for students seeking a balance between in-person and online learning experiences.

It's worth noting that hybrid classes are not the only flexible educational model available. Many institutions also offer hybrid degree programs, where students complete some graduation requirements in person while taking other classes online. For instance, in fields that

require labs, practicums, or clinical training, students can attend these courses in person while completing theoretical courses online.

The COVID-19 pandemic has reshaped higher education, shedding light on the merits of hybrid and online classes, particularly those that were already available online before the pandemic. These flexible courses provide stability and adaptability, enabling institutions to navigate challenging circumstances without abrupt transitions. As institutions continue to adapt to the evolving landscape of education, hybrid learning models will likely remain a key component of providing education that is both reliable and responsive to student needs [5].

Another advantageous outcome of the pandemic's impact on education is the increased accessibility to learning for students. Currently, one's physical location is no longer a significant barrier, as individuals can pursue degrees from prestigious universities regardless of their geographic location.

In our increasingly interconnected world, the scope of online education has transcended geographical boundaries, opening up a wealth of global opportunities for learners. With the advancements in technology, individuals now have the ability to pursue academic endeavors from prestigious institutions across the globe, effectively breaking free from the constraints of physical location. This article delves into the transformative potential of online education and highlights the experiences of students engaged in studies across the United Kingdom, Canada, and Australia.

Online education has evolved into a gateway to global learning, providing students with the means to access esteemed universities and colleges spanning continents. According to a recent study conducted by the Online Learning Consortium (titled "Exploring the Value and Outcomes of Online Education: The Cornerstone of a Successful Digital Learning Strategy 2019"), students engaging in online courses benefit from an enhanced understanding of diverse cultures and global perspectives, ultimately contributing to their personal and professional growth [6].

When considering education in the United Kingdom, renowned for its academic excellence, students are presented with the opportunity to immerse themselves in a rich educational tradition. Institutions such as the University of Oxford, University of Cambridge, and Oxford Learning College, which offers a wide array of tailored learning materials aimed at delivering quality education to a national and international audience through their online and open learning platform, offer a diverse range of academic programs.

Canada, in a similar vein, boasts top-tier institutions like the University of Toronto, McGill University, and the Canadian Open Learning College (COLC), which caters to open learning and online students, regardless of their geographic location. These esteemed educational establishments are recognized for their research-oriented programs.

Australia, well-regarded for its high-quality education system, also provides numerous online learning opportunities. Institutions such as the University of Melbourne, Australian National University, and the Australian Open Learning College (AOLC), which offers courses spanning from Level 1 to Level 7, deliver interactive online courses that ensure globally relevant education.

The realm of online education creates a borderless environment for students seeking to expand their knowledge and skills. Engaging in online programs within the United Kingdom, Canada, or Australia provides learners with access to world-class education, nurturing international connections and fostering cultural understanding. As online education continues to dismantle barriers, students can seize the global opportunities available to them and embark on a transformative educational journey that defies traditional geographical limitations. With this in mind, there is a compelling case for embracing the power of online education and unlocking the multitude of possibilities that exist beyond the confines of physical boundaries.

In conclusion, the COVID-19 pandemic has brought about profound changes and adaptations in the field of education. As we

navigate the aftermath of the global crisis, one prominent theme has emerged: the resilience of education. We have seen how educational institutions, teachers, and students have shown remarkable adaptability in the face of adversity, transitioning from traditional classrooms to online and hybrid learning models.

The pandemic has underscored the necessity of flexibility in education, and hybrid classes have emerged as a valuable approach. These classes blend in-person instruction with online learning, offering students the best of both worlds. They allow for flexibility in scheduling and cater to diverse learning styles. While they may demand strong organizational skills and technology requirements, they serve as an excellent introduction to online learning, preparing students for the evolving landscape of higher education.

Furthermore, the accessibility of education has expanded in a way that transcends geographical boundaries. Online education has become a powerful tool, providing students with opportunities to pursue academic endeavors from prestigious institutions around the world. This shift to a borderless education environment fosters international connections, cultural understanding, and personal and professional growth [4].

In essence, the pandemic has accelerated the transformation of education, bringing to the forefront discussions on the balance between traditional and online learning, the importance of flexibility, and the global reach of education. As we continue on this educational journey, we are challenged to harness the strengths of both traditional and innovative approaches. This journey is marked by adaptation, resilience, and the pursuit of knowledge that knows no geographical boundaries.

The lessons we have learned throughout this transformative period will undoubtedly shape the future of education, making it more inclusive, adaptable, and interconnected. As we embrace the power of online education and its limitless possibilities, we embark on a path toward a brighter and more accessible educational future.

REFERENCES

1. Bruna Jofre, C., Lobos, K., & Guzman, E. (2022). Return to University Classrooms with Blended Learning: A Possible Post-pandemic COVID-19 Scenario. *Frontiers in Education*, 7, 957175. URL: <https://doi.org/10.3389/educ.2022.957175>.
2. Cobo-Rendón, R., Bruna, C., Lobos, K., Martín, N. C. S., & Guzman, E. (2022). Return to university classrooms with blended learning: A possible post-pandemic COVID-19 scenario. *Frontiers in Education*, 7. URL: <https://doi.org/10.3389/educ.2022.957175>.
3. Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., & Viruleg, E. (2021). COVID-19 and education: The lingering effects of unfinished learning. McKinsey & Company. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/covid-19-and-education-the-lingering-effects-of-unfinished-learning>.
4. Education in a pandemic: The disparate impacts of COVID-19 on America's students. (2023, October 12). GCED Clearinghouse. URL: <https://www.gcedclearinghouse.org/resources/education-pandemic-disparate-impacts-covid-19-america%E2%80%99s-students>.
5. Online learning can enable educators to reach an almost limitless audience. (2022, February 1). URL: <https://blog.thepienews.com/2022/02/online-learning-can-enable-educators-to-reach-an-almost-limitless-audience>.
6. Oxford Learning College. (2023, June 13). Beyond Borders: Exploring Global Opportunities through Online Education. Oxford Learning College. URL: <https://www.oxfordcollege.ac/news/beyond-borders-exploring-global-opportunities-through-online-education>.
7. Staff, T. (2023, March 21). What is a Hybrid Class? TheBestSchools.org. URL: <https://thebestschools.org/magazine/hybrid-classes-pros-cons>.

Vasylyshyna Nataliia,
**D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
filologyN@gmail.com

Kazymirova Oleksandra,
**Fourth Year Student,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine**
6908605@stud.nau.edu.ua

THE INFLUENCE OF LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW ON THE DEVELOPMENT OF LEGAL EDUCATION

The legal regime of marital law introduced across the territory of Ukraine due to Russian military full-scale invasion in February 2022 had directly affected the internal operation of the state system and concerns a number of domestic processes up to now. Apparently, provisions of martial law touch upon almost every aspect of state affairs, and education is not an exception.

The damage brought by Russian aggression caused major consequences to the Ukrainian system of legal education and put it under huge threat. The expansion of the war which resulted in the establishment of martial law derived a number of challenges which should be highlighted in order to attract as much as possible efforts for appropriate response and development of legal education on the decent level even in terms of war.

To start with, Kyiv, Kharkiv, Sumy, Chernihiv, Kherson, Irpin and Mariupol are the cities where the lion's share of all law schools in Ukraine are located and nearly 30 thousands of students were obtaining legal education there [3]. However, in some of those places, the appropriate educational process is no longer available due to occupation, constant combat actions or armed attacks. What is more, a number of higher education institutions providing legal profession degrees were

completely destroyed as well as an enormous amount of students and teachers were supposed to leave their hometowns since it jeopardized their lives and health. Nonetheless, in spite of such appalling circumstances, some universities have managed to relocate or introduce remote studying striving to continue their operation.

Together with organizational difficulties of the educational process, another obstacle on the way of providing legal education is attestation of students and Unified State Qualification Exam for law students (USQE). Through a long procedure of establishing the USQE for lawyers, the decision was finally enacted in November 2021, however the plan to conduct it in spring 2022 did not come true. Nevertheless, despite the numerous risks, such an essential step for ensuring the quality of higher legal education as USQE is expected to be held in November 2023 [5].

One more aspect was influenced substantially on the legislative level during wartime. The accreditation of educational programs has undergone changes under the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 295 of March 16, 2022. Taking into consideration different circumstances under which institutions are, the flexible model of accreditation was proposed. According to it, institutions get the opportunity to choose the type of accreditation, which can take place according to the full and simplified procedure, a new calculation of the cost of accreditation as well as the expansion of opportunities for simultaneous accreditation examination of a group of educational programs were presented [1]. Hence, regardless of martial law the National Agency for Quality Assurance of Higher Education in various manners aims to develop optimal models and improve existing procedures in order to continue the development of the system of quality assurance of higher education.

The next problem was evoked by countless violations of international law including, illegal annexation of Crimea, use of force, breach of territorial sovereignty not only of Ukraine, but other states as well, crimes against humanity. These and many other examples of

Russian neglect of international law principles and its impunity along with nonfeasance of international organizations undermine the trust to the entire legal system, which spilled over into the field of legal education [2]. Even though someone may consider international law fruitless due to current legal order and cruelties ongoing not only in Ukraine, but on a wide international scale, it is their opinion, but for others, on the contrary, these are the evidence of the necessity to develop legal professions and educate highly qualified lawyers as future creators of new legal order. Thus, here is the task of the state and state authorities to ensure obtaining legal education on the decent level even in war time.

Therefore, although all Ukrainian students as well as all our people are in extremely arduous situations, they still continue the struggle for the preservation and revival of one's professional values. They endeavor to put as much as possible efforts to get a legal degree as like no one else they understand the importance of it. For these reasons students seek for alternative ways of acquisition of legal education turning to foreign universities and legal organizations for help and support. And this aspect of education, namely academic mobility also falls under the impact of martial law.

On May 13, 2022, the Cabinet of Ministers of Ukraine adopted Resolution No. 599 “On Amendments to Certain Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine Regarding the Regulation of Academic Mobility Issues”, which improved the regulation of academic mobility issues. Obviously, the military invasion of Russia and the consequences caused showed the necessity to update the legislation regulating the mechanism of academic mobility of participants in the educational process. The implementation of the given normative legal act under martial law entails the guarantee of the right to a safe education of students who have been forced to leave their place of permanent residence or Ukraine, in safer regions of Ukraine or abroad, to facilitate their return to Ukraine after the end or termination of martial law, because it will officially allow to credit the results of such training after returning to the institution of permanent place of study [4].

This list of changes to the development of legal education in Ukraine during the war is not exhaustive as our country constantly faces new challenges in terms of fighting against the enemy. Notwithstanding these are sufficient confirmation of Ukrainian power in any issue. Regardless of full-scale war, tremendous losses and constant peril, Ukraine perseveres in development of almost every inner process in the country, including education. And the development of legal professions is more vital than ever. Our state as well as the whole world demand highly qualified specialists who are ready to work in any condition, know their rights and responsibilities and commit to protect the rights of people effectively.

REFERENCES

1. Accreditation of educational programs: war realities and peaceful perspectives. Osvita.ua: website. URL: <https://osvita.ua/vnz/86892/> (the date of use: 12.10.2023)
2. Konstantinov S. F. Legal education and training of lawyers in the condition of martial law. *New Ukrainian Law*. 2023. Vol. 2. P. 98 – 103.
3. Obtaining a legal education in the conditions of war. How does the training of lawyers change in the new realities? DEJURE Foundation: website. URL: <https://dejure.foundation/tpost/frp4aji9b1-zdobuttya-yuridichno-osvti-v-umovah-vini> (the date of use: 11.10.2023)
4. The government regulated the issue of academic mobility. The Ministry of Education and Science of Ukraine: website. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-uryad-uregulyuvav-pitannya-akademichnoyi-mobilnosti> (the date of use: 12.10.2023)
5. The unified state qualifying exam: what to expect students of the master's degree in law in the near future? DEJURE Foundation: website. URL: <https://dejure.foundation/tpost/1c35um7cx1-dinii-derzhavnii-kvalifikatsinii-spit-scho> (the date of use: 11.10.2023).

Vasylyshyna Nataliia,
**D.Sc., Professor, Deputy Dean of the
Faculty of International Relations
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
*filologyN@gmail.com***

Nikishchenko Olexandr,
**Fourth Year Student,
Faculty of International Relations,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
*6882476@stud.nau.edu.ua***

MODERN TRENDS OF LEGAL EDUCATION OF INTERNATIONAL LAWYERS IN 2023

Legal education in Ukraine experiences changes and transformations, as a result of ongoing globalisation and integration of Ukraine in the European legal space. The research is devoted to the analysis of modern trends in the field of legal education, and is aimed at defining main directions in the legal education in Ukraine in modern times, including various internal and external factors which introduce a precondition for evolution of legal science.

First of all, it is necessary to highlight the role of language teaching at universities, especially for specialists of international law, who must be able to precisely understand provisions of international legal acts and documents in English or another foreign language. As O. Zadyhailo notes in her publication, the role of English has been increasing, as this international language has supremacy on the level of international relations, and also it is an official language of institutions of the European Union, as well as other international organisations [4]. So, representatives of legal profession must have an according level of knowledge of English, because the specifics of the profession require not only capacity to freely communicate in English, but also an ability to conduct oral and written negotiations in their professional activity, an ability to understand the original language of the legislation of other

countries and sources of law adopted by international organisations, to be able to provide support to persons not fluent in Ukrainian and so on.

Generally, it is difficult to underestimate the role of English language in the legal field – as a result, more and more attention is paid currently on the peculiarities of learning of English, as a language of professional communication. It is important for students to adapt to English in the process of their daily communication in the university. With this purpose, various educational institutions – for instance, the Faculty of International Relations of National Aviation University – may provide special programs, on which all the education is provided fully in English. Based on personal impressions of students studying on such programs, such experience helps lawyers to feel more comfortable and freely in English, to be able to express own opinion in a precise manner, to learn important terminology and to be able to understand the legal acts, court decisions and opinions in English language. It is desirable to create various dual degree programs, which will be at the same time linguistic and legal, and which will create conditions for learning professional English for lawyers. Another form which may be beneficial for learning English is lectures held by experts from foreign universities, so the students will gain important skills and experience of communication in a foreign language with its native speakers or a foreigner who speaks it fluently [7].

Candidate of Law P. Gorinov in his publication “Legal education in the conditions of martial law in Ukraine” states, that in modern conditions legal educations should be provided during all the life of every individual, because in the conditions of war one of the tasks of legal education is promotion of the understanding of real independence, democracy, freedom, sustainable development, peace and proper legal order as inalienable values for the society [3]. The modern legal education must promote respect to the values recognised by civilised nations, to which Ukraine is striving and which Russia attempts to destroy with its aggressive conduct. In such difficult times, it is important to form a higher level of legal consciousness and legal culture, because it would

be very difficult or even impossible to resist russian aggression and generally to evolve without deep understanding of the rights, freedoms and norms of current legislation. Such legal education should be provided to every age category of the population. Candidate of law Voytovych also pays attention to the fact that in the process of modern transformations, it is important to ensure that the best European experience is used, and that European standards are incorporated in the national legislation concerning education of legal specialists, so all the education should be focused on human-centered principles [9].

Also, it is important to bear in mind that russian occupation of Ukrainian territories has led to numerous problems, which have to be resolved in the future. According to Doctor of Law Konstantinov, many Ukrainian universities were either closed, or forced to adapt to russian demands – as a result of which, educational programs were changed and there are new approaches in the education of lawyers on such occupied territories [6]. The most significant changes were introduced to the universities on the territory of Crimea, as well as city of Sevastopol, where russian legal system and legislation were forcibly introduced, as well as on the territory of Donetsk and Luhansk regions. Such occupation of Ukrainian lands has led to many challenges and difficulties, caused by disinformation and propaganda, totally opposite to Ukrainian's approach to the law in general, improper quality of education, disrespect to any European values and human rights – all these factors negatively affect the education of international lawyers on these territories, as well as in Ukraine in general.

To Konstantinov's opinion, Ukrainian authorities have made significant contributions to the elimination of such problems, and persistently tried to resolve the problems caused by russian occupation, so Ukraine has taken lots of efforts in order to provide a proper education, training of lawyers and cooperation with international partners and organisations, so students are able to have access to current and true information, not distorted by russians. At the same time, to scholar's mind, Ukrainian system of education of lawyers should be developed,

particularly, there must be changes introduced in the educational process, such as actualisation of educational programs, organisation of specialised educational courses and seminars devoted to the legal aspects of international law and especially international humanitarian law, to involve experienced practicing lawyers to the process of education, to develop the knowledge of court and law enforcements bodies' activity, to promote international cooperation, to pay more attention to international experience, to conduct a proper informational activity concerning legal aspects of the war and human rights, as well as to preserve professional ethics, so all of these changes will create proper conditions for the education of future lawyers, who will be ready for working in the conditions of war, who will know their rights and responsibilities, and who will be able to effectively protect the rights of the citizens in various situations.

Doctor of Law Amelicheva in her article pays attention to the formation of professional identity of every student, which must be an important component of the professionalisation of every legal student, as social well-being of this person depends on it [1]. According to the scholar, students are in a vulnerable situation after the COVID-pandemic, online-education, difficulties with Ukrainian economy and during the war with russia, so, as a result, the students may feel not like a part of legal or scientific community, and may have doubts in the choice of their profession, so it becomes more difficult to have progress in legal education, develop any professional qualities or values and to be flexible in it.

So, it is necessary to develop the professional identity of students, to let them feel themselves as part of a community, to provide more effective consultations of students concerning their profession, to involve practicing lawyers who have a wide range of knowledge on various subjects, to facilitate participation in educational events or seminars, and to promote learning of English.

Doctor of Law Shevchuk states, that in the time of russian aggression, there is a transformation of crime and global threats, and, as a

result, it has become more complicated to ensure the proper education of criminal lawyers [8]. With a purpose to adapt educational programs to modern conditions of war, it would be better to combine traditional methods of education with innovative ones. Such combination of classical and modern approaches has a beneficial impact on the improvement of the quality and effectiveness of the education of lawyers. Students must be trained to solve complex situations of various character, and for this proper environment in which a future lawyer will work should be imitated. The scholar provides a long list of techniques which should be present in the process of education, like professionally oriented technologies, case method, online conferences and libraries, contextual learning, development of critical thinking, brainstorm, research method, game method, discussion method and others.

At the same time, it is important to teach students to analyse events and actions in the modern times due to the war, like documentation and investigation of war crimes committed by the military of russia in Ukraine, determination of international criminal offenses from the side of russian's military etc., so the students will be able to combine theoretical and practical material, to see real examples of theoretical information. At the same time, according to Bondar, in the process of rapid digitalisation and informatisation, many technologies emerge, which every student should be able to work with, and which will facilitate the exercising of judicial procedures, conclusion of agreements, and generally performing other legal actions, so it is important to be able to actively work in the environment of different informational technologies [2].

To Bondar's mind, new technologies should be included in the educational process in the form of online-courses or platforms, applications; training of working with informational technologies in order to improve the qualification of lawyers; and to provide proper training for teachers so they will have such a possibility to share their knowledge with students.

Another modern trend in the legal education in Ukraine is legal clinical education. This method has been significantly evolving the last years, and modern technologies give more opportunities for its development [5].

Digitalisation makes it possible to eliminate borders between the countries and to establish closer cooperation between their scientific and legal communities. Such legal clinical education is often based on innovative digital methods of education, which let the students to become more aware of jurisprudence with the use of various courses and events, both national and international, as well as to gain more practical knowledge of various topics.

To conclude, many changes were introduced in the development of modern legal science in Ukraine due to the COVID-pandemic and the war with russia. It is necessary to examine these transformations and to find decision for problems occurring in result of this, to eliminate factors which negatively influence the educational process. Various scholars agree with the importance of introduction of more innovative methods of studying and digitalisation, promotion of understanding of the importance of independence and democracy in the war time, as well as elimination of language barriers for Ukrainian students.

REFERENCES

1. Амелічева Л. П. Професіалізація студента-правника крізь призму юридичної клінічної освіти в умовах воєнного стану. Виклики правничої професії в умовах воєнного стану: тези доповідей та наукових повідомлень учасників круглого столу присвяченого до Дня юриста, уклад.: Коваленко О. О., Головань Т. Г., Ждан М. Д.; за ред. Коваленко О. О. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 158с., С.21–24. URL: [<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/012591e2-c0c5-49bd-9686-f633b9acc67d/content>] (дата звернення: 19.10.2023).

2. Бондар Н. Інформатизація юридичної освіти: основні напрямки, виклики часу. Digital transformation and technologies for sustainable development all branches of modern education, science and practice: materials International Scientific and Practical Conference Proceeding, January 26, 2023. International Academy of Applied Sciences in Lomza (Poland), State Biotechnological University (Ukraine). Lomza, Poland, 2023. Part 1. P.123-127. URL: [<https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/29059>] (дата звернення: 19.10.2023).

3. Горінов П. В. Правові освіта в умовах дії воєнного стану в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 6, Науковий збірник,

Видавничий дім «Гельветика», 2022, ст. 3-8. DOI: <https://doi.org/10.32782/39221380>. URL: [http://apnl.dnu.in.ua/6_2022/6_2022.pdf#page=3] (дата звернення: 19.10.2023).

4. Задихайло О. А. Особливості викладання англійської мови здобувачам юридичної освіти в контексті інтеграції України у європейський освітній простір. Інтеграція вищої юридичної освіти України з європейським освітнім простором – виклики внутрішньої безпеки під час воєнного стану – матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Ломжа, Харків, 2023, ст. 73-75. URL: [<https://dspace.hnpu.edu.ua/items/5baaf50b-1126-482e-afb1-0b39e1f585bd>] (дата звернення: 19.10.2023)

5. Каланченкова К. О. Діджиталізація та юридична клінічна освіта. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса, №1 Том 2, 2023, ст. 24-32. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.1.2.3>. URL: [<https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14115>] (дата звернення: 19.10.2023)

6. Константінов С.Ф. Юридична освіта та підготовка правників в умовах воєнного часу. Нове українське право. Київ: Науково-дослідний інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України, 2023, ст. 98-103. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.12>. URL: [<http://www.newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/460>] (дата звернення: 19.10.2023)

7. Shevchenko A., Antoshkina V. Modern Legal Education in Ukraine as the Basis of Professional Activity: Problems and Prospects. Legal Horizons, 2, 8-21, 2023. DOI: <https://doi.org/10.54477/LH.25192353.2023.2>. pp.8-21. URL: [<https://legalhorizons.com.ua/lh/article/view/35>] (date of access: 19.10.2023).

8. Shevchuk V. Criminalistic didactics in modern conditions of war and digital technologies. Scientific Collection «InterConf+», 29(139), 2023. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.01.2023.013>. URL: [<https://archive.interconf.center/index.php/2709-4685/article/view/2126>] (date of access: 19.10.2023).

9. Voytovych N. Acquisition of perfection by teachers-lawyers of educational institutions with specific learning conditions. Digital transformation and technologies for sustainable development all branches of modern education, science and practice: materials International Scientific and Practical Conference Proceeding, 2023. International Academy of Applied Sciences in Lomza (Poland), State Biotechnological University (Ukraine). Lomza, Poland, 2023. Part 1. P. 201-204. URL: [<https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/29076>] (date of access: 19.10.2023).

Бірюков Володимир Миколайович,
викладач,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
volodymyr.biriukov@npp.nau.edu.ua

РОЛЬ ФІКСЕРІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ МЕДІА-ПОКРИТТІ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Починаючи з 20 лютого 2014 року коли Російська Федерація вторглася в Україну, події на цьому природньому перетині східноєвропейської геополітики та міжнародних відносин розпочали трансформацію глобального інформаційного простору. У цей період надзвичайної неспокою та загострення конфлікту, людство почало активно шукати свіжі новини та об'єктивні пояснення подій [1; с. 157].

Завдяки зростанню поширення новин серед глобальної аудиторії виникла надзвичайно велика потреба в точній та об'єктивній інформації. Однак для забезпечення новин та кращого розуміння ситуації в Україні було необхідно залучити спеціалізованих фахівців, які допомагали б іноземним журналістам розуміти місцевий контекст та мати доступ до ключових джерел та подій [2; с. 13].

Роль "локальних" продюсерів, менеджерів та журналістів, відомих як "фіксери," стала надзвичайно важливою в забезпеченні об'єктивного та якісного медіапокриття цих подій. Ці фахівці, розуміючи місцевий ландшафт та події, допомагали іноземним журналістам знайти свої місця в складному середовищі. Важливо відзначити, що поки висвітлення війни залежало від провідних міжнародних медіа, сотні українських журналістів виконували важливу, але фонову роль у міжнародній площині. Вони виступали як гіді та перекладачі для іноземних колег, спрощуючи їхню роботу [3; с. 28].

Проте ці ключові учасники, які володіють необхідними знаннями про місцевий ландшафт та події, залишалися поза увагою публіки. Їхню роль та внесок рідко визнають публічно. Варто відзначити, що в Україні професія фіксерера є досить новою, і тому на рівні місцевого законодавства поки що відсутні відповідне врегулювання. Однак зазвичай ті, хто наймає фіксерера, забезпечують йому необхідне обладнання, технічні засоби та засоби особистого захисту.

Важливість фіксерів у медіа. Мости між світом та місцевістю: фіксерери виступають як ключові посередники між іноземними журналістами та подіями в Україні. Вони допомагають долати культурні та мовні бар'єри, що сприяє збагаченню глобального розуміння конфлікту.

Доступ до джерел. Фіксерери мають доступ до місцевих джерел та інформації недоступної іноземним кореспондентам. Вони допомагають журналістам знайти найсвіжіші дані та інсайди.

Ризиковий та небезпечний робочий процес. Фіксерери, працюючи в умовах конфлікту, часто стикаються з ризиком для свого життя. Вони можуть бути свідками подій, які підтверджують злочини проти людяності, і допомагати в документуванні цих важливих фактів.

Фіксерери, інакше відомі як "локальні продюсери," відіграють критичну роль в забезпеченні якісного медіапокриття подій, особливо у важких та складних конфліктних обставинах. Термін "фіксер" виник нещодавно, але його значущість у світі медіа широко визнана. Вони допомагають іноземним журналістам розуміти місцевий контекст, культуру, історію та політику, що є важливим для створення об'єктивного та інформативного матеріалу.

Термін "фіксер" вперше з'явився в контексті журналістики в Україні з настанням російської агресії у 2014 році. Він поширився та став загальноновживаним завдяки активній роботі українських та іноземних журналістів, які опиралися драматичним подіям та

виходили на передову, де фіксери виконували невидиму але важливу роботу.

Фіксерська діяльність — це особливість журналістської інфраструктури. Вони забезпечують зв'язок між світом та подіями, що розгортаються в інших країнах. Вони є місцевими експертами та перекладачами, але їхні обов'язки включають набагато більше, зокрема і організацію доступу до джерел, гарантування безпеки та координацію роботи команди журналістів.

Згідно з досліджень Ліндсі Палмер, фіксери мають одну з найнижчих ланок в ієрархії створення міжнародних новин, проте їхня роль важлива та необхідна. Вони забезпечують іноземним журналістам доступ до інформації, яку було б неможливо отримати без їхньої допомоги.

Незважаючи на те, що професія фіксера поки відповідно не врегульована на рівні законодавства, їхня важливість у медіа та світовому розумінні подій не може бути недооцінена. Вони є незамінними посередниками, які сприяють глибокому розумінню подій у різних країнах і сприяють створенню об'єктивного та докладного медіапокриття. Участь фіксерів у міжнародній журналістиці важлива і варта визнання .

Класичні завдання фіксера демонструють складність та множинні аспекти їхньої професії, особливо у воєнних конфліктах та кризових ситуаціях.

Концептуалізація розповіді (story). Фіксер визначає ключові теми та питання для створення інформаційних матеріалів, урахуваючи контекст та аудиторію. Це включає в себе створення логічної структури, яка сприяє якісному та цікавому медійному звіту.

Організація логістики. Фіксер відповідає за організацію подорожей журналістів та забезпечення їхніх потреб на місцях подій. Це включає вибір безпечних маршрутів, пошук проживання, транспорту та надання необхідних засобів безпеки.

Встановлення комунікації з джерелами й інформаторами.

Фіксер співпрацює з місцевими мешканцями, інформаторами та офіційними джерелами для забезпечення актуальною та достовірною інформацією. Це допомагає журналістам мати доступ до найважливіших подій та джерел інформації.

Надання послуг перекладу. Фіксер виконує роль перекладача під час спілкування, в тому числі ведення відео- та аудіоінтерв'ю. Переклад також потрібний під час підготовки матеріалів, коли журналісти відбирають синхрони та роблять пошук фрагментів прямої мови.

Забезпечення безпеки та захист журналіста (safeguarding).

Фіксер може виступати як консультант з питань безпеки, особливо в районах бойових дій. Вони допомагають журналістам уникати небезпеки та встановлюють захисні заходи, включаючи вибір безпечного обладнання та носіння захисних шоломів і бронежилетів. Журналісти та фіксери, які працюють у воєнних конфліктах, стикаються з численними ризиками, включаючи небезпеку від невідомих замовників, сенсаційних подій та фінансових спокус. Важливо, щоб журналісти і фіксери були свідомі цих ризиків і приділяли належну увагу безпеці, якщо вони працюють в небезпечних умовах [4].

Щодо ризиків та небезпеки в фіксерстві під час воєнних конфліктів є такі рекомендації. В умовах воєнних конфліктів фіксерство виставляє осіб, які ним займаються, перед численними ризиками і небезпеками.

Загроза полягає в тому, що фіксери можуть бути залучені невідомими замовниками, іноді через даркнет, відкриті майданчики або ж від псевдомедіа українців. Такі замовники можуть пересилати інформацію з місць подій через фіксерів. Фіксерам необхідно бути особливо обережними, ретельно перевіряти замовників та завжди дбати про свою безпеку.

У воєнних ситуаціях події часто сенсаційні та привертають значну увагу. Це може призвести до бажання багатьох людей брати

участь у фіксуванні подій, зніманні відео та їхнього поширення через соціальні мережі та медіаканали. Проте фіксерам важливо відрізнити свою роботу від діяльності сенсаційних стрімерів та уникати ризику, пов'язаного із загостренням конфлікту.

Фіксерство – це робота, за яку гарантовано несуть відповідальність. Висока оплата за фіксерські послуги може бути сигналом для фіксера про те, що замовник має нестандартні чи небезпечні запити. Фіксери повинні бути обережними і не приймати угоди, які можуть загрожувати їхній безпеці.

Фіксери можуть стикнутися із пропозиціями роботи, які здаються цікавими, але приховують ризики. Ворожі розвідслужби можуть використовувати фіксерів для зйомки пропагандистських матеріалів, які несуть в собі громадянську позицію фіксера, але при цьому служать інтересам інших сторін. Фіксери мають завжди ретельно аналізувати контекст своєї роботи та робити відповідальний вибір для запобігання ризикам та небезпеці.

Фіксерство та журналістика – це дві схожі, але все ж різні професії. Одна з основних відмінностей полягає у їхньому призначенню та функціях [5; с. 132].

Фіксер і журналіст є важливими учасниками журналістського процесу і мають свої визначені завдання та обов'язки. Головна мета фіксера полягає в наданні підтримки журналістам при отриманні інформації та організації процесу знімання під час репортажів. Фіксери виступають у ролі посередників між журналістами та місцевими джерелами і виконують організаційні та логістичні завдання. З іншого боку, журналісти забезпечують створення новинного контенту для медіа. Вони роблять репортажі, пишуть статті, створюють відео та аудіоматеріали з метою інформування громадськості. Фіксери також відповідають за забезпечення безпеки під час виконання завдань. Для цього вони можуть отримувати акредитацію, носити захисну амуніцію, укладати договори та обговорювати всі аспекти роботи для забезпечення безпеки. Важливо, щоб фіксери та журналісти пам'ятали про ризики та

працювали відповідально, уникаючи фанатичного героїзму. Фіксерами можуть бути не лише журналісти, але й інші люди із різними професійними навичками, важливо мати розуміння потреб журналістів і місцевого контексту. Остаточо, фіксерам рекомендується бути обережними та враховувати ризики, пов'язані з їхньою діяльністю, та дбати про власну безпеку та безпеку журналістів, з якими вони співпрацюють.

Науковий аналіз фіксерської діяльності в контексті сучасної журналістики виявив, що фіксери виступають у ролі важливих посередників між журналістами та подіями, про які потрібно інформувати громадськість. Їхнє завдання полягає в організації логістики, встановленні контактів з джерелами та інформаторами, а також наданні послуг перекладу при взаємодії з іноземними співрозмовниками [7].

Аналіз показав, що фіксерство відчутно відрізняється від журналістики, хоча часто фіксери мають журналістський досвід. Вони і фасилітаторів, забезпечуючи журналістів інструментами та ресурсами для створення інформаційних матеріалів.

Фіксери мають протистояти ризикам, які включають в себе невідомих замовників, агентів розвідки та інші загрози. Важливо дотримуватися стандартів безпеки, укладати договори та завжди обережно виконувати свої завдань.

Отже, фіксери відіграють критичну роль у журналістській діяльності, забезпечуючи журналістів необхідними ресурсами та інформацією для створення об'єктивних та якісних медійних матеріалів. Для досягнення успіху в цій професії важливо володіти не тільки журналістськими навичками, але й розуміти місцевий контекст та вміти керувати ризиками, що супроводжують фіксерську діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бернейс Е.Л. Propaganda: навчально-методичний посібник для студентів медійного напрямку. Київ: Видавничий дім «Сварог», 2021. 13 с.

2. Станчишин В.М. Емоційні гойдалки війни: навчально-методичний посібник з психології. Київ: Віхола, 2022. 157 с.
3. Сміх під час війни: російська агресія у політичних карикатурах і мемах. Київ, 2023. Режим доступу до ресурсу: https://lb.ua/culture/2023/08/25/571388_smih_pid_chas_viyni_rosiyska_agresiya.html.
4. Lindsay Palmer. «The Fixers: Local News Workers' Perspectives on International Reporting». Oxford, 2019. 28 p.
5. Kunst als Widerstand: Wie Street Art den Menschen hilft, mit Kriegszeiten umzugehen. Berlin: Katapult, 2023. Режим доступу до ресурсу: <https://katapultmagazin.de/artikel/kunst-als-widerstand-wie-street-art-den-menschen-hilft-mit-kriegszeiten-umzugehen>.
6. Bryant J. Theory and Research in Mass Communication / J. Bryant, D. Miron. // Journal of Communication. 2004. December.
7. Fūres uz tilta atgādina raķetes. Riga: IR, 2023. Режим доступу до ресурсу: <https://ir.lv/2023/02/08/fures-uz-tilta-atgadina-raketes/>.

Буянов Денис Андрійович,
студент 4-го курсу,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
6887735@stud.nau.edu.ua

Науковий керівник: Сайчук Віктор Степанович,
кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного
туризму та країнознавства
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
viktor.saichuk@npp.nau.edu.ua

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ВВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Процеси глобалізації та розвитку технологій позначаються у всіх сферах суспільного життя у тому числі й освіти. Вітчизняна державна політика у сфері освіти сьогодні націлена на забезпечення підвищення кваліфікації та навчання протягом всього життя, формування інклюзивного характеру освітнього процесу та академічній мобільності. Розглянемо академічну мобільність як

важливу складову освітньої діяльності вітчизняних та закордонних університетів.

Мета: дослідити розвиток академічної мобільності в умовах сьогодення.

Завдання дослідження: розглянути проблематику реалізації академічної мобільності, перспектив застосування та вплив її на розвиток вищої освіти і економічного потенціалу розвитку України.

Методологія: аналіз, узагальнення

Ще сторіччя тому такої нагальної потреби у запровадженні академічної мобільності не було, через відсутність необхідних технологій та систем логістики, а доступ до освіти було ознакою елітарності навіть у розвинутих країнах. Тим більш що прорив у технічних та гуманітарних науках, і їх подальша інституалізація, ще була попереду. В гуманітарних науках домінував європоцентризм, тобто наукова проблематика сукупності наук розглядалась через призму лише Європи, що певним чином обмежувало їх розвиток. Наразі, коли розвиток науки вийшов за межі Європи з'явилась необхідність у формування стійких міжнародних зв'язків у науковому середовищі. Розвиток глобалізованого політичного та економічного простору, поява Інтернету не лише визначили значне розширення знань, але й спричинили розвиток академічної мобільності. Тому академічна мобільність грає особливу роль у розвитку науки, підвищуючи якість досліджень. Вона не просто є бажаною, але й необхідною, оскільки вже існують загальносвітові процеси та явища, що потребують міжнародного вивчення і обміну досвідом. Цю необхідність також зумовлюють посилення зв'язку між різними галузями наукового знання, що стало причиною швидкого формування нових методологій, концепцій та підходів. Посилаючись на все вище сказане обмін ідеями та технологіями навчання відіграють роль комплексного інституціалізованого академічного поліглоту. Ці тенденції не оминули і вітчизняну науку, що перебуває в процесі інтеграції у загальноєвропейський науковий простір.

Законодавчу базу реалізації академічної мобільності складають Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність, Указ Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

Згідно з Законом України «Про вищу освіту» академічна мобільність визначається як можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами [1].

Міжнародна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах-партнерах поза межами України [2, с. 10].

Пічик К.В., Гуменна О.В., Човнюк Л.Ю. дали визначення фізичної та віртуальної мобільності:

«Фізична мобільність – навчання студентів у ЗВО за межами власної країни впродовж обмеженого періоду часу (семестр чи рік) з метою перезарахування в рідному університеті вивченого за кордоном. Безумовною перевагою фізичної мобільності є безпосереднє занурення в іншу культуру, освітнє тощо середовище, набуття міжкультурних навичок. Фізична мобільність може здійснюватися, наприклад, за підтримки програми Erasmus.»
«Віртуальна мобільність – це форма навчання з інтегрованими віртуальними елементами, реалізованими через підтримуване інформаційно-комунікаційними технологіями навчальне середовище» [3].

Віртуальна мобільність передбачає спільне навчання і співпрацю осіб з різних країн та культур, одним із засадничих завдань якого є зміцнення міжкультурного розуміння та обмін знаннями. Ця форма навчання забезпечує можливості отримання міжнародного і міжкультурного досвіду зокрема тими особами,

котрі не можуть скористатися програмами фізичної міжнародної мобільності з низки соціальних, економічних, організаційних чи інших причини» [3].

У вітчизняних закладах вищої освіти важливу роль у реалізації права на академічну мобільність відіграють програми Erasmus+ та DAAD. Загалом академічна мобільність є важливим напрямом через наявність загальних для країн Європейського простору вищої освіти тенденцій та збереження вектору вітчизняної політики загалом. До таких тенденцій можна віднести: євроінтеграцію, демократизацію, глобалізацію.

Скирда Т.С. розглянула тенденції у межах Європейський Простір Вищої Освіти (ЄПВО), які сприяють розширенню практики академічної мобільності, оскільки остання відіграє важливу роль у формуванні нового покоління конкурентоспроможних фахівців. До таких тенденцій дослідниця відносить динамічний розвиток сучасного суспільства і небачене зростання об'ємів знання, що зумовлює необхідність у постійному підвищенні кваліфікації, чому сприяє академічна мобільність надаючи доступ до міжнародного досвіду в сфері освіти.

Іншим важливим процесом змін в ЄПВО є перехід до інформаційного суспільства та цифровізація освіти, що уможливило створення єдиної освітньої бази в Україні (Єдина Державна Електронна База з питань освіти, далі - ЄДЕБО) та в інших країнах Європи.

Для довідки. У Реєстрі ЄДЕБО містяться відомості та дані про документи про освіту, що були виготовлені з 2000 року, крім інформації про випускників військових закладів вищої освіти та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та щодо дипломів про перепідготовку (молодших спеціалістів, спеціалістів), виданих до 2016 року [4].

Також відбувається розширення міжкультурної взаємодії в освітньому просторі, а тому є необхідним формування комунікативних навичок, толерантності та атмосфери довіри. Це

також вимагає визнати необхідність розширення академічної мобільності в нових умовах, оскільки вона допомагає найефективнішим способом набути необхідних вмій та навичок, а саме через інтеграцію у міжкультурне середовище.

Важливим процесом виступає розширення варіативності освітніх моделей, що сприяє як загальному так і індивідуальному розвитку. Академічна мобільність дає можливість отримати досвід навчання та викладання у різних освітніх середовищах.

Відбувається процес розширення освітніх програм з однієї сторони, а з іншої уніфікація стандартів освіти у межах ЄПВО, що обумовило розвиток підходів до надання освітніх послуг. Зазначений процес створює фундамент для набуття затребуваної професії на загальноєвропейському ринку праці.

Процес посилення зв'язку закладів вищої освіти з ринком праці своєю чергою сприяє отриманню практичних навичок та опанування новими технологіями, які користуються попитом у роботодавців. Ця необхідність у оволодінні новими знаннями також дотична до іншого сучасного напрямку – отримання освіти впродовж життя. Академічна мобільність своєю чергою допомагає ознайомитись з новими підходами у цьому напрямку у найрозвинутіших країнах.

Слід наголосити, що прискорення процесу економічного розвитку та скорочення сфери низькокваліфікованої професійної діяльності є ще однією важливою причиною для розширення академічної мобільності.

Академічна мобільність сприяє розвитку потенціалу людських ресурсів. Зазначимо, що поява теорії людського капіталу, яка розглядає кваліфіковані кадри та якість людських ресурсів загалом є важливим чинником розвитку економіки. Так у розвинутих країнах людський капітал складає 80% від національного багатства [5].

У час нових випробувань пов'язаних з епідемією COVID 19 та з російським повномасштабним вторгненням реалізація права

студентів та викладацького складу на академічну мобільність в Україні значною мірою ускладнилась. Але вони дали поштовх для поширення дистанційної освіти та особливого виду академічної мобілізації – віртуальної.

У цих нових умовах для України DAAD розробила програму «Here Studies», що містить мовні та предметні курси для біженців у Бремені та Бремергафені. А з березня 2022 для підтримки українців Європейська Комісія в межах Програми Еразмус+ запровадила для українських учнів, студентів та викладачів створила виняткові умови для отримання грантів на навчання та викладання за кордоном. Підтримка українців в рамках цієї ініціативи дозволяє спростити практику, стажуватися та брати участь у тренінгах та волонтерській діяльності. З'явилась можливість адаптувати проекти до умов воєнного часу, всі українські організації працюють відповідно до ситуації та доступу до бомбосховищ в очному, дистанційному, змішаному та гібридному форматах.

Сучасна динамічність розвитку технологій також ставить одним з завдань повоєнного розвитку України інтенсивне впровадження МООС – системи масових відкритих онлайн курсів. По-перше, у час Інтернету відбувається перенасичення інформацією, тобто складно знайти дійсно якісну та значущу інформацію для здобувача освіти. При цьому якщо створення таких курсів буде ініціативою перевірених структур (ліцензійних ВНЗ, громадських організацій), то зменшиться ризик шахрайства у цій сфері. По-друге, через появу нової актуальної інформації та нових технологій потрібно швидко адаптуватися до змін, щоб здобувачі освіти володіли потрібними вміннями та навичками на ринку праці. У аспекті адаптивності МООС вважається доволі ефективним. По-третє, більшість курсів відбуваються асинхронно, що дає можливість студентам повертатись до матеріалу, а короткі лекції розбиті на модулі і тести після цих лекцій дають можливість краще закріпити матеріал.

Ярошенко Т.О. зазначала, про широке застосування дистанційної освіти компаніями для навчання своїх працівників, а саме 41,7% світових компаній зі списку Fortune 500 та близько 50% університетів у світі використовують методи дистанційного або змішаного навчання для створення власних програм та створення масових онлайн-курсів [6].

Загалом залучення технологій дистанційного навчання сприятимуть популяризації віртуальної академічної мобільності, що не передбачає фізичного пересування учасника освітнього процесу, хоча й не розглядається як повноцінна альтернатива фізичній академічній мобільності. Такий характер цього різновиду академічної мобільності не лише легше реалізувати в умовах воєнного часу, але й може масово застосовуватись в умовах повоєнного розвитку країни, оскільки вона є більш доступною.

Висновки. Таким чином можна зазначити, що розширення застосування академічної мобільності у різних її формах та різновидах не є випадковістю, а обумовлена об'єктивними причинами. Зважаючи на необхідність конкурентоспроможності нашої країни використання нових технологій для реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу і підвищення її доступності є необхідною умовою для формування нової генерації кваліфікованих фахівців та майбутнього розвитку країни загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Академічна мобільність викладача закладу вищої освіти: методичні рекомендації для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / М. І. Олійник, К. С. Кузнецова, Т. А. Колтунович, І. Р. Перепелюк. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2019. 140 с.
3. Пічик К.В., Гуменна О.В., Човнюк Л.Ю. Віртуальна мобільність як інноваційний підхід у навчанні. Науково-методична стаття.
4. ЄДББО. Реєстр документів про освіту. URL: <https://info.edbo.gov.ua/edu-documents/>.
5. Загородня А.А. Академічна мобільність як засіб забезпечення якості професійної підготовки фахівців економічної галузі України. World Science, April 2018. Vol. 7, № 4(32). С. 42–46.

6. Yaroshenko T.O. Distance Learning in the Higher Education System: Current Trends. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/442f2370-8e31-494c-8c3d-340dc169349b/content>.

**Василенко Софія Юріївна,
здобувачка 4 курсу спеціальності «Журналістика»
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
7000815@stud.nau.edu.ua**

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасний технологічний розвиток впливає на усі сфери життя, зокрема, і навчання. Ми вже не уявляємо життя без гаджетів та інтернету. Цифрові застосунки допомагають нам навчатись, працювати та комунікувати. Розвиток штучного інтелекту (ШІ) дозволяє нам використовувати нові можливості та полегшує усі означені процеси. Варто згадати, що ініціювали проєкт зістворення штучного інтелекту американські дослідники Джон Маккарті, Марвін Мінські, Натаніель Рочестер і Клод Шеннон ще у 1956 році. Поняття «штучного інтелекту» вперше було згадано у 1950 році Аланом Тьюрином у статті «Обчислювальні машини і розум» [4].

«Штучний інтелект – це науковий напрям, в рамках якого ставляться і вирішуються задачі апаратного або програмного моделювання тих видів людської діяльності, які традиційно вважаються інтелектуальними» [2]. Іншими словами – це програмне забезпечення, яке «мислить» як людина. У наш час використання штучного інтелекту стає все більш поширеним. За допомогою ШІ створюють картини, пишуть вірші та монтують відео. Тобто він досить широко використовується у творчості, допомагаючи митцям шукати ідеї та втілювати їх у реальність. Також нейронна мережа активно використовується у таких галузях, як медицина, електронна комерція та навіть для дистанційного спостереження за поверхнею

Землі. Отже, ШІ – універсальний засіб сучасності, який є помічником у багатьох сферах.

Метою дослідження є аналіз способів використання ШІ студентами та викладачами під час дистанційного навчання. Потенціал застосування ШІ у освітньому середовищі досліджувала А. Мельник, яка стверджує, що «[...] застосування штучного інтелекту в освіті має великий потенціал для покращення якості та ефективності навчання, але вимагає розвитку надійних та етичних алгоритмів [...]» [1].

Реалії сьогодення, такі як пандемія, пізніше – повномасштабне вторгнення, неабияк вплинули на освітній процес. Закладам освіти довелося скорочувати програму, підлаштовуватись під віялові відключення світла та загрози обстрілів. На жаль, ці обставини змусили більшість закладів освіти переходити на дистанційне навчання задля безпеки здобувачів та працівників. Зараз життя в онлайні стало буденністю майже для кожного українця.

Дистанційне навчання має свої плюси та мінуси. Для багатьох здобувачів вищої освіти перехід на дистанційне навчання дав можливість працювати, адже не потрібно бути присутнім на заняттях в аудиторіях. Також слід зауважити значні розвиток та розширення доступу до онлайн-освіти. Проте й постали нові виклики щодо ефективності здобутої освіти та академічної доброчесності.

У лютому 2023 року в Україні став доступним для використання чат-бот на основі штучного інтелекту «ChatGPT». Це стало справді технологічним вибухом, адже раніше ми не мали доступу до цього ресурсу. Українці одразу почали тестувати можливості чату та просили його написати вірші, придумати анекдоти та навіть написати дипломну роботу. Незважаючи на неідеальну українську, ChatGPT досить добре справлявся із поставленими задачами. Тому багато хто вирішив, що навчатись тепер непотрібно, оскільки чат усе знає і може. Але, насправді, все

зовсім не так. По-перше, чат-бот вільно не «володіє» українською мовою, тому може припускатися граматичних та орфографічних помилок. По-друге, у базі знань цього помічника закладені відомості на момент вересня 2021 року тобто він не володіє усією актуальною інформацією та не оновлює свої «знання», отже не може видавати дані, які не є актуальними в період після 2021 року. По-третє, через недосконалість чат-бот може видавати абсолютно безглузду або неіснуючу інформацію. Тому замінити живого студента на заняттях ІІІ не зможе, але він може бути помічником як для здобувачів освіти, так і для викладачів.

Європейська комісія опублікувала Етичні рекомендації щодо використання ІІІ під час навчання. У посібнику зазначається: «AI is already changing how we learn, work and live and education is being impacted by this development. Everyone should be able to contribute to the development of AI and also benefit from it. By making ethical principles a key focus of the conversation about the role of AI in education, we can open the way for AI systems and solutions to be developed and used in an ethical, trustworthy, fair and inclusive way» [3]. (ІІІ вже змінює те, як ми навчаємося, працюємо та живемо, і це впливає на освіту. Кожен повинен мати можливість робити внесок у розвиток штучного інтелекту та отримувати від цього користь. Зробивши етичні принципи ключовим центром розмови про роль штучного інтелекту в освіті, ми можемо відкрити шлях для розробки та використання систем і рішень штучного інтелекту в етичний, надійний, справедливий та інклюзивний спосіб). – (Тут і далі переклад наш – С.В.). Рекомендації були розроблені для кращого розуміння педагогами можливостей штучного інтелекту та способів їх використання під час освітнього процесу.

Нещодавно ЮНЕСКО опублікувала дослідження, яке включає безкоштовний вебінар та збірник щодо можливостей і проблем використанні чат-боту у вищій освіті. У розрізі дистанційного навчання можна виділити такі можливості ІІІ для викладачів, як: по-перше, штучний інтелект може бути помічником

у підготовці домашніх та практичних завдань, пошуку потрібних матеріалів тощо. Тобто онлайн-помічник може шукати потрібні відео, книги, статті з будь-якої потрібної теми. По-друге, допомога у підготовці освітніх програм та оцінюванні. ШІ може допомагати оновлювати програми навчання, оцінюючи рівень підготовки того чи іншого студента. ЮНЕСКО пропонує методику спілкування здобувача освіти із чат-ботом, який після цього зможе допомогти викладачеві оцінити рівень знань студента. По-третє, однією з запропонованих можливостей є робота в групах або один на один із чат-ботом. Наприклад, ШІ може виступати як опонент та вести дискусію зі студентами на задану тему. По-четверте, ШІ може стати помічником у перевірці на плагіат робіт студентів. Питання академічної доброчесності у наш час стоїть гостро, тому такі можливості нейронної мережі допоможуть викладачам спростити процес перевірки статей, наукових робіт і т.д. По-п'яте, Штучний інтелект як персональний куратор. Тобто викладачі можуть надавати чат-боту інформацію щодо успішності студента та результати роботи, а він у свою чергу буде аналізувати помилки та давати поради щодо покращення успіхів у навчанні.

Поради для використання можливостей штучного інтелекту студентами схожі до вищеназваних. ШІ може використовуватись здобувачами вищої освіти для вивчення іноземних мов, для аналізу успішності, для пошуку цікавих та корисних матеріалів та перевірки своїх знань. Для сучасної молоді ChatGPT стає «правою рукою» під час навчального процесу. Адже він справді полегшує пошук матеріалів. У порівнянні з Google пошуком, чат-бот видає інформацію структуровано та по темі, що дійсно пришвидшує пошук потрібних відомостей. Також він може бути помічником у пошуку ідей, допомагає сформулювати теми досліджень та є своєрідним «наставником» у тих чи інших питаннях.

Аналізуючи усю вищевказану інформацію потрібно не забувати про уважний фактчекінг та перевірку даних. Штучний інтелект не вміє розрізняти правильне та хибне, він просто генерує

інформацію яка закладена у базі даних, тому йому ще не вдається як людині проводити обробку даних відповідно до їх правдивості, етичності та гуманності. Отже, не можна сліпо довіритися ШІ. Хоч він і є зручним помічником, але може допускатись грубих помилок, тому важливо завжди перевіряти надану ним інформацію.

Таким чином, дистанційне навчання відкриває безліч можливостей використання штучного інтелекту. Як для викладачів, так і для студентів нейронна мережа може стати своєрідною підтримкою під час викладання та навчання. Він полегшує отримання та розповсюдження інформації, допомагає комунікувати та оцінювати рівень знань. Проте, використовуючи ШІ, важливо бути уважними та критично оцінювати подані ним матеріали.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мельник А. В. Застосування штучного інтелекту в освітньому середовищі: потенціал та виклики. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2023. URL: chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcgclclefindmkaj/http://eprints.zu.edu.ua/37171/1/%D0%97%D0%90%D0%A1%D0%A2%D0%9E%D0%A1%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A8%D0%A2%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%86%D0%9D%D0%A2%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%A3%20%D0%92%20%D0%9E%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%9D%D0%AC%D0%9E%D0%9C%D0%A3.pdf (дата звернення: 09.10.2023).

2. Пчелянський Д. П., Воїнова С. А. Штучний інтелект: перспективи та тенденції розвитку. *Automation of technological and business processes*. 2019. Т. 11, № 3. С. 59–64. URL: <https://doi.org/10.15673/atbp.v11i3.1500> (дата звернення: 09.10.2023).

3. European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, *Ethical guidelines on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning for educators*. Publications Office of the European Union, 2022. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756> (дата звернення: 09.10.2023).

4. Turing A. M. *Computing Machinery And Intelligence mind*. Volume LIX, Issue 236, October 1950, Pages 433–460. URL: <https://doi.org/10.1093/mind/LIX.236.433> (дата звернення: 07.09.2023).

Веретільник Тимофій Іванович,
Кандидат технічних наук, доцент,
Професор кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
vertim57@ukr.net

ЗАСТОСУВАННЯ AR ТА VR ТЕХНОЛОГІЙ В МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ВИДАННЯХ

Люди по-справжньому вірять тільки в те, що бачать. AR/VR технології допоможуть вашим клієнтам за кілька секунд зрозуміти суть продукту й оцінити його головні переваги. Поки конкуренти думають, ви завойовуєте серця нових користувачів, візуалізуючи їхні бажання. Для зацікавлення та розширення кількості своїх читачів видавці застосовують різноманітні підходи, зокрема використовуючи в своїх виданнях різноманітні засоби сприйняття інформації (аудіо, відео, анімацію тощо). Але сучасні умови ставлять виклики, які вимагають нових підходів до побудови таких видань.

Одним з перспективних напрямків ІТ-розробок сучасності є доповнена реальність. Доповнена реальність (Augmented reality, AR) – це технологія накладення інформації в формі тексту, графіки, аудіо та інших віртуальних об'єктів на реальні об'єкти в режимі реального часу [1, 2, 3]. На нашу думку, застосування AR та VR технологій в сучасних виданнях має перспективи розвитку поліграфічної галузі.

Доповнена реальність (Augmented reality, AR) – це технологія, яка поєднує віртуальний світ з реальним оточенням, додаючи віртуальні об'єкти, інформацію або ефекти в реальний світ. Вона дозволяє користувачам сприймати й взаємодіяти з віртуальними елементами, які «доповнюють» або розширюють їхнє сприйняття реальності. Доповнена реальність – одна з найбільш перспективних технологій, за допомогою якої цільова аудиторія може отримати додаткову інформацію, використовуючи

смартфони, планшети або інші технічні засоби. Це істотно підвищує цінність поліграфічної продукції, яка перестає бути просто картинкою, а починає взаємодіяти з глядачем.

Віртуальна реальність (англ. Virtual reality, VR) – різновид реальності в формі тотожності матеріального й ідеального, що створюється та існує завдяки іншій реальності. У вужчому розумінні – ілюзія дійсності, створювана за допомогою комп'ютерних систем, які забезпечують зорові, звукові та інші відчуття [2]. VR технологія – це технологія, яка дозволяє користувачеві взаємодіяти з комп'ютерною імітацією середовища. В основному візуально-звукові і засновані на проєктуванні тривимірного зображення на екрані комп'ютера або на спеціально підготовлених екранах, які підсилюють ефект занурення в згенерований комп'ютером світ. Набуття AR/VR компетентностей, необхідних у багатьох професіях вже сьогодні.

Сучасна поліграфічна продукція, забезпечена додатком і маркерами доповненої реальності вже зараз стає більш конкурентоспроможною у порівнянні з традиційною поліграфією через: доступність, завдяки широкому поширенню мобільних пристроїв; мобільність презентації і свободу рухів користувача; підвищену привабливість презентації; наочність і високу деталізацію властивостей і особливостей внутрішньої будови продукту через яскраву 3D-модель, без її фізичної присутності; поживлення продукту за допомогою анімації і відео ефектів; взаємодію з користувачем.

Вже при поточному рівні розвитку технологій, цифровий контент відмінно інтегрується в аналогові форми – листівки, каталоги, газети, книги, упаковку. Залежно від типу видання поліграфічне підприємство може запропонувати читачеві відповідний додатковий контент:

- періодика – візуалізація подій, що відбулися, випуски новин;

- літературні видання – відеоінтерв'ю з авторами оповідань, доступ до рецензій, посилання на скачування або покупку електронних версій книг;

- дитячі видання – додавання в текст оригінальних віртуальних елементів, пожвавлення персонажів і сцен;

- науково-популярні видання – наочна демонстрація новітніх досліджень, розробок, відкриттів;

- каталоги – розміщення 3D-моделей товарів для повноцінного знайомства з ними перед покупкою.

Використання доповненої реальності дозволяє читачу долучитися до digital-світу та має цілий ряд переваг, зокрема надає читачеві нових інтерактивних емоцій, збільшує зацікавленість читача, надає можливість поєднувати паперове видання і сучасні цифрові пристрої тощо. В зв'язку з розвитком технологій і переходом аудиторії в digital, попит на друковані видання падає, у той час, як вбудовані елементи доповненої реальності мають стійку тенденцію до зростання попиту [5]: 64 % покупців у США впевнені у корисності AR при здійсненні вибору товару, роботи, послуги; розмір спільного ринку AR/VR досяг 215 млрд. долл США; кількість користувачів AR зростає до 1 мільярда осіб до 2020 року; обсяг продажів AR-окулярів до 2024 року досягне 28,8 млн. одиниць; кількість AR/VR ігор до 2025 року досягне 216 мільйонів.

Прибутковість журналу або газети визначає в тому числі реклама на обкладинках і внутрішніх сторінках. Доповнена реальність може підвищити привабливість комерційного розміщення за рахунок того, що: це новий канал зв'язку та інструмент впливу на цільову аудиторію; при незмінному обсязі розміщення в журналі збільшується обсяг рекламної інформації; рекламодавець отримує зворотний зв'язок у вигляді живої статистики переглядів і переходів; з'являється можливість проведення інтерактивних промоакцій.

Технологія доповненої реальності – інструмент залучення уваги і підвищення корисності будь-якого товару або послуги. Для ЗМІ це можливість не тільки здивувати читача, а й збільшити рівень занурення в матеріал, давши йому навіть на форматі А6 доступ до всієї цифрової бази даних видання.

Таким чином, доповнена реальність сприяє залученню уваги аудиторії, дозволяє зробити поліграфічну продукцію більш інформативною і затребуваною, допомагає споживачеві глибше зануритися в інформацію, краще засвоїти її. AR та VR технології це потужний засіб, що надає можливостей читачу стати частиною віртуального світу видання, а розвиток комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, застосування чутливих сенсорів розкриває нові можливості для більш широкого використання AR та VR технології в мультимедійних виданнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В.Ю. Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище Інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування. Інформаційні технології в освіті, 2013. №17. С. 9-37
2. Климнюк В. Є. Віртуальна реальність в освітньому процесі. Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил, 2018. № 2. С. 207–212.
3. Аксайр М. Advantages and challenges associated with augmented reality for education: A systematic review of the literature / М. Аксайр, G. Аксайр // Educational Research Review. – 2017. – No. 20. – P. 1-11.
4. М. Kesima, Y. Ozarslan. Augmented Reality in Education: Current Technologies and the Potential for Education / Mehmet Kesima , Yasin Ozarslan // Procedia - Social and Behavioral Sciences. – 2012. – Volume 47. – pages 297-302.
5. Т. Khan, K. Johnston, J. Ophoff. The Impact of an Augmented Reality Application on Learning Motivation of Students/ Tasneem Khan, Kevin Johnston, Jacques Ophoff // Advances in Human-Computer Interaction. – 2019. – Volume 2019.
6. Kravchenko D. The impact of IT-technologies on business / D. Kravchenko // Information Technologies, Management and Society. The Materials of 16th International Scientific Conference (2018 April 26 – 27). – Riga.: ISMA, 2018. – PP. 134–135.
7. Practical Augmented Reality: A Guide to the Technologies, Applications, and Human Factors for AR and VR (Usability)/ Steve Aukstakalnis, 2016. 448 p.

*Грущинська Наталія Миколаївна,
Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин і
бізнесу,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
nataliia.hrushchynska@npp.nau.edu.ua*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Неперервна освіта – це процес розвитку освітнього потенціалу людини впродовж життя, який організовується та забезпечується державною або громадською інституційною системою для задоволення потреб особистості та суспільства.

Метою навчання впродовж життя є формування та розвиток особистості періоди фізичної, соціальної та психологічної зрілості, коли життєві сили та здібності розквітають і стабілізуються, а також під час старіння, коли завдання полягає в тому, щоб компенсувати втрачені сили та здібності.

Для держави освіта впродовж життя є ключовим напрямом соціальної політики, покликаним забезпечити сприятливі умови для загального та професійного розвитку кожної людини. Для суспільства в цілому освіта впродовж життя є механізмом розширення та відтворення професійного та культурного потенціалу, умовою розвитку суспільного виробництва та прискорення соціально-економічного прогресу країни.

Інноваційна діяльність в процесі реалізації концепції освіти набуває особливого значення з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України.

Система освіти в умовах воєнного стану визначається інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. В Навчально-науковому інституті

неперервної освіти Національного авіаційного університету активно використовують у вільному доступі платформи зі своїми навчальними матеріалами.

В умовах війни важливого значення набувають питання створення комфортного освітнього середовища та організації освітнього процесу, особливо для тих осіб, які отримали психологічну травму, активно здійснюється Центром експертизи та сертифікації освітніх та наукових програм, проводяться курси підвищення кваліфікації за новою програмою «Профілактика та психокорекція бойової психічної травми» з залученням слухачів із більшості регіонів України (Києва, Боярки, Дніпра, Житомира, Запоріжжя, Одеси, Кривого Рогу, Краматорська, Новоград-Волинський Житомирської обл.) та слухачі з закордону, які мають статус тимчасово переміщених осіб (Німеччина, Словенія).

Війна, розпочата росією проти України в сучасному цивілізованому світі сприяла стрімкому переосмисленню питань всередині саме українського суспільства. Деякі кваліфікації та професії стають не потрібними, принаймні тимчасово, і тепер менеджери можуть опинитися в ситуації, коли вони повинні виконувати робочі завдання, щоб вижити і прогнати свої сім'ї, а люди повинні змінити ділові костюми та білі сорочки на камуфляжі приєднатися до лав бойовиків. Нижче наведені деякі з найважливіших факторів, які можуть вплинути на майбутнє життя людини. Також змінюються підходи до вибору майбутньої кар'єри, системи освіти та багатьох соціально-економічних питань.

Після перемоги у війні почнеться глобальна відбудова, але вона потребуватиме величезних ресурсів, як матеріальних, так і моральних.

Відновлення економіки передбачає активний людський капітал, навантаженням для економіки стануть, в першу чергу, підтримка для біженців, знижене економічне зростання, збільшення інфляції, зростання цін на енергоносії та продукти харчування, що найбільше вдарять по малозабезпечених верствах населення.

Після війни зруйновані будівлі та пам'ятки архітектури потрібно буде відбудовувати, а для цього знадобляться малярі, штукатури, будівельники мостів і доріг, а також фахівці з реконструкції. Реконструкція міст потребує не лише робочої сили, але й будівельних матеріалів, таких як цегла, бетон, деревина, сантехніка, пластикові вікна та інші ресурси.

На сайтах місцевих адміністрацій поступово з'являються списки вакансій, особливо для робітничих професій (малярів, прибиральників, механіків, сантехніків). Наслідки війни не лише матеріальні, алей, головним чином, психологічні. Тому робота психологів, психотерапевтів і психоаналітиків є пріоритетною. Поліцейські-це професія, яка гарантує захист від злочинності та мародерства у післявоєнній Японії. На першому місці, звісно, медичний персонал. Ринок послуг залишиться найбільшим сектором довоєнної України, причому торгівля та ремонт автотранспорту, транспорті зв'язок, фінанси і кредит, туризм, побутові послуги, послуги швидкого харчування, ремонтно-будівельні послуги, а також розваги та послуги, пов'язані з розвагами, будуть найбільшими секторами, які зберуться у тому вигляді, в якому вони існували у повоєнний період. У короткостроковій перспективі найбільш актуальним питанням є діяльність сільськогосподарських підприємств, бізнес яких тісно пов'язаний з конкретними регіонами і не може бути відкладений або перенесений на невизначений термін. Крім того, на сектор частково впливають нестача робочої сили, проблеми з паливом, добрива мита логістикою.

Разом з тим, перелік професій на цьому не обмежується, технічний прогрес не зупинити війною, Україна почне не лише відбудовувати руйнації, а і застосовувати новітні технології для цього та для розвитку нових професій, які обумовлюються потребами суспільства і цінностями.

За різними даними, найзатребуванішими професіями станом на 2021 рік були: ІТ-спеціалісти, програмісти, інженери-механіки, лікарі, освітяни (з урахуванням сучасних потреб), менеджери

проектів. Професії майбутнього (ІТ-генетики, персональні бренд-менеджери, фахівці з побудови траєкторій особистісного зростання тощо) пов'язані не лише з набутими знаннями та навичками (hard skills), алей з ключовими елементами для самореалізації в сучасному суспільстві (soft skills), які, за прогнозами на 2022 рік і далі, будуть тому що вони вважаються корисними в майбутньому. Професія військового офіцера стає значно важливішою. Немає сумнівів, що він буде затребуваний у майбутньому. Компетенції, якими повинна володіти людина цієї професії, вимагають дисциплінованості, фізичної та психічної витривалості, організаторських здібностей і високого ступеня емоційної стійкості. В інших професіях гендерний розподіл буде все більше зникати, але питання мови стане більш гострим, особливо при прийомі на роботу, і з'явиться можливість запровадити чіткі умови відбору працівників.

Такі тенденції визначають актуальність роботи Навчально-консультативного центру підтримки соціальних програм Навчально-наукового інституту неперервної освіти, Навчально-консультативного центру підвищення кваліфікації. Нагальність роботи останнього визначається тенденціями розвитку національної економіки України, галузей, які набувають особливої уваги.

Стратегія відродження українського авіабудування на період до 2030 року направлена на відновлення стабільного розвитку галузі авіабудування та забезпечення рентабельності високотехнологічного виробництва авіаційної техніки в Україні. Стратегія відродження українського авіабудування направлена на оптимізацію та модернізацію виробництва літаків «Ан», модернізацію та виробництво вертольотів «Мі», імпортозаміщення комплектуючих з рф, структурне реформування підприємств галузі авіабудування. В результаті реалізації Стратегії очікується: розробка нових зразків транспортних літаків, вертольотів, безпілотних літальних апаратів, а також модернізація вже наявних моделей пасажирських і транспортних літаків та вертольотів, підвищення якості виробництва авіаційної техніки до рівня кращих світових аналогів, а

також впровадження міжнародних систем сертифікації продукції, розширення взаємодії між державним та приватним сектором, створити сприятливі умови для залучення інвестицій в авіабудування.

Місія Національного авіаційного університету полягає у зміцненні освітньо-наукового потенціалу держави шляхом підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців різних освітніх ступенів, конкурентоспроможних на світовому ринку праці, для авіаційної та інших галузей економіки, генерації нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практики. Навчально-науковий інститут неперервної освіти як структурний підрозділ Національного авіаційного університету слідує місії і візії НАУ, є базовим для впровадження концепції неперервної освіти, що спрямована на реалізацію права кожної особи на навчання протягом життя з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки. Концепція розвитку ННІНО базується на Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки, в якій визначено стратегічною ціллю №6 – Розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя; актуальність безперервного професійного й особистого розвитку зазначена в Візії вищої освіти України п.5 Стратегії.

Безперервна освіта має гарантувати гармонійний розвиток кожної особистості та сприяти формуванню усвідомленої потреби у підвищенні рівня знань кожної людини. Навчання впродовж життя передбачає різноманітність і гнучкість видів навчання, їх гуманізацію, демократизацію та персоналізацію. Важливою особливістю навчання впродовж життя є спрямованість у майбутнє та використання отриманих знань для вирішення проблем для розвитку суспільства.

Злотківська Тетяна Володимирівна,
студентка 3-го курсу, спеціальність «Видавництво і поліграфія»
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
7395409@stud.nau.edu.ua

Науковий керівник: Родіонова Олена Володимирівна,
старший викладач,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
rodionova.olena@npp.nau.edu.ua

ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПОЛІГРАФІЧНУ ГАЛУЗЬ

Актуальність обраної теми дослідження. У роботі розглянуто можливості та тенденції, які супроводжують об'єднання поліграфії та штучного інтелекту, а також вплив цього об'єднання на галузь. З урахуванням динамічного розвитку сучасних технологій інтеграція штучного інтелекту в поліграфічну галузь стає необхідністю для підприємств, що прагнуть зберегти конкурентоспроможність та вдосконалити свою діяльність. Тому дослідження перспектив і можливостей цієї інтеграції є дуже актуальним і важливим для індустрії.

Мета дослідження. Дослідження та аналіз перспектив і можливостей інтеграції штучного інтелекту у поліграфічну галузь з метою визначення її впливу на продуктивність, якість та конкурентоспроможність підприємств у цій галузі.

Завдання дослідження. Визначення основних переваг; дослідження поточних та потенційних проблем застосування штучного інтелекту в поліграфії, включаючи автоматизацію, оптимізацію процесів та персоналізацію продукції; огляд аспектів інтеграції ШІ в поліграфію, включаючи питання приватності даних та вплив на робочу силу; підсумок результатів дослідження та формулювання висновків щодо перспектив інтеграції штучного

інтелекту в поліграфічну галузь та її впливу на сучасне поліграфічне виробництво.

Методологія дослідження. Проведення літературного огляду для з'ясування поточних знань та основних тенденцій у галузі поліграфії та інтеграції штучного інтелекту. Аналіз академічних статей, веб-ресурсів, які стосуються теми дослідження. Визначення основних питань та аспектів, які необхідно дослідити, зокрема можливості інтеграції ШІ, вплив на якість та ефективність виробництва, а також етичні питання. Обробка та аналіз зібраної інформації з використанням статистичних методів та програмних засобів. Порівняння іноземних джерел і даних для формулювання об'єктивних висновків.

Сучасний світ переживає еру технологічного прогресу, де штучний інтелект відіграє ключову роль у трансформації різних галузей. Однією з таких галузей є поліграфія, сфера друку та виробництва публікацій, яка теж не залишається осторонь від впливу інноваційних технологій. Розвиток поліграфії за допомогою штучного інтелекту відкриває перед нею низку перспектив та викликів, які варто розглянути докладніше. Для того аби якісно оцінити усі перспективи варто зазначити, що є і переваги інтегрування даної технології, і недоліки, що можуть суттєво вплинути на процес розповсюдження. Розпочати аналіз варто з переваг впровадження у поліграфічну галузь.

Перш за все варто зазначити, що інтеграція цієї технології у поліграфічну галузь вплине на автоматизацію процесів друку. Штучний інтелект може вдосконалити якість друку і знизити кількість помилок під час друку публікацій. Алгоритми машинного навчання можуть виявляти та виправляти помилки в тексті та макеті, що покращує якість друку та знижує витрати на переробку помилок. Також, можна використати для регулювання швидкості друку, температури сопел для забезпечення найвищої якості друку, для виявлення дефектів у відбитку та внесення коригувань для зменшення помилок. Варто підкреслити потенціал штучного

інтелекту для автоматизації у виробництві та оптимізації таких процесів, як планування виробництва та логістика. Це збільшення автоматизації призводить до більшої енергоефективності та здатності використовувати додаткові можливості [1].

Можливість швидко й точно створювати складні дизайни є одним із найцікавіших аспектів. Інтелектуальні алгоритми можуть допомогти в створенні персоналізованого контенту для кожного читача, можуть аналізувати великі набори даних для створення складних і оптимізованих макетів.

Штучний інтелект має безпосередній вплив на індустрію цифрового друку. Допмагаючи з розрахунками та оптимізуючи використання матеріалів. Інструменти штучного інтелекту дають компаніям велику перевагу над конкурентами. Оскільки творчий дизайн стає все більш доступним завдяки інструментам на основі штучного інтелекту, передбачається, що персоналізована друківана продукція з короткими тиражами стане більш поширеною. Це відкриває новий ринок для друкарів [2].

За допомогою цієї сучасної технології можна проводити більш детальний аналіз читацьких вподобань та реакцій на контент. Це допомагає видавцям краще розуміти свою аудиторію і адаптувати зміст публікацій. Варто врахувати, що одна з перспектив його застосування – це використання для автоматизації процесу створення контенту, його обробки. Сервіси з використанням штучного інтелекту можуть автоматично адаптувати зображення до різних форматів, розмірів та пристроїв, що підвищує зручність споживання контенту.

Розширена аналітика, така як прогнозна аналітика, використовує машинне навчання, щоб рекомендувати можливі результати та покращити процес прийняття рішень. Це може, наприклад, допомогти клієнтам вийти за межі використання інформаційних панелей і переглянути використання друку за пристроями та користувачами, щоб зрозуміти витрати на друк. Вони також можуть використовувати розширену аналітику, щоб виявити

можливості для процесів, які можна оцифрувати, і спрогнозувати їхній вплив на витрати та продуктивність [3]. Тобто штучний інтелект допомагає видавцям ефективніше управляти процесами поліграфії, включаючи управління запасами, логістику та виробництво. Це може призвести до зменшення витрат і підвищення прибутковості.

В епоху цифрової поліграфії і онлайн-друку, авторські права стають ще важливішими. Інтернет дозволяє легко копіювати та поширювати контент, тому захист авторських прав в цьому контексті викликає більше труднощів, тому як один з напрямів майбутнього застосування штучного інтелекту – використання для виявлення та боротьби з дезінформацією та фейками у медіа. Алгоритми можуть аналізувати великі обсяги тексту та визначати недостовірну інформацію.

Однак разом з можливостями штучного інтелекту приходять і виклики, які можуть становити загрозу. Один з них – суттєвий вплив на трудові ресурси населення. Роботи, які раніше вимагали присутності та участі людини, тепер можуть виконуватися без неї завдяки програмам і роботам, обладнаним ШІ. За рахунок автоматизації знижується потреба в працевлаштуванні людей для виконання певних функцій. Друкарі, верстальники, оператори друкарського обладнання та інші спеціалісти можуть стати зайвими в результаті автоматизації процесів. Автори та редактори книг зі зрозумілих причин побоюються, що впровадження технології штучного інтелекту зменшить їхню роль у видавничій індустрії. Однак багато хто бачить потенціал, який ШІ може запропонувати з точки зору розуміння клієнтського досвіду та прогнозування тенденцій на ринку [4].

Зазвичай, коли відбувається автоматизація, робітники можуть перепрофілюватися та займатися спеціалізованими завданнями, які вимагають креативності та особистого контакту з клієнтами. Наприклад, вони можуть працювати над більш складними

дизайнерськими проектами або консультувати клієнтів щодо вибору друкованих матеріалів.

Другим вагомим викликом може стати захист даних на кінцевих точках, включаючи принтери, має вирішальне значення, особливо з ростом віддаленої та розподіленої роботи. Шкідливе програмне забезпечення нового покоління вже використовує ШІ, щоб поводитися як людина-зловмисник, визначаючи цілі та уникаючи виявлення. Підключені пристрої Інтернету речей, принтери та багатофункціональні пристрої є легкою здобиччю для зловмисників, так само як і програмне забезпечення для керування друком і сервери [5].

Висновки. Інтеграція штучного інтелекту в поліграфічну галузь представляє значний потенціал для поліпшення продуктивності та якості виробництва. ШІ може автоматизувати багато рутинних завдань, що зменшує виробничі витрати. Застосування ШІ дозволяє створювати персоналізовані друкарські продукти, що відповідають унікальним потребам клієнтів, що допомагає поліграфічним підприємствам залучати більше клієнтів і задовольнити їх потреби в поліграфічній продукції. Оптимізація виробництва та зменшення витрат завдяки ШІ можуть сприяти сталому розвитку поліграфічної галузі та покращенню екологічних показників. Втілення ШІ в поліграфічну галузь вимагає уважного вивчення етичних, юридичних та соціальних аспектів. Забезпечення приватності даних та вирішення питань щодо впливу на робочу силу стають надзвичайно важливими завданнями. Інтеграція ШІ може вимагати значних інвестицій у технології та навчання персоналу, але ці витрати можуть виправдатися з погляду підвищення конкурентоспроможності та збільшення прибутків.

Проведено докладний огляд наукових статей, інтернет-джерел та інших джерел інформації, що стосуються теми дослідження. Оброблено та проаналізовано зібрану інформацію. На основі зібраної інформації та аналізу розроблено текст дослідницької роботи, включаючи вступ, огляд літератури,

методологію, результати дослідження, висновки та перспективи подальших наукових пошуків.

Перспективи подальших наукових пошуків. Дослідження впливу інтеграції ШІ на конкурентоспроможність поліграфічних підприємств в різних регіонах та на різних ринках. Аналіз інноваційних практик в галузі поліграфії, які використовують ШІ для створення нових видів друкарської продукції та послуг. Вивчення впливу інтеграції ШІ на збереження робочих місць у поліграфічній галузі та можливості перепрофілювання працівників. Розробка більш детальних інструкцій щодо етичних аспектів використання ШІ в поліграфії та створення стандартів для безпеки даних. Дослідження впливу швидкого технологічного розвитку на інтеграцію ШІ в поліграфію та оцінка перспектив використання новітніх розробок у цій галузі. Подальші дослідження в галузі інтеграції штучного інтелекту в поліграфію важливі для розвитку цієї галузі та визначення оптимальних стратегій використання цієї технології для покращення якості та ефективності виробництва, забезпечення сталого розвитку та дотримання етичних стандартів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веб-сторінка на тему «Вплив штучного інтелекту на індустрію онлайн-друку» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://surl.li/mcgdm>.
2. S. Angerer Artificial Intelligence in Digital Printing. FESPA Printing article [Internet source]. Режим доступу: <http://surl.li/mcgeu>.
3. Web-page “4 ways AI can transform the print and imaging industry” [Internet source]. Режим доступу: <http://surl.li/mcgen>.
4. Web-page “How Ai Is Changing the Book Publishing Industry” Writerful Books [Internet source]. Режим доступу: <http://surl.li/mcgem>
5. Web-page “How artificial intelligence is impacting the print industry” Sappi Graphic Papers [Internet source]. Режим доступу: <http://surl.li/mcgen>.

Зуєва Аліна Костянтинівна,
Студентка 4 курсу,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
6953388@stud.nau.edu.ua

Науковий керівник: Поведа Олександр Петрович,
кандидат політичних наук
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
oleksandr.poveda@npp.nau.edu.ua

НАУКОВО-ОСВІТНЯ ДИПЛОМАТІЯ ЯК НАПРЯМ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

У взаємопов'язаному світі нації все більше визнають важливість використання науки, технологій і освіти для сприяння міжнародній співпраці, побудови відносин і просування своїх національних інтересів. Наукова та освітня дипломатія передбачає використання наукового співробітництва, дослідницького партнерства та освітніх програм для зміцнення дипломатичних відносин і вирішення глобальних проблем. У міру того, як країни стають більш взаємопов'язаними через торгівлю, політику, технології, освіту та науку, стає все більш важливим сприяти порозумінню та співпраці між різними культурами та націями.

Метою є визначення поняття науково-освітньої дипломатії як напрямку публічної дипломатії, з'ясування її ролі та значення у сучасних міжнародних комунікаціях.

Завданнями є визначити поняття науково-освітньої дипломатії та публічної дипломатії, розглянути роль науково-освітньої дипломатії на міжнародній арені та навести приклади успішних кейсів науково-освітньої дипломатії.

Науково-освітня дипломатія – це напрям публічної дипломатії, який спрямований на сприяння встановленню міцних партнерських відносин з іншими країнами та регіонами через обмін

знаннями і дослідженнями, розв'язання глобальних, регіональних і національних проблем за допомогою наукових досягнень і врахування фактичних даних. Крім того, вона сприяє співпраці в галузі освіти та науки на міжнародному рівні, створюючи відповідні умови [2].

Відносини між публічною дипломатією та науково-освітньою дипломатією переплітаються та доповнюють один одного. Публічна дипломатія стосується зусиль уряду чи організації щодо формування громадської думки, налагодження стосунків і просування своїх національних інтересів на міжнародній арені. Це включає різні стратегії та заходи, спрямовані на залучення іноземної громадськості, сприяння взаєморозумінню та вплив на сприйняття.

З іншого боку, науково-освітня дипломатія зосереджується саме на використанні науки і освіти для зміцнення дипломатичних відносин і просування національних інтересів. Це передбачає використання наукового співробітництва, дослідницького партнерства та освітніх ініціатив як інструментів для міжнародного співробітництва та побудови відносин.

Взагалі наука та освіта відіграють важливу роль у міжнародних відносинах, формуючи динаміку та результати взаємодії між націями. Тому можна виділити ключові ролі науки та освіти в міжнародних відносинах.

По-перше, це просування дипломатичних цілей. Країни використовують наукове співробітництво, технологічний прогрес і освітні обміни для побудови стосунків, сприяння взаєморозумінню та просування своїх національних інтересів. Ці сфери забезпечують шляхи для співпраці, діалогу та вирішення проблем, що сприяє загальному успіху дипломатичних зусиль.

По-друге, вирішення глобальних викликів. Науково-освітня дипломатія має вирішальне значення для вирішення глобальних викликів, таких як зміна клімату, кризи громадського здоров'я та сталий розвиток. Міжнародна співпраця в наукових дослідженнях допомагає генерувати знання, розробляти інноваційні рішення та

впроваджувати політику, що ґрунтується на фактах. Освітні ініціативи сприяють підвищенню обізнаності, розвитку потенціалу та поширенню передового досвіду, що дає змогу країнам працювати разом для вирішення спільних проблем.

По-третє, сприяння миру та стабільності. Через спільні наукові проекти та освітні ініціативи країни розвивають взаємозалежності та спільні цілі. Ці спільні зусилля створюють стимули для мирних відносин, оскільки країни визнають переваги співпраці та ризики, пов'язані з конфліктами чи нестабільністю.

Та по-четверте, це посилення м'якої сили та впливу. Розвиток науково-освітньої дипломатії сприяє м'якій силі країни та її впливу на світовій арені. Країни, які є лідерами наукових відкриттів, технологічних інновацій і досконалості освіти, часто викликають повагу й захоплення в інших. Демонструючи свої інтелектуальні досягнення, науковий внесок і освітні можливості, країни можуть підвищити свою репутацію, залучити талановитих людей і впливати на міжнародні справи.

Слід відзначити, що на сьогодні однією з найбільш ефективних форм публічної дипломатії для підвищення впливу "м'якої" сили країни є міжнародна університетська співпраця. Університети вважаються основою дипломатії знань, яка сприяє спрямуванню людей, знань і взаєморозуміння між націями. Саме навколо університетів легко об'єднуються представники різних країн, неурядові організації та компанії в пошуках шляхів вирішення глобальних і національних проблем [1].

Через університети проходять різноманітні міжнародні освітні програми, які відіграють ключову роль в науково-освітній дипломатії. Сприяючи обміну студентами, викладачами та науковцями через кордони, ці програми надають можливість людям зануритися в різні культури, мови та традиції. Завдяки безпосередньому досвіду учасники глибше розуміють культурне розмаїття та розвивають міжкультурні навички.

Об'єднуючи людей з різних країн і походження, ці освітні програми створюють платформи для діалогу та співпраці. Взаємодія з людьми з різного походження допомагає зламати стереотипи та подолати упередження, що веде до покращення міжнародного розуміння та мирних стосунків. Навички, отримані завдяки міжнародному освітньому досвіду, такі як міжкультурне спілкування, здатність до адаптації та емпатія, є дуже бажаними у все більш взаємопов'язаному та мультикультурному світі.

Можна навести кілька прикладів успішних кейсів науково-освітньої дипломатії:

1. CERN (Європейська організація ядерних досліджень): CERN є зразковим прикладом міжнародного наукового співробітництва. Він об'єднує вчених з усього світу для проведення передових досліджень у галузі фізики елементарних частинок. Успішна співпраця в даній організації (CERN) призвела до важливих відкриттів, зокрема бозона Хіггса [3].

2. Програма Фулбрайта: відома програма освітнього обміну, яка десятиліттями сприяє культурному взаєморозумінню та академічній співпраці. Він пропонує стипендії студентам, науковцям і професіоналам для навчання, викладання та проведення досліджень за кордоном [5].

3. Програма Erasmus+: ініційована Європейським Союзом, сприяє освітній мобільності та співпраці в Європі. Він підтримує студентські обміни, мобільність персоналу, спільні програми отримання дипломів і розвиток потенціалу у вищих навчальних закладах [4].

Тобто науково-освітня дипломатія реалізується через різноманітні заходи. Наприклад, *організація міжнародних наукових конференцій, симпозіумів і форумів* є одним із найефективніших способів популяризації наукових досягнень країни. Такі заходи дозволяють ученим з різних країн обмінятися ідеями та досвідом, а також сприяють розвитку міжнародного наукового співробітництва. Іншим прикладом може слугувати – *надання стипендій і грантів*

для іноземних студентів і науковців. Стипендії і гранти дозволяють студентам і науковцям з інших країн навчатися або проводити дослідження в країні, що сприяє розвитку міжнародного співробітництва в галузі освіти і науки.

Слід додати, що проведення спільних наукових досліджень також відіграють важливу роль в розвитку науково-освітньої дипломатії як напряму публічної дипломатії. Проведення спільних наукових досліджень дозволяє науковцям з різних країн працювати разом над вирішенням актуальних проблем, а також сприяє розвитку міжкультурного діалогу.

Щодо України, то ми маємо значний потенціал у галузі науково-освітньої дипломатії. Країна має сильну наукову базу і систему освіти. Українські вчені та студенти є успішними на міжнародній арені.

Уряд України вже робить певні кроки для розвитку науково-освітньої дипломатії. Зокрема, Міністерство закордонних справ України розробило Стратегію науково-освітньої дипломатії України на 2022-2027 роки. Ця стратегія спрямована на підвищення міжнародної видимості України в галузі науки та освіти, зміцнення наукових і освітніх зв'язків з іншими країнами, а також залучення іноземних талантів до України [2].

Розвиток науково-освітньої дипломатії в Україні є важливим завданням. Це допоможе Україні підвищити свій міжнародний авторитет, зміцнити наукові і освітні зв'язки з іншими країнами та залучити іноземні таланти до країни.

Проте незважаючи на певні успіхи, у розвитку науково-освітньої дипломатії в Україні все ще існує ряд проблем. Зокрема, наша країна потребує додаткових ресурсів для підтримки міжнародної співпраці в галузі науки та освіти. Крім того, Україна має підвищити свою конкурентоспроможність на міжнародній арені в галузі науки та освіти.

Таким чином, наука та освіта відіграють багатогранну роль у міжнародних відносинах. Вони сприяють досягненню диплома-

тичних цілей, вирішенню глобальних викликів, сприяють культурному взаєморозумінню, зміцненню довіри, сприяють економічному розвитку та сприяють миру та стабільності. Усвідомлюючи важливість цих галузей, країни все більше віддають пріоритет інвестиціям у науку, технології та освіту як основним компонентам своєї зовнішньої політики та стратегії міжнародної взаємодії.

Науково-освітня дипломатія є важливим інструментом для досягнення зовнішньополітичних цілей країни. Вона сприяє підвищенню міжнародного авторитету країни, зміцненню її наукових і освітніх зв'язків з іншими країнами, а також залученню іноземних талантів.

СПИСОК ВИКНИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Смирнова К. Науково-освітня дипломатія в умовах воєнного стану в Україні як інструмент публічної дипломатії. Стаття. URL: <http://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/47-2022.pdf> (дата звернення: 08.10.2023).

2. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки // МЗС України. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf> (дата звернення: 11.10.2023).

3. CERN Accelerating science. Веб-сайт. URL: <https://home.cern/> (дата звернення: 10.10.2023).

4. Erasmus+. Веб-сайт. URL: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/> (дата звернення: 10.10.2023).

5. Fulbright: Bureau of Educational and Cultural Affairs. Веб-сайт. URL: <https://eca.state.gov/fulbright> (дата звернення: 10.10.2023).

Куц Станіслав Вікторович,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна
4576762@stud.nau.edu.ua

Науковий керівник: Волошин Юрій Олексійович,
Доктор юридичних наук, професор, декан,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна
yuriy.voloshyn@npp.nau.edu.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ: СУТНІСТЬ, РОЛЬ І ФУНКЦІЇ (СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ)

Сьогодні Організація Об'єднаних Націй (ООН) представляє невід'ємну частину політичної культури більшості держав світу. Більше того, у ХХІ ст. майже кожна людина відчуває зв'язок із «всесвітньою структурою». Це не дивно, адже вже третє покоління людей виросло із думкою про існування Організації Об'єднаних Націй. Поширеності цьому феномену також надають і активне висвітлення усіх масштабних подій, пов'язаних з ООН у засобах масової інформації. Звісно, у різних народів і культур ставлення до Світової організації різне, але це не відмінняє факт наявності такого ставлення взагалі. Саме тому проблема знаходження місця ООН у структурі сучасної політичної філософії – це основна перепона до намірів реформування та зміни Організації, адже, щоб щось змінювати, треба це розуміти. Більше того, дана проблема також стосується і ставлення до ООН світової спільноти в цілому, бо сучасний спосіб здобування інформації (через постійне її вливання за допомогою медіа) негативно впливає на осмислення світових процесів у народних масах або хоча б у пасіонаріїв. Як наслідок, далекі від щоденного побуту питання (сутність Організації Об'єднаних Націй, наприклад) відходять до несвідомого, що породжує упередження та неправильне сприйняття взагалі. Саме

тому, проблема осмислення ролі і сутності ООН має таке важливе значення для всього світу.

Отже, **метою** цієї статті є аналіз основних рис філософській та культурної сутності існування Організації Об'єднаних Націй у рамках основних політико-філософських течій сучасності – марксизму, реалізму, лібералізму, які виходять за рамки державоцентрованого філософського дискурсу, та основні складності, які виникають через відмінність цих рис.

Для досягнення даної мети були поставлені наступні **задачі**:

1. Зробити історичний аналіз течій, які стали філософським фундаментом для утворення ООН.

2. Проаналізувати унікальність шляху постання ООН як політичної структури та риси, які вказують на її культурну відокремленість від традиційних державних утворень.

3. Викласти комплексну характеристику фактів, які свідчать про неспроможність ООН виконувати свою функцію «репрезентатора міжнародної волі» через її культурну відокремленість від держав, що входять до її складу.

Впродовж усієї історії людства мислителів завжди турбували незвичайні політичні феномени. Тим не менш, існує дуже мало наукових праць, які осмислювали б філософську і культурну сутність Організації Об'єднаних Націй. Чому так сталося? Відповідь одночасно дуже проста і складна. З одного боку, більшість мислителів вже виказали своє ставлення до Ліги Націй (як Бертран Рассел, наприклад), з іншого ж боку, можна сказати, що ООН трохи випередила свій час. У середині ХХ ст. закінчувалася епоха модерну: на передньому плані стояли питання утворення соціальної держави з одного боку та «консервативної революції» з іншого; лише закінчували своє оформлення сучасні підходи до демократії та автократії. Отже, держави все більше занурювалися у свої вузькі проблеми, і політична філософія більш, ніж сприяла цьому. Проте занадто сильний поштовх, який завдала всьому світу Друга світова війна, викликав так звані масові судоми, що потягнуло за собою

активну реакцію. Саме такою реакцією і було створення ООН. А, як відомо, швидкість рідко йде поруч із якісним осмисленням. Саме тому, ми спробуємо відповісти на питання, що ж таке Організація Об'єднаних Націй насправді?

Почати треба із назви. Загальновідомо, що ООН почала своє існування із Сан-Францискської конференції 25 квітня–26 червня 1945 року. Одразу кидається в очі назва даного заходу рідною мовою Організації – *United Nations Conference on International Organization*. Якщо перекладати дослівно – «Конференція Об'єднаних Націй з Міжнародної Організації». Тобто, вже 25 квітня 1945 року існували «Об'єднані Нації», що з юридичної точки зору є нікчемним, адже до створення самої ООН залишалось два місяці. Цікавим є інше. У липні 1944 року пройшла знаменита Бреттон-Вудська фінансова конференція, начебто нічого дивного, проте рідною мовою вона називалася «*The United Nations Monetary and Financial Conference*» [1]. Постає питання, як пов'язані «Об'єднані Нації» із утворенням нової монетарної системи для подолання кризи Другої світової війни? Адже ще про саму Організацію Об'єднаних Націй нічого відомо не було. 1 січня 1942 року була підписана Декларація Об'єднаних Націй, учасниками якої були 26 держав, основні з яких – США, Великобританія, СРСР. Можна здогадатися, що це базовий кістяк країн Антигітлерівської коаліції. Одразу важко визначити, але саме цей факт формулює надзвичайно складну проблему. Виходить, утворення Організації Об'єднаних Націй мало досить потужний політичний контекст. У загально-історичному плані ООН має розглядатися, як наступниця об'єднання Союзників (держав, які протистояли Вісі (Третій Рейх, Італія, Японія). Дуже важливо зазначити, що Антигітлерівська коаліція, яка потім переросла в «Об'єднані Нації» була союзом, сформованим заради досягнення конкретної політичної мети, тобто вона не мала фундаментального ідеологічного підґрунтя.

Хоча у тому, що коаліція США, Великобританії та СРСР не мала широкої філософської бази свого існування, можна виділити і

одну досить цікаву тенденцію: майже всі об'єднання та угруповання людства, починаючи ще з епохи перших держав Межиріччя та Єгипту мали у центрі свого існування певний міф. Пізніше, ця тенденція перейшла і на модерні держави ХІХ ст. – по суті, держави приблизно такого типу, у яких ми сьогодні живемо. У центрі ООН такий міф побачити дуже складно, а якщо й можливо, то, скоріш за все, опосередковано. Це підтверджує ту тезу, до якої ми апелювали ще на початку статті – у середині ХХ ст. Світова Організація була надто незвичайним явищем – вона, так би мовити, частково відкололася від політичних традицій того часу. Складно сказати, чи добра, чи погана така нова модель організації держав. На це питання ми зможемо відповісти ще не скоро.

Отже, ми з'ясували, що початковий базис для об'єднання предтечі ООН мав досить меркантильний характер. Про захист високих ідей наприкінці війни казали рідко. Виділяється також і такий психологічний факт, що «Об'єднані Нації» у 1942 році сформувалися саме, як опозиція Вісі. А тому настрої всередині такої групи країн були досить войовничими. Такий хід справ підтверджує 53 стаття Статуту ООН: *«...Проте ніякі примусові дії не вживаються, в силу цих регіональних угод або регіональних органів, без повноважень від Ради Безпеки, за винятком заходів, передбачених статтею 107, проти будь-якої ворожої держави...»* [2].

Незважаючи на те, що не можна ставити знак рівності між «Об'єднаними Націями» під час Другої світової війни та після її закінчення, стаття 53 досить чітко підтверджує, що настрої держав-учасниць повпливали на засадничі принципи ООН.

Тим не менш, назва у нашому випадку має перш за все символічний характер. На нашу думку ця деталь не є визначальною в обґрунтуванні проблем сутності ООН, але вже висвітлює поверхневе ставлення засновників Організації. Отже, розумно було б перейти до більш фундаментального та неоднозначного фактору створення Організації Об'єднаних Націй, а саме **ідеологічного** або

політичного середовища, яке панувало у цивілізованому світі у середині ХХ ст. Варто одразу зазначити, що під «політичним середовищем» ми розуміємо саме теоретичне політичне середовище або середовище політичної філософії, тобто не фактичні засади ведення політики у тих чи інших регіонах світу, а характер сприйняття цих засад митцями та простим народом, і вплив цих засад на світову культуру.

У перших абзацах ми вже торкалися певних рис політичного середовища Європи у довоєнний період (тут і далі у період до Другої світової війни). Отже, ми з'ясували, що більшість країн схилилися до занурення у свої фундаментальні проблеми та перегляду основних інститутів та принципів свого політичного та державного буття. Сам факт такої тенденції вже відображає досить значиму проблему політичної філософії ще кінця ХVІІІ ст. Зробимо невеликий екскурс.

Після того, як світу стало відомо про перші здобутки Великої французької революції, відомі мислителі світу (переважно консервативного світосприйняття) підійняли важливу тему доцільності перегляду фундаментальних засад соціального життя – церкви, сім'ї, держави. Одним із зачинателів цієї дискусії був Едмунд Берк, який вважається одним із основоположників сучасного консерватизму та правого дискурсу взагалі.

«Ми залишаємося вірними цим ідеям замість того, щоб сваритися з державною церквою, як роблять деякі, звівши *філософію і релігію свого протистояння в ці інститути*» [3] – цитата із «Роздумів про Французьку революцію» Е.Берка, останні слова якої досить характерно підкреслюють настрої початку філософського протистояння, яке буде тривати півтори сотні років.

Ми навели приклад саме поборників консерватизму, як виразників старого стилю світосприйняття та представників ідейної меншості серед видатних мислителів ХVІІІ – ХІХ ст. Таким чином, можна зробити висновок, що культурні сили, які опонували їм були набагато більш чисельними (Дж.Локк, Ж.Ж.Руссо, А.Сміт тощо). Як

результат, ці «більш чисельні сили» і перемогли, по суті, у сучасній «Гонці ідеологічних озброєнь». Ми кажемо про ліво-ліберальне крило. Хоча у часи XVIII – XIX ст. вони виступали у якості захисників найсучасніших наукових відкриттів та зосереджували свою риторику на відкритті нових шляхів державотворення, порівняно із класичними устроями XV – XIX ст. Проте, у нашому випадку, сутність даних філософських течій хвилює не так сильно, як їхнє *протистояння* та його наслідки у світовій культурі.

XVIII ст. можна назвати епохою «Великої революції самоідентифікації». Якщо раніше основним зовнішнім фактором визначення світогляду конкретної особи була релігія, то з середини XVIII ст. – це політичні ідеології вже для аристократії, а з Великої французької революції – частково і для широких мас. Отже, культура політична ставала масовою, що стало одним із кроків до її фундаментальної трансформації. Глибинні питання світобудови, якими опікувалася політика раніше (згадаємо трактат Т.Гоббса «Левіафан» [4] та роботи Дж.Локка «Два трактати про правління» [5]), відійшли на задній план, на їхнє місце прийшли питання більш практичного характеру.

Важливо також зробити наступне зауваження: розвиток течій політичної філософії у XVIII – XX ст. теж характеризується особливими змінами у самому сприйнятті політичної філософії. Те, що починалося із кулуарних бесід Європейських клубів по інтересах, де ідеї, висловлені мислителями мали персональних характер, за 200 років стало вирізнятися, як культурна спадщина. Найчастіше, *національна культурна спадщина*. До такого перебігу дій призвів надзвичайно широка сукупність різних факторів, розгляд яких у комплексному вигляді майже неможливий. Лише вкажемо, що Велика французька революція показала світу, що якісно оформлені ідеї філософів можуть використовуватися, як, по суті, нова релігія (іноді відірвана від початкових тез цих ідей), що започаткувало нову національну, а отже, й ідеологічну еру.

Отже, впродовж до початку ХХ ст. Європейська культура все більше набувала політичних рис, що потребувало відповідного рівня залученості населення. Філософська політична думка через М.Фуко та С.Жижека охопила майже весь спектр соціальних відносин, у тому числі адміністративних та державних. Цей факт й уособлює проблему, яку ми поставили ще на початку нашої праці – дуже дивно, що Організація Об'єднаних Націй залишилася поза полем зору мислителів світової політичної думки. Проте, після детального розгляду навіть таке непросте питання має свою відповідь.

Отже, з 10 – 20 рр. ХХ ст. досить легко побачити радикальну трансформацію у світовій культурі і, як наслідок, у світовій політичній культурі. Його наслідками є численні політичні революції у країнах Європи (Німеччина, Росія), так звана «Сексуальна революція» у більшості країн Заходу, розквіт руху за рівні права чоловіків і жінок, популяризація нових видів мистецтва та науки. У філософії теж відбуваються певні зміни – те, що колись було більш-менш монолітним утворенням, традицією, розпалося на величезну кількість різнопланових способів мислення. По суті, інші прикладні науки почали приборкувати філософію. Звісно ж, ще у першій половині ХХ ст. ми це бачимо не настільки чітко, проте вже у 1971 р. дебати Мішеля Фуко та Ноама Хомського [6] стали остаточним засвідченням такої тенденції. Більше того, внаслідок культурної революції початку ХХ ст. навіть політичні вчення, що традиційно належали до філософії із університетських аудиторій переходять до кабінетів державослужбовців: на заміну К.Марксу прийшов В.Ленін, Кропоткіну – Махно.

Наслідком радикальної трансформації, про яку ми зазначили вище, є переорієнтація політичної філософії саме у першій чверті ХХ ст. Як було згадано, філософія стала опікуватися окремими напрямками в науці, а отже, її основні проблеми стали набагато вужчими (про що свідчить поява таких течій, як феноменологія та психоаналіз). У політичній філософії ситуація мала схожий характер. З одного боку, розвивалися так звані *індивідуалістські*

вчення (такі, де у центрі державного життя ставилася людина), проте вони дістануть особливої популярності вже після Другої світової війни. Важливо зазначити, що одним з найвідоміших представників даного ряду вчень був Бертран Рассел. З іншого боку, розвитку набули *колективістські вчення (соціалізм, анархізм, пізніше фашизм та ідея консервативної революції)*, які якраз і стали продовженням тієї плеяди напрямів, розквіт яких прийшовся на XVIII – XIX ст. та які ми описували у попередніх абзацах. Саме цей вид вчень мав намір повного переосмислення суспільного життя, при цьому його основні проблеми також були дуже вузькими. І тут найважливіше для нас те, що ми вже можемо прослідкувати ставлення представників даних течій до попередниці ООН – Ліги Націй.

Хоча джерел, які описували б ставлення Бертрана Рассела до Ліги Націй не так багато, ми приведемо цитату із його праці «Чому я не християнин»: «Все, що підвищує загальну безпеку, сприяє зменшенню жорстокості. Це стосується запобігання війнам, через посередництво Ліги Націй або іншими способами; це стосується боротьби зі злиднями, до поліпшення здоров'я завдяки прогресу медицини, гігієни та санітарії та до всіх інших методів зменшення страхів, затаєних у глибинах людської свідомості та що є у нічних кошмарах. *Але не можна забезпечити безпеку однієї частини людства за рахунок іншої: безпека французів - за рахунок безпеки німців, капіталістів - за рахунок найманих робітників, білих - за рахунок жовтих і т.д. щоб праведний гнів привів пригноблених до повстання. Безпеки можна досягти лише за допомогою справедливості, під якою розумію визнання рівних прав за всіма людськими істотами» [7].*

Отже, Б.Рассел вже розділяє прагматичний аспект Ліги Націй у запобіганні війнам з одного боку та глибоку проблему дискримінації і відсутності рівних прав з іншого боку. Отже, Ліга Націй вбачається скоріше, як інструмент вузького спрямування (запобігання війн), ніж спосіб перебудови світопорядку. Як бачимо,

навіть об'єднання народів у єдиній організації – Лізі Націй – не дуже активно могло посприяти розвитку рівних свобод цих народів (як мінімум, такий намір не був зафіксований).

Більш активну роль у вирішенні даного питання займав колега Рассела письменник Герберт Уелс, голова Ліги асоціацій вільних націй-держав, вклад якого у створення осмисленої політичної традиції навколо міжнародних організацій важко переоцінити. Його позиція з приводу даного питання ширша та більш докладна:

«Поки існує загроза війни, державам доводиться витратити все більшу частину свого багатства на підтримку армій, флотів і авіації, а також наукові дослідження, щоб не відстати від можливого супротивника. І тільки стереотипи застарілого мислення і забобони, такі як заклики до патріотизму, роблять людей противниками його плану. Якби вони гарненько подумали, то побачили, що Британська імперія вже частково є світовим урядом: «Що спільного між австралійським аборигеном, лондонським вільнодумцем, бенгальським селянином, угандійським джентльменом, південноафриканцем, єгипетським купцем і сінгапурським китайцем, - що дозволяє їм жити так, як вони живуть, - під єдиним правлінням, в єдиному світі, під покровом єдиної колективної політики, - але при цьому залишатися нездатними до тіснішої співпраці з французами, американцями чи росіянами?»[8].

Г.Уелс, як можна побачити, розглядає існування світових націй у рамках супердержави (або декількох таких), проте звертає увагу на проблему співпраці із іншими такими супердержавами, що знову підводить нас до питання відсутності фундаментальної бази рівноправної взаємодії між усіма націями. Навіть Бертран Рассел має більш меркантильні погляди на функціонування Ліги Націй. Тобто, можна сказати, що він розглядає Лігу Націй більше з функціональної та інструментальної точки зору. Цей погляд є для нас також дуже важливим, адже до ХХ ст., як нам відомо, утворення державного та недержавного характеру мали, перш за все,

сакральних характер, що підтримувався традиціями та відповідними ритуалами. Це був наріжний камінь їхнього сприйняття серед широких мас. Погляд Рассела фактично здійснив певну революцію у даному погляді, що матиме свої наслідки вже у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

Якими б новітніми та сучасними (для нашого часу) погляди Рассела та Уелса нам не здавалися, класична політична філософія на початку ХХ ст. займалася не лише проблемами сутності світових політичних утворень. Мова йде про згадані нами колективістські вчення, які якраз на початку ХХ ст. сповідувалися думками більшості філософів Європи. Слід сказати одразу, форма такого утворення, як Ліга Націй, не сприймалася ними взагалі, і ось чому.

Тут ми повернемося до питання протистояння консерватизму з лібералізмом ХVІІІ – ХІХ ст., яке на початку ХХ ст. змінилося протистоянням між індивідуалістськими та колективістськими вченнями, про які нам вже відомо. Справа в тому, що якраз індивідуалістські вчення дуже опосередковано захищали здобутки Великої французької революції. Звісно ж, це була інша наука іншої епохи, проте засади залишилися старими. Вони ставили у центр держави людину та намагалися відтворити античний спосіб державного управління, адже у Давній Греції та Римі існував складний та ефективний апарат вирішення спорів та регулювання суспільного життя, що мав на меті задовольнити потреби людини, хоча звісно ж вчення початку ХХ ст. були ще більш індивідуалістичними за природою. Як наслідок, процвітали поняття народного та національного суверенітету, що сьогодні стоять у центрі функціонування міжнародних організацій, адже народ передає частину суверенітету державі, а держава – міжнародній організації, що ми сьогодні найяскравіше бачимо у Європейському Союзі. Також важливою деталлю індивідуалістських вчень була передбачена складність та розгалуженість суспільства. Звісно, усі громадяни рівні, проте вони мали розподілятися за родом діяльності, партіями, волею тощо, що є основою плюралізму. Влада

також розподіляється на три гілки. Зазначений підхід дає можливість міжнародній організації брати на себе окрему частину функцій для задоволення потреб країни, а отже, й суспільства. Сьогодні такий підхід для нас є природнім, та ми не уявляємо іншого способу державного буття, проте, якщо розглядати принципи колективістських вчень, визначення таких характерних ознак буде більш, ніж прийнятним.

Ми маємо розуміти, що соціалізм, комунізм, фашизм та інші напрями колективістського спрямування не могли дозволити існування міжнародних організацій у такому вигляді, у якому ми їх знаємо сьогодні. Найкраще дану проблему розкриває етимологія слова «фашизм» – з іт. «fascia» – зв'язка, група, тобто увесь народ представляє єдиний цілісний організм, який рідко передбачає компроміси. Як такого поділу влади та населення звісно не існує. Але найголовнішою відмінністю є загальна ідеологія для нації, яка має ставитися важливіше інтересів інших. Заради правди слід сказати, що за марксистсько-леніністською доктриною такою «нацією» може бути світовий пролетаріат, що надає можливість для утворення всесвітніх державних утворень, проте саме державних – таких, які будуть одноособово репрезентувати інтереси всього світу. На дану тему казали дуже багато, а ще більше не погоджуватися. Набагато легше просто навести приклад міжнародного колективістського утворення – СРСР, який має дуже мало спільного з ООН, як можна здогадатися.

Проте може назріти цілком логічне питання. Якщо так багато держав першої половини ХХ ст. сповідували колективістські вчення, чому тоді сьогодні існує ООН – фактично породження індивідуалістських вчень? На це питання є дві відповіді. Перша і найскладніша для сприйняття полягає у сутності протистояння двох напрямів, про яке ми казали багато разів. Організація Об'єднаних Націй зароджувалася, як ми з'ясували, протягом Другої світової війни. Усі вчення та філософські напрями були деформовані. По суті, культура (у тому числі й політична) Великої Британії, Франції

та США вже підлаштувалася під ведення війни. Вона ставала, так би мовити, більш полярною, прямолінійною та агресивною. Як це не прикро, але слід вказати, що дискусія між колективізмом та індивідуалізмом активно деградувала протягом ХІХ – ХХ ст. Що спочатку починалося, як багатосторінкова полеміка між найбільш активними та завзятими поборниками обох течій, переросло у висловлення агресивних почуттів, які рідко мали конструктивний характер. Зазвичай, це були короткі лозунги, скоромовки, іронічні вирази та карикатури. Якоюсь мірою, почуття солдат, які воювали на полях бою, що походило на звірині інстинкти типових ссавців, перейшло до лідерів держав та політичної еліті. Як наслідок, мала місце потреба не заглиблюватися у сутність певних питань, а звертати увагу на їхній «зовнішній прояв», як сказав би Гегель. Фактично, цей «зовнішній прояв» і заклав основи новітньої політичної системи. Організацію Об'єднаних Націй суто з точки зору класичної філософії можна поставити у ряд таких реактивних явищ, хоча, звісно, існує і інша сторона медалі, про яку ми поговоримо пізніше. І друга та найпростіша ознака полягає у тому, що «Об'єднані Нації» просто вирішили взяти за основу вже відому для більшості країн систему Ліги Націй, зробити її більш централізованою і дієвою та використати для заснування ООН.

Отже, ми з'ясували, що сутність Організації Об'єднаних Націй дуже складно долучити до традиції нової класичної філософії, закладеної ще Кантом, адже спочатку ця філософія була піддана переломленню дії Великої французької революції та початку протистояння течій політичних філософій, пізніше через політизацію філософської думки це протистояння теж втратило свій початковий посыл, а потім, по суті, переросло у сварку між політиками. Але саме така доля політичної філософії призвела до започаткування нової віхи у науковій культурі світу – появи інституційної науки політичних вчень, які вже набагато ближче перегукуються зі знайомими нам проблемами формування ООН.

Серед нових політичних вчень основними та найпопулярнішими доцільно було б назвати **реалізм, лібералізм, марксизм**. Вони вибудовувалися внаслідок ускладнення шляхів ведення світової політики та позиціонували себе, як інтелектуальний придатак до практичного вирішення поточних проблем держав. І саме вони можуть допомогти нам розкрити основний зміст та сутність формування Організації Об'єднаних Націй як політичного інституту. Звісно ж, основне протистояння у середині ХХ ст. за сповідування серед професіоналів почалося між реалізмом та лібералізмом. Марксистська доктрина скомпрометувала себе та була популярною переважно у країнах соціалістичного табору. І якраз це протистояння відсилає нас до більшості ідеологічних проблем сучасності. Наприклад, сьогодні традиційно вважають Організацію Об'єднаних Націй гаслом світової ліберальної думки, проте ми можемо доказати зворотнє.

Щоб краще розуміти сутність окремих вчень, зробимо невеликий опис. Реалізм посідав першочергове значення в ідеологічному сприйнятті більшості Європейських високопосадовців на початку ХХ ст. Його основними постулатами було відділення засад внутрішньої політики від зовнішньої (малося на увазі, що культура та внутрішня ідеології держави не має виключного впливу на її зовнішні зносини, які регулюються більш меркантильними цілями), першочергова роль держав у міжнародних зносинах. Саме реалісти висували такі загальновизнані сьогодні поняття, як «сила» та «національний інтерес».

Лібералізм же висвітлює ідею вільного ринку, вільної людини у вільній державі, акцент на правах людини та, найголовніше для нашого дискурсу, об'єднання усіх людей в єдине світове утворення. Дійсно можна сказати, що Організація Об'єднаних Націй – це справжнє породженні ліберальної думки. Тут треба зробити декілька зауважень. По-перше, ми кажемо не про філософський лібералізм Локка чи Монтеск'є, а саме про лібералізм ХХ ст. – такий, що висвітлює стратегію держави. По-друге, до кінця

Другої світової війни саме така ліберальна думка, про яку ми сказали у попередньому реченні була вкрай непопулярною. Ми можемо зробити висновок, що якраз створення ООН дало поштовх розвитку ліберальної думки, а не навпаки. Про це свідчить навіть створення всесвітнього «Ліберального маніфесту» в Оксфорді у 1947 році (через 2 роки після створення ООН). По-третє, навіть сама атмосфера, за якої створювалася Організація Об'єднаних Націй мала саме прагматичний та інструментальний характер. Створення, наприклад, Ради Безпеки каже нам саме про більш меркантильний підхід до організації, ніж у випадку Ліги Націй, яка навіть більше відповідала ідеям лібералізму, ніж ООН.

Окрім цього, існування Організації саме як продовження реалістичної думки являє одну важливу проблему. Адже політичний реалізм розглядає будь-яке утворення, як фактор, приборканий задовольнити потреби держави у певному напрямі». Тобто, у даному ракурсі ООН не має позиціонуватися, як «прообраз всесвітнього парламенту» тощо. Організація – це дещо трохи більш значиме, ніж міжнародний договір, наприклад.

Як наслідок, ми можемо прослідкувати певну традицію, яку звісно не можна назвати філософською, проте вона свідчить про досить глибокі корені Організації Об'єднаних Націй, які сягають першої половини ХХ ст.

Отже, підсумувавши усе сказане, ми можемо дійти наступного **висновку**. Організація Об'єднаних Націй – це унікальний політичний феномен, що увібрав у себе основні засади політичного та філософського протистояння XVIII – ХХ ст. Це і пришвидшення методів осмислення дійсності ХІХ ст., і акцент на «зовнішній філософії» (за Гегелем) на стику ХІХ і ХХ ст., і перетворення філософських вчень в ідеології на початку ХХ ст., і специфічність переходу від традиційної філософії до «професійної». Звісно, поява Організації Об'єднаних Націй – це лише частина більш глобальної теми зміни політичного середовища та вищих посадових осіб на початку ХХ ст. Фактично вищий політичний

естеблішмент «відколовся» від своїх державних традицій: він став більш витонченим та утворив свою традицію. Це можна дуже легко прослідкувати, звернувши увагу навіть на вбрання посадовців у середині ХІХ ст. та на початку ХХ ст. в одній і тій самій країні. Це, до речі, відповідає принципам політичного реалізму. Але основною відмінністю після такого переходу якраз стало відчуження політиків від мислителів, адже у ХІХ та особливо у ХVІІІ ст. саме мислителі, які більше часу приділяли саме критичному осмисленню політичних феноменів, а не самою політикою, тягли за собою інтелектуальну еліту нації, як мінімум, у царині політичної філософії. Наслідком усього цього стало те, що ООН випала із наукових проблем, які традиційно осмислюються політичними мислителями та філософами.

Сьогодні це породжує величезну проблему перетворення Організації, бо не відомо, хто створить майбутню наукову базу для якісного реформування ООН. Таким чином, на нашу думку, задля проведення якісних реформ Організації необхідно започаткувати наукову дискусію, щоб відповісти на питання, яке місце ООН посідає у сучасному світопорядку по відношенню до інших держав та які перспективи її майбутнього. Якщо ж ООН буде розглядатися як організація-інструмент, як СОТ та МОП, то необхідно також визначити її функції та напрями розвитку. Такий підхід не лише зробить політичну та наукову дискусію навколо ООН більш чіткою, а й надасть простір для її майбутніх змін та реформування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. United Nations Monetary and Financial Conference, Bretton Woods, New Hampshire, 1 to 22 July, 1944. United States Government Printing Office: 1944.
2. Статут ООН. Департамент громадської інформації ООН. Представництво ООН в Україні. 35 с.
3. Берк Е. Роздуми про Революція Франції. Архівна копія від 26 лютого 2021 на Wayback Machine London: Overseas Publications Interchange Ltd, 1992. 413 с.
4. Гоббс Т. Левіафан І. Пер. з англ. К.; Дух і Літера, 2000. 606 с.
5. Бертран Рассел, Герберт Уеллс і світовий уряд. Режим доступу до електронного ресурсу: <https://uehlsh.livejournal.com/434616.html>.

Матвійчук-Юдіна Олена Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних мультимедійних
технологій,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
metalen3@ukr.net

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Однією з ключових умов успішної роботи будь-якого закладу вищої освіти є ефективний обмін потоками інформації між внутрішніми підрозділами університету. Це означає наявність системи якісного оформлення документів та автоматизованих засобів для збору та обробки даних. Такі процедури застосовуються із забезпечення високої якості навчання, оптимізації процесів звітності та надання інформації різним підрозділам університету (наприклад, фінансово-економічному управлінню, відділу кадрів, аспірантурі), для ухвалення обґрунтованих рішень щодо навчального процесу та його коригування [1]. У таких умовах інформація може бути представлена в різних форматах, оскільки не існує єдиної системи інформаційних стандартів у сфері освіти.

Мета даного наукового дослідження полягає в аналізі міжнародного досвіду у розробці та впровадженні сучасних технологій у системи електронного документообігу та даних обліку навчальних підрозділів. Основними цілями дослідження є з'ясування, як ці підрозділи, які мають право на якість навчання та результати фахової підготовки студентів, впроваджують подібні практики в закладах закордоном. Це зроблено на основі аналізу організаційних, технічних вимог та освітньо-соціальних і стандартів системи вищої освіти [2].

На даний момент у світі використання інформаційних технологій дозволяє виконати проблему управління закладами вищої освіти на більш високому рівні якості. Це досягається завдяки

інформаційній підтримці прийняття рішень, що враховують мережеві технології, на основі електронного документообігу, автоматизованої обробки та представлення даних, а також застосування програмних засобів. Після вивчення досвіду інших розвинутих країн, де електронний документообіг вже давно введений у заклади вищої освіти, можна виділити три підходи до створення та розгортання цифрових інформаційних систем (ЦІС):

1. Створення ЦІС на основі системи управління підприємством (Enterprise Resource Planning System, ERP-система), таких як Ахарта, SAP R3 і подібні [3].

2. Використання розширених програмних продуктів у цій сфері.

3. Розробка, впровадження та підтримка власних застосунків програмних комплексів для ЦІС.

ЦІС повинна мати повний функціональний обсяг, який автоматизує всі основні аспекти навчального процесу в закладах вищої освіти. Крім того, вона має забезпечити організацію вільного доступу до інформаційних ресурсів та баз даних для всіх систем користувачів, включаючи адміністрацію, викладачів, студентів, аспірантів та інших учасників освітнього процесу. Цей доступ повинен регулюватися відповідно до визначеної політики безпеки [4].

В іншому випадку існує ризик отримати "часткову" автоматизацію, яка не забезпечена.

Основою ЦІС є єдина база даних і знань, яка може бути розподіленою, і створена на основі однієї з комерційних багатьох платформних систем управління базами даних (СУБД), таких як Oracle, Informix, DB2 і подібні.

ЦІС створює єдиний інформаційний простір для всіх підрозділів університету, включаючи факультети (деканати, кафедри) і служби, на основі розроблених систем вимог і стандартів, щодо інформатизації навчального процесу та створення навчальних інформаційних ресурсів.

Під час розробки ЦІС, наприклад, в США, велика увага приділяється питанням інформаційної безпеки навчальних ресурсів. Це включає розробку та впровадження політики безпеки відповідно до стандартів ISO, розмежування прав доступу, використання захищених протоколів передачі даних, встановлення встановлених з'єднань через VPN-сервери між віддаленими робочими місцями та локальною мережею, де розміщені інформаційні ресурси, а також створення демілітаризованих зон і зон інформаційної довіри.

ЦІС включає різноманітні додатки різного характеру, такі як Windows-додатки, веб-додатки та інші, з урахуванням характеру єдиних завдань, пов'язаних з навчанням, відповідно до вимог системи та стандартів освітньої діяльності університету.

З урахуванням значних обсягів інформаційних потоків, ЦІС в США базується на високопродуктивному сервері, обладнаному такими, як сервери Reduced Instruction Set Computing (RISC). Це забезпечує високу надійність у всій системі та можливість резервування даних.

Для забезпечення надійного зберігання інформації в системі передбачена багаторівнева система архівації даних з використанням сучасних технологій та апаратно-програмного забезпечення.

Мережеве та комунікаційне обладнання, що використовується для побудови інформаційної мережі, забезпечує високу швидкість передачі даних, сегментацію мережі, високий рівень доступності послуг та підвищену стійкість до відмов. Для забезпечення безпеки мережі використовується комутаційне обладнання, яке фільтрує мережевий трафік на рівнях адреси та мережевих протоколів.

Організаційні вимоги до розробки та впровадження ЦІС включають наступні аспекти.

1. Проектування ЦІС повинно бути ретельно проаналізовано і формалізовано для всіх управлінських, освітніх та бізнес-процесів конкретного закладу вищої освіти. Проект повинен бути гнучким і

динамічним, щоб забезпечити можливість внесення змін в існуючі бізнес-процеси з урахуванням впровадження ЦІС.

2. Важливо виконати широкий комплекс робіт з упорядкування документообігу та розробити та узгодити внутрішні положення та стандарти, які будуть використовуватися в системі.

3. Впровадження ЦІС повинно мати поетапний характер. Для цього необхідно створити спеціалізований підрозділ, який буде відповідати за впровадження та подальший супровід системи. підрозділ повинен бути спрямований на розвиток інформаційних технологій у цьому освітньому процесі закладу вищої освіти.

4. Робота з будь-якою інформаційною системою потребує значних зусиль для підготовки кінцевих систем користувачів, надання допомоги в її освоєнні та підтримці під час подальшої роботи. Підготовка та підтримка користувачів є важливою частиною процесу впровадження Цифрової інформаційної системи.

5. Адміністрація закладу вищої освіти повинна брати активну участь у координації робіт зі створення та впровадження ЦІС. Це означає, що вони повинні бути в основі процесу та активно сприяти його успішному впровадженню.

6. Використання ЦІС має на меті розв'язання завдань, таких як оптимізація та стандартизація документообігу в різних підрозділах, автоматизація всіх основних функцій університету та забезпечення інформації відділів і служб, які взаємодіють з деканатами та інститутами.

Виконання службової роботи повинно забезпечити розробку єдиного підходу до формування моделі інформаційно-довідкових ресурсів університету. У світлі вирішення цих питань інформаційна система документообігу повинна задовольняти наступні вимоги.

1. Застосовувати сучасні інформаційні технології та програмні продукти.

2. Мати чітку та логічну структуру для обміну інформаційними потоками, яка відповідає структурі навчального підрозділу.

3. Мати розвинути системну навігацію, що забезпечує швидкий доступ користувачів до більшості інформаційних ресурсів, баз даних та знань.

4. Забезпечувати максимальну однорідність (стандартизованість) представлення однотипної інформації.

5. Мати механізми захисту від несанкціонованого доступу до інформації, її модифікації, а також забезпечувати гарантії безперервності навчальних процесів.

6. Забезпечувати розмежування доступу до інформаційних ресурсів та послуг системи відповідно до заданої політики безпеки.

7. Забезпечувати динамічну перебудову основних параметрів та характеристик системи з урахуванням розвитку та інтеграції, а також для адаптації до структури будь-якого навчального підрозділу.

Отже, впровадження електронної документаційної системи забезпечує цілісну систему дій, спрямовану на покращення якості навчання, оптимізацію процесів звітності та надання інформації в різних підрозділах закладу вищої освіти.

Висновки. Таким чином, на основі проведених наукових досліджень та аналізу досвіду країни заходу були визначені організаційно-технічні вимоги та методи впровадження сучасних технологій документообігу та обліку даних у навчальному процесі університету. Реалізація та впровадження цієї системи дозволяє вирішити питання підвищення якості управління навчальними процесами на новому рівні, забезпечення інформаційної підтримки рішень з урахуванням мережевих інформаційних технологій, зокрема на базі інформаційного документообігу, автоматизованої обробки та відображення даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг", № 851, 2013 р. зі змінами від 07.11.2018.

2. Дідківська, С.О. Використання хмарного сервісу Gmail API для автоматизування пересилання електронних повідомлень. Новітні інформаційні технології в освіті і науці, 2018. с. 162-168.

3. Вербовський, І.А. Технологія впровадження моделі інформатизації управління плануванням освітнього процесу у закладі вищої освіти. Витоки педагогічної майстерності. Полтава. 2019. с. 24.

4.Звіт з НДР «Мультимедійне освітнє середовище підготовки майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі». К.: НАУ. 2022. 127с.

Пахомова Олена Юрїївна,
здобувач магістерського рівня вищої освіти
за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини»,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
olga.pahomova20082001@gmail.com

Науковий керівник: Татаренко Наталія Олексіївна,
к.е.н., професор, професор кафедри
міжнародних економічних відносин і бізнесу,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
tatarenko.natalia@npp.nau.edu.ua

ПИТАННЯ ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ КИТАЮ

Зважаючи на масштаби експортної діяльності країни та на спротив країн товарній експансії, Китай останнім часом наполегливо вимагає від світової спільноти удосконалення експортного контролю у сфері міжнародного обміну товарами, послугами, технологіями та наполегливо намагається розвивати співпрацю з іншими країнами у цій сфері, нав'язуючи свої правила партнерам. Заходи, до яких вдається уряд Китаю, дуже різноманітні – від аналітики, підтримки спільних досліджень на цьому напрямку, від спроби впорядкувати міжнародну координацію митної політики, і, навіть, від нарощування обсягів взаємного обміну в галузі навчання митній справі до створення вільних економічних зон, які не передбачають ні митних обмежень, ні експортного контролю.

Ці заходи декларуються як такі, що спрямовані на зміцнення довіри між країнами, і задля того, щоб сприяти розвитку системи світової торгівлі експортно-контрольованими товарами, заснованій на дотриманні нових правил і вимог та становленню більш відкритого і справедливого режиму міжнародного експортного контролю. Насправді ж, ці заходи у більшості своїй носять автаркічний характер і орієнтовані на те, щоб закрити внутрішні ринки для іноземних товарів і, в першу чергу, створити перешкоди для неконтрольованого припливу іноземних інвестицій.

Зважаючи на те, що закритість китайської економіки є не прямою, а прихованою і на перший погляд виглядає, як продумана система заходів, орієнтованих на лібералізацію національної економіки, а, насправді, державне управління іноземними інвестиціями вже давно забезпечує країні якісне вкладення коштів в реальний сектор економіки – ці процеси перебувають у рамках урядових програм і регулятивних інструментів, що фокусують їх на найбільш ефективних напрямках інноваційного, промислового та інфраструктурного розвитку Китаю. Експортний контроль за рухом іноземних інвестицій, в першу чергу у нефінансовій формі (товарів виробничого призначення), турбує китайський уряд лише з однієї причини – експортний контроль, з однієї сторони, обмежує, або взагалі стримує приток новітніх технологій в національну економіку Китаю, а з іншого, на шляху прямих інвестицій з Китаю (особливо промислового обладнання) в інші країни стоять різноманітні контрольно-експортні перешкоди, які часто політично вмотивовані.

Тим не менше, у першому кварталі 2023 року обсяги експорту інвестицій з Китаю склали 40,47 млрд. дол., що на 18% більше ніж минулого року [2], з них –прямі нефінансові інвестиції – 31,54 млрд. дол., зрісши на 17,2%, тоді як прямі іноземні інвестиції (ПІІ) Китаю в країни в рамках проекту «Один пояс, один шлях» сягнули 5,76 млрд. дол. США, збільшившись на 9,5% у річному обчисленні (рис. 1).

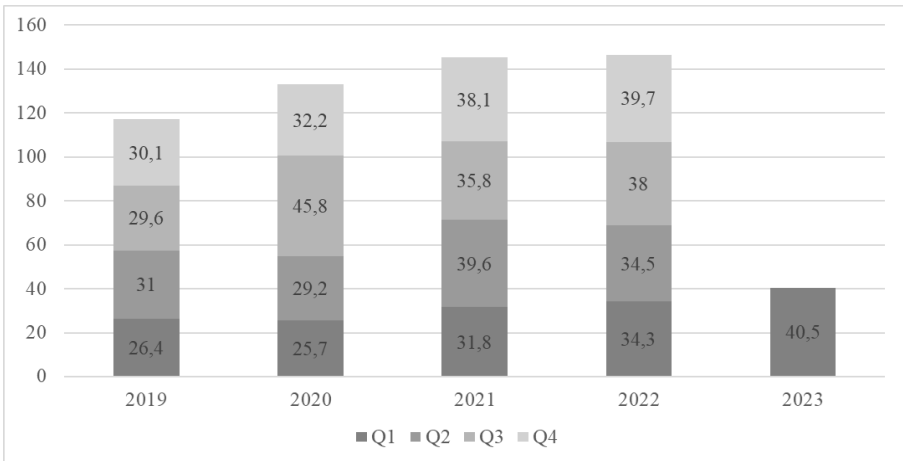

Рис.1. Загальні обсяги ПІІ Китаю (млрд. дол.).
Розроблено автором за даними Міністерства комунікацій Китаю

Розподіл ПІІ Китаю охоплює такі сектори, як виробництво та транспорт, нерухомість, будівництво та технології, медіа та телекомунікації. На ці сектори припадає 73% від усіх прямих іноземних інвестицій з Китаю.

За статистикую 5 років, галузь машинобудування та транспорту стала провідною сферою для інвестування Китаю: інвестиції у ці сфери збільшилися на 87%. За кількістю торговельних операцій трійку лідерів складають ТМТ (Technology, Media & Telecom), виробництво, транспортування та фінансові послуги, на які припадає 61% від загальної кількості транзакцій.

Щодо країн, в які найбільше інвестує Китай, то це азіатські регіони, які включають В'єтнам, Оман, Японію та Південну Корею.

Підписання нових контрактів є необхідною умовою розвитку відносин між Китаєм та іншими країнами, тому сума нових контрактів для іноземних проєктів склала 43,15 мільярди доларів, що на 9% менше ніж минулого року, але частка контрактів, підписаних з країнами “Один пояс, один шлях” (B&R) зросла на 7,2%, що свідчить про тенденція – попит на інвестиції зростає, не зважаючи на експортне регулювання з боку урядів (рис.2).

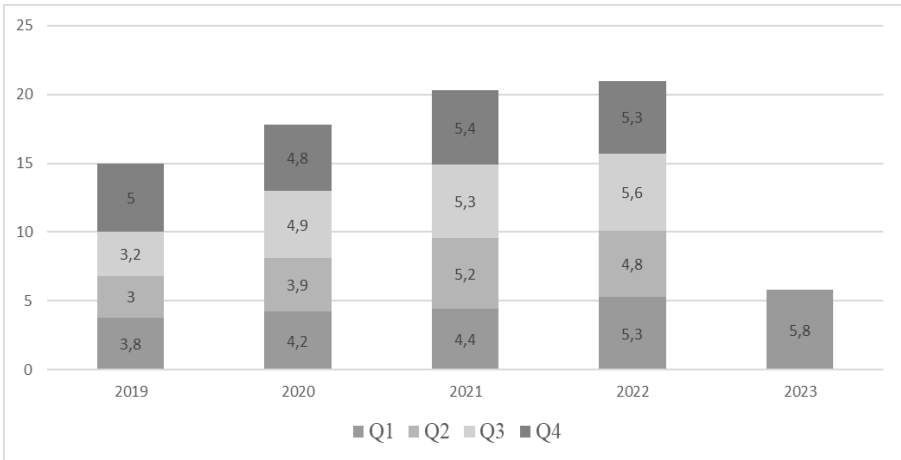

Рис.2. Китайський нефінансові ПІІ в країни В&R (млрд. дол.).
Розроблено автором за даними Міністерства комунікацій Китаю

За перший квартал 2023 року нефінансові ПІІ В&R склали 5,8 мільярда доларів США, що на 9,5% більше ніж у минулому році та становить 18,3% від загального обсягу за той самий період, головним чином інвестований у такі країни та регіони, як АСЕАН, Сербія, Об'єднані Арабські Емірати та Казахстан [2].

Водночас, активну регулятивну політику стримування китайського експорту інвестицій вслід за США задіюють країни ЄС, особливо в Центральній і Східній Європи, завдяки чому Китай став найбільшим торговельним партнером європейського регіону. Приплив грантів, позик, допомоги розвитку, економічних поступок, участь у капіталах місцевих компаній чи викуп їх, а також вкладення в інфраструктурні, енергетичні й телекомунікаційні проекти, що вже здійснюються чи чекають на здійснення оцінюються в 50 млрд. дол., що несе в собі загрози і певні ризики для європейських економік, такі яких намагався свого часу уникнути сам Китай. Тому експортний контроль в цих країнах став неприховуваним інструментом протекціонізму і спрямований саме проти прямих, особливо нефінансових інвестицій китайського походження. Він підсилюється і політичною компанією,

розв'язаною у ЗМІ та парламентах [3]. Саме тому, у відповідь Китай активізував роботу з удосконалення методів і засобів експортного контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брифінг Шовкового шляху. Прямі закордонні інвестиції Китаю зросли на 18% у першому кварталі 2023 року. URL: <https://www.silkroadbriefing.com/news/2023/05/15/chinas-overseas-direct-investment-up-18-in-q1-2023>.
2. Чжоу Чжаомей. Огляд закордонних інвестицій Китаю в першій половині 2023 року. 14.08.2023 р. URL: https://www.ey.com/zh_cn/china-overseas-investment-network/overview-of-china-outbound-investment-of-h1-2023.
3. Китай використовує інвестиції для «купівлі» впливу у Центральній і Східній Європі / Дослідження Центру демократії, 9 вересня 2021 року. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/kytaj-investyciji-vplyv/31454632.html>.
4. 2023 Investment Climate Statements: Hong Kong. U.S. DEPARTMENT of STATE. URL: <https://www.state.gov/reports/2023-investment-climate-statements>.
5. China - Country Commercial Guide. International Trade Administration U.S. Department of Commerce. 07.04.2023. URL: <https://www.trade.gov/knowledge-product/exporting-china-market-overview>.

Радюк Владислав Сергійович,
здобувач магістерського рівня ВО за спеціальністю
«Міжнародні економічні відносини»,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
5730991@stud.nau.edu.ua

Науковий керівник: Грущинська Наталія Миколаївна,
доктор економічних наук,
професор, професор кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
nataliia.hrushchynska@npp.nau.edu.ua

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасному світі, насиченому технологіями та інноваціями, штучний інтелект (ШІ) стає необхідним інструментом в різних

галузях, включаючи освіту. Штучний інтелект представляє собою комплекс технологій та алгоритмів, спрямованих на створення систем, здатних аналізувати, навчатися та вирішувати проблеми, схожі на ті, які вирішує людський мозок. У контексті освіти, ШІ відкриває широкі можливості та сприяє трансформації навчального процесу. Проте, разом із цим, йде низка викликів та проблем, які потребують уважного вирішення.

Однією з головних проблем використання ШІ в освіті є неоднаковий доступ до цих технологій. У багатьох країнах інформаційний розрив між школами та учнівськими групами може призвести до нерівних можливостей отримання якісної освіти через ШІ. Деякі учні можуть бути відстуніми від цих можливостей через фінансові обмеження або відсутність необхідної технічної бази у навчальних закладах.

З одного боку, використання ChatGPT-подібних застосунків може зменшити розповсюдження шахрайства у навчанні, пов'язаного з написанням завдань за гроші. З іншого – виникають нові етичні виклики, над якими потрібно працювати вже зараз.

Результати опитування Стенфордського університету говорять про активне використання студентами ШІ для допомоги з генерацією ідей для майбутніх есе та отримання миттєвого автоматичного зворотного зв'язку на написані власноруч роботи. У такому контексті використання AI-інструментів не слід засуджувати, а навпаки – заохочувати.

Але очевидно, що використання студентами ШІ для генерації готових рефератів чи домашніх робіт є неприпустимим. Тому перший виклик, який постає перед освітньою спільнотою, полягає в донесенні студентам етичних норм використання AI в навчальному процесі.

Для того, щоб навчальний процес відповідав реальності, потрібно зробити важливі кроки назустріч технологіям.

ШІ може відповідати на запитання та допомагати у генерації ідей, проте він не є надійним джерелом інформації і не може

замінити критичне мислення та самостійний аналіз. Про це свідчать нещодавні історії з фейковою біографією Гончара в Instagram "Нового каналу" та інші "галюцинації" застосунку, які легко можуть повторитися в навчальному процесі.

Використовувати ШІ для швидкого збору інформації та первинного аналізу, а потім самостійно готувати доповідь на її основі – це позитивний приклад ефективного використання інструменту. До того ж такі кейси використання АІ в українській освіті вже є. Однак, важливо усвідомлювати, що недостатня перевірка наданої АІ інформації може призвести до хибних висновків і неправильного тлумачення будь-якої теми.

Згідно з дослідженням WaltonFamilyFoundation, 72% педагогів вважають, що "ChatGPT є прикладом того, чому у сучасному світі нам потрібно адаптувати навчання в школах, орієнтуючись на новаторські підходи, а не лише на старі традиції". Крім володіння навичками використання штучного інтелекту, освітяни мають адаптувати свої методи навчання до нових можливостей. Одним з аспектів може стати автоматизація рутинних завдань, пов'язаних з простим збором та структуруванням інформації.

Згідно з результатами опитування Intelligent.com, приблизно 90% опитаних вчителів використовують ШІ для розробки планів уроків, виставлення оцінок, надання учням зворотного зв'язку, написання електронних листів і рекомендацій. Основною причиною цього використання педагоги вказують на зекономлений час.

Ще однією аспектною стороною цього процесу є необхідність для викладачів навчитися розрізняти роботи студентів від штучно створених відповідей застосунків зі штучним інтелектом. Отже, важливо, як для студентів, так і для викладачів, розвивати навички критичного мислення та перевірку фактів при аналізі відповідей, що надає ШІ.

Необхідно пам'ятати, що не слід довіряти міфам про існування програм, які можуть впевнено ідентифікувати текст,

створений ШІ. Деякі застосунки можуть намагатися це робити, але вони не є повністю надійними. Деякі західні університети можуть намагатися використовувати подібні програми, але їм не слід безперечно довіряти. Проведені тести показали, що застосунки цього типу можуть невірно визначати, що певна частина тексту була створена ШІ, навіть якщо це не так.

Таким чином, єдиним способом справжньої адаптації до появи таких програм є впровадження принципово нових форматів навчання. Важливо зауважити, що в цьому контексті роль викладача залишається невід'ємною у навчальному процесі та стає ще більш значущою.

Ще однією проблемою є етичні аспекти використання ШІ в освіті. Супроводжуючи навчальний процес, штучний інтелект збирає та обробляє величезну кількість особистої інформації про учнів. Це може породжувати занепокоєння стосовно приватності та захисту даних. Важливо виробити стандарти етичної поведінки та правил обробки особистої інформації у цьому контексті.

Зірка підйому штучного інтелекту в освіті актуальна з ряду причин. По-перше, ШІ може забезпечити індивідуалізований підхід до кожного учня, допомагаючи виявляти його потенціал та потреби. Це сприяє підвищенню якості освіти та ефективності навчального процесу. По-друге, ШІ може допомогти викладачам у розробці оптимальних програм та методик навчання, аналізувати динаміку успішності учнів та рекомендувати покращення навчального процесу.

У висновку можна сказати, що використання штучного інтелекту в освітній діяльності відкриває нові можливості для покращення навчання та навчального процесу. Проте ця інновація супроводжується важливими викликами та проблемами. Однією з головних проблем є нерівний доступ до технологій ШІ, що може спричинити соціальну нерівність в освіті. Також існують етичні аспекти, які потребують уважного розгляду, зокрема стосовно захисту приватності та правильної обробки особистих даних.

Незважаючи на ці виклики, важливо продовжувати дослідження та впровадження штучного інтелекту в освітню сферу з урахуванням усіх аспектів, сприяючи створенню більш ефективного та доступного освітнього середовища. Розробка стандартів та нормативів, що регулюють використання ШІ в освіті, є невід'ємною складовою цього процесу. Все це дозволить максимально використовувати потенціал штучного інтелекту для покращення якості освіти та забезпечення рівних можливостей для всіх учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. How artificial intelligence is improving education. URL: <https://interestingengineering.com/lists/examples-how-artificial-intelligence-improving-education>.
2. How Artificial Intelligence (AI) is transforming education. URL: <https://www.westagilelabs.com/blog/8-applications-of-artificial-intelligence-in-education>.
3. Fourty Three Examples of Artificial Intelligence in Education. URL: <https://onlinedegrees.sandiego.edu/artificial-intelligence-education>.

Родіонова Олена Володимирівна,
**старший викладач кафедри комп'ютерних мультимедійних
технологій,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
rodionova.olena@npp.nau.edu.ua**

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЛІГРАФІЧНУ ГАЛУЗЬ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ

Актуальним питанням сьогодення для поліграфічної галузі є використання інноваційних технологій та матеріалів, які спрямовані на подолання екологічної кризи. В поліграфічній галузі інновації не обмежуються використанням сучасних поліграфічних матеріалів та впровадженням екологічних технологій, а й торкаються аспектів функціонування друкарського обладнання на

всіх етапах виготовлення продукції, впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для автоматизації виробництва.

Серед інновацій в сфері розробки поліграфічних матеріалів, а це перш за все папір і фарби, потрібно відмітити реалізований найбільший інвестиційний проєкт Puma II фірми Klabin в екологічних пакувальних рішеннях для бразильської паперової промисловості. Проєкт забезпечив введення в роботу двох нових папероробних машин для крафт-лайнера і переробленого картону, однієї нової целюлозної лінії, нової електростанції та інших інфраструктурних об'єктів. Реалізований проєкт збільшує річну виробничу потужність Klabin на 920 000 тонн паперу та 600 000 тонн целюлози, загальна потужність сягає 3,4 млн тонн паперу та 2,4 млн тонн целюлози. Сталими пропозиціями фірми є виробництво мішкового крафт-паперу, гофрованого паперу, білого верхнього вкладиша та картону для рідкого пакування. Реалізація проєкту дозволить розширити асортимент продуктів, серед яких високоякісний крафт-лайнер і перероблений картон. Виготовлення переробленого картону є екологічним рішенням, зменшує відходи виробництва, економить кошти та ресурси [1].

В напрямку автоматизації друкарського виробництва на ринку програмного забезпечення з'явилася нова версія ПЗ Digital Factory RIP фірми Fiery, що дозволяє створювати персоналізовану пакувальну та іншу поліграфічну продукцію з ідеальним відображенням кольорів за допомогою зміни режимів друку і колірної профілю, що налаштовуються користувачами. Digital Factory v11.1 підтримує практично всі відомі пристрої DTF, DTG, сублімаційний, ультрафіолетовий, електрографічний та струменевий види друку, дозволяє використовувати налаштування для широкоформатних плоттерів та різальних пристроїв. Програмне забезпечення дозволяє оптимізувати друкарські операції, зменшити час налагодження технологічного процесу, підвищити рентабельність виробництва для друку на різних поліграфічних матеріалах. Вбудована опція в Digital Factory v11.1 для

автоматизації процес розкладки макетів зменшує відходи поліграфічних матеріалів, і в кінцевому рахунку зменшується негативний вплив поліграфічного виробництва на екологію [2].

В сфері вторинної технології переробки гнучкого пакування лідирує виробник цифрових друкарських машин Xerox, що входить до складу Flint Group, яка почала спільне з компанією Sappi промислове використання нового тонера Tiron для гнучкого пакування на паперовій основі. Попит на гнучке пакування з паперу суттєво зростає через підвищення попиту на екологічні технології — використання матеріалів, що є придатними для вторинної переробки і не містять пластика. Запропоновані інноваційні чорнила забезпечують високі показники друку, стійкі до високих температур, наприклад, при термозварюванні, не мають запаху та смаку і є безпечними для пакування харчових продуктів. Тонер витримує температуру до 220-260°C, його можна використовувати для друку безпосередньо на пакувальних матеріалах на паперовій основі без необхідності додаткового лакування або ламінування [3].

Серед інноваційних технологій цифрового друку компанії Screen і Kyocera Document Solutions представили на ринок обладнання прототип аркушового струменевого принтера формату А3. На сьогодні існує великий попит на персоналізовану рекламну продукцію. Ці зміни призвели до переходу до виробництва, що передбачає друк будь якої кількості накладів рекламної продукції у стислі терміни, що часто супроводжуються цільовим повідомленням. Враховуючи ці потреби ринку оперативної поліграфії компанія Screen GA розробила лінійку високошвидкісних струменевих цифрових машин із безперервною подачею, серію Truepress Jet 520. Цифрові струменеві машини широко застосовуються для різноманітних видів друку, це транзакційні матеріали, матеріали поштових розсилок, каталоги, брошури, публікації тощо. Фірма Screen GA оптимізує листовий струменевий цифровий друкарський апарат формату А3, використовуючи технічний досвід Kyocera Document Solutions Inc. і

технологію Screen GA Truepress ink SC/SC+ для забезпечення сумісності зі стандартним крейдованим папером. Інноваційні чорнила дають змогу друкувати на доступному крейдованому папері без нанесення покриття чи ґрунтування, що зменшує тиск на екологію з точки зору додаткового використання шкідливих матеріалів. З представленням цього продукту Screen GA розширює різноманітні рішення, в т.ч. вдосконалення рішень робочого процесу, інтегрованих із її системою робочого процесу EQUIOS, гібридний друк у поєднанні з технологією CtP та офсетним друком, а також підвищення продуктивності завдяки спільному використанню серії струменевих машин Truepress Jet 520 [4].

В сфері витратних матеріалів відмітимо збільшення компанією Metsä Board потужностей виробництва білого крафтлайнера на картонному заводі в Кемі. Картонний завод Кемі є найбільшим у світі виробником крафтлайнера з вибіленим покриттям, його продукція використовується як лицьовий матеріал для гофропакування в усьому світі. Програма дає можливість збільшити річну виробничу потужність білих крафтлайнерів на заводі в Кемі до 465 000 тонн, більшість з яких продаватиметься в Європі та Північній Америці. Програма розвитку заводу Кемі складалася з трьох частин: збільшення річної потужності виробництва білогокрафтлайнера на 40 000 тонн, підвищення ефективності використання енергії та води та перенесення лінії виробництва небіленої целюлози на Metsä Board. У картонному цеху встановлено новий дисковий фільтр з більшою ефективністю, завдяки якому циркуляція води більш замкнена, що забезпечує значну економію споживання води. Встановлено нові теплоутилізаційні вежі, що є більш ефективними в уловленні відпрацьованого тепла та його повторному використанні в системі. Постачання березової целюлози для виготовлення верхньої підкладки у висушеному вигляді з заводу з виробництва біопродуктів підвищить енергетичну і виробничу ефективність картонної машини в майбутньому. Для збільшення виробничих

потужностей модернізовано машину для виробництва картону та оздоблення. Також збільшено потужності намотувача, автоматичне переміщення рулонів машини з картонної машини на намотувач, повністю автоматизоване завантаження рулонів і новий логістичний ланцюг з портом Агіос у Кемі. У рамках програми розвитку лінія з виробництва небіленої целюлози Metsä Fiber буде передана Metsä Board у модернізованому стані. Річна потужність виробничої лінії становитиме 180 тис. тонн хвойної целюлози, яка буде використовуватися для виробництва нижнього шару крафтлайнера Кемі. Білий крафтлайнер, вироблений у Кемі, визнаний на ринку лідером з точки зору якості та екологічності. Легкі та міцні крафтлайнери відіграють важливу роль у зменшенні вуглецевого сліду гофропакування. Пакувальні матеріали стають ще більш доступнішими, покращені екологічні характеристики. Представлена програма розвитку дасть змогу скоротити енергоспоживання заводу на 5% і споживання води приблизно на 40% на тонну виробленого крафтлайнера [5].

Фірма Koenig & Bauer в сфері інновацій класичного друку представляє флексографічну друкарську машину XD Pro CI Flexo Press, яка виводить надійність, узгодженість процесу та ефективність на новий рівень. Універсальна машина Koenig & Bauer XD Pro, задовольняє вимоги ринку щодо швидкості короткосерійного виробництва для екологічно чистого гнучкого пакування з додатковою вартістю. Новинка у портфоліо продуктів CI-Flexo спрямована на основні ринки гнучкого пакування, а також пакування на основі синтетичних матеріалів та волокна. XD Pro від Koenig & Bauer розроблена для економічного високоякісного друку шириною 1000-1400 мм на матеріалах різної товщини, з використанням сольвентних чорнил і чорнил на водній основі зі швидкістю до 500 м/хв., з 8 та 10 друкарськими секціями. Додаткові блоки можуть забезпечувати покриття, ламінування або вибіркоче лакування. Усі процеси виконуються за один прохід. Типові матеріали для флексодрукарської машини Koenig & Bauer XD Pro

СІ: звичайні плівки, термозбіжні, такі, що тягнуться, ламінати та папір із рапортом 330-850 мм. Індивідуальні конфігурації через модульну конструкцію включають багато опцій, що забезпечує чудове співвідношення ціни та якості [6].

Таким чином можна підсумувати, що поліграфічна галузь не стоїть осторонь проблем екологічної кризи, всі учасники технологічних процесів налаштовані на впровадження новітніх інноваційних рішень на всіх етапах виробництва різноманітної поліграфічної продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Klabin. Режим доступу: <http://www.klabin.com.br/>.
2. Офіційний сайт Fiery. Режим доступу: <https://www.cadlink.com/>.
3. Офіційний сайт Xeikon. Режим доступу: <https://xeikon.com>.
4. Офіційний сайт Kyocera. Режим доступу: https://www.kyoceradocument solutions.com/download/index_ru.html.
5. Офіційний сайт Metsä. Режим доступу: <https://www.metsagroup.com/metsaboard/>.
6. Офіційний сайт Koenig & Bauer. Режим доступу: <https://www.koenig-bauer.com/en/index/>.

***Сопун Яна Володимирівна,
здобувачка 4 курсу,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
6855827@stud.nau.edu.ua***

***Науковий керівник: Стригуль Марина Василівна,
к.соц.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
maryna.stryhul@npp.nau.edu.ua***

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Соціологічний аналіз освіти в умовах війни здійснює обґрунтування соціальних, економічних та культурних аспектів

навчального процесу та його впливу на суспільство. Перш за все, війна створює перешкоди для доступу до освіти. Війна призводить до знищення навчальних закладів та переміщення населення. Разом з тим, війна поглиблює соціальну нерівність у суспільстві, включаючи освітню. Деякі соціальні групи можуть мати обмежений доступ до якісної освіти через економічні, географічні або соціальні обставини. Війна також чинить значний вплив на культурний контекст освіти. Вона може змінювати підходи до навчання, навчальні програми та цінності, які передаються через освіту. Соціологічний аналіз полягає у дослідженні впливу війни на зміну освітніх цінностей, практик та ідентичності учнів та педагогів. Війна викликає зростання інтересу до досягнення миру та процесу відновлення після війни. Соціологічний аналіз досліджує роль освіти в побудові миру, примиренні та відновленні після війни. Це включає аналіз ролі освіти в формуванні толерантності, виробленні навичок конфліктології та відновлення соціального капіталу.

Метою даної роботи є соціологічний аналіз освіти в умовах війни та розуміння впливу війни на навчальний процес та суспільство в цілому. Це допомагає визначити проблеми та виклики, з якими зіштовхується освітня система, та розробити стратегії для поліпшення освіти в умовах війни.

Необхідно враховувати, що специфіка освіти як дослідницького об'єкта у соціології полягає у його комплексності: це і соціокультурний феномен, і соціальна система, і соціальний інститут, і соціальний процес, і соціальні відносини, і соціальна цінність, і мета, результат взаємодії із суспільством. Соціологія освіти як галузева соціологічна теорія, реалізуючи власну методологію, метод, техніку, методики та процедури, що в сучасних умовах набуває функцію інтеграції методологічних підходів до дослідження проблем якості освіти [1].

Особливості соціологічного пізнання проблем якості освіти виявляються у наступних ситуаціях. Соціологія може бути інструментальним засобом вирішення інших наук, вивчає якість освіти у межах її безпосереднього предмету дослідження. В іншій дослідній ситуації якість освіти вивчається з позицій предмета і методу самої соціології, інші аспекти (психологічні, економічні тощо).

Особливості соціологічного підходу не обмежуються здійсненням збору даних про різноманітні аспекти освіти, а полягають у специфічному пізнанні та аналізі закономірностей соціальних відносин у сфері освіти в органічній єдності різних сторін взаємодії особистості, соціальних груп та суспільства.

Подолання проблемних протиріч у сфері освіти в сучасних умовах можливе тільки з використанням соціологічного аналізу їх причин та обґрунтуванням векторів руху до новому рівню та якості освіти. Соціологічний аналіз є важливим інструментом управління якістю освіти. Соціологічна інформація необхідна для прийняття компетентних управлінських рішень, для діагностики соціальних проблем освіти, визначення можливих варіантів їх вирішення, інформування органів управління про стан та найважливіші тенденції розвитку закладів освіти, вироблення практичних заходів щодо підвищення ефективності їх діяльності. Результати соціологічних досліджень використовуються для формування громадської думки [2].

Отже, окрім інформаційного забезпечення управлінських рішень, результати соціологічних досліджень можуть стати базою для розробки теоретичних проблем якості освіти, апробації нових концепцій та моделей розвитку освітньої системи, пропаганди світового досвіду. У діяльності будь-яких освітніх закладів проблеми якості освіти найтіснішим чином пов'язані з управлінськими стратегіями, з необхідністю розробки та впровадження технологій, які оптимізують усі аспекти освітнього процесу. При проектуванні та реалізації управління якістю освіти необхідний також міждисциплінарний підхід, заснований на інтеграційних можливостях соціології.

Міжнародна співпраця у сфері освіти сприяє підвищенню якості освіти в умовах війни, завдяки обміну досвідом та ресурсами між країнами. В цілому, міжнародна співпраця у сфері освіти може мати позитивний вплив на якість освіти в умовах війни, і цей вплив здійснюється через обмін досвідом та ресурсами між різними країнами. Такий обмін включає обмін науково-педагогічними працівниками, навчальними програмами, матеріалами, технологіями та іншими ресурсами, що сприяють підвищенню якості освіти в умовах війни. Отже, міжнародна співпраця у сфері освіти є ефективним засобом забезпечення якості освіти в умовах війни,

сприяючи обміну досвідом та ресурсами між країнами, зменшуючи конфлікти та сприяючи гуманітарним цілям.

Крім того, міжнародні організації, включаючи ЮНЕСКО, можуть забезпечити важливу фінансову та технічну підтримку для розвитку освіти в країнах, що перебувають у воєнному конфлікті. Міжнародні організації мають здатність і можливість допомогти країнам, які страждають від війни, у відновленні та розвитку освітніх систем та інфраструктури. ЮНЕСКО і подібні організації можуть надавати фінансову підтримку для відновлення навчальних закладів, навчальних програм, надання навчальних матеріалів та підготовку вчителів в країнах, які перебувають у воєнному конфлікті. Крім того, вони можуть надавати технічну експертизу та консультації з питань поліпшення якості освіти в таких умовах. Ця діяльність може сприяти відновленню освітнього процесу та допомагати країнам виходити з воєнного конфлікту з більш сильною та стабільною освітньою системою.

Міжнародні програми обміну студентами сприяють формуванню міжнародного співробітництва та сприяють підвищенню рівня розуміння між країнами. Це підкреслює важливість міжнародних програм обміну студентами у розвитку взаєморозуміння та співробітництва між країнами. Вони надають студентам можливість вивчати культуру, мову, історію та соціальні аспекти інших країн. Крім того, ці програми допомагають підняти рівень міжнародного обізнаності та сприяють створенню мережі міжнародних контактів, які можуть бути корисними у майбутньому, як у глобальному плані так і на рівні окремих індивідів та компаній.

Міжнародні проекти з розвитку освіти мають потенціал сприяти створенню інноваційних підходів до навчання та підвищенню якості освіти в умовах воєнного конфлікту. Ця теза вказує на те, що міжнародні проекти з розвитку освіти можуть включати в себе новаторські методи та стратегії, спрямовані на покращення якості освіти в країнах, які перебувають у воєнному конфлікті. Ці проекти можуть залучати нові технології, педагогічні підходи, ресурси та методики, що допомагають навчанню в умовах конфлікту. Таким чином, вони сприяють зміцненню якості освіти та допомагають створити сприятливі умови для здобуття знань в умовах важких обставин.

Міжнародна співпраця може ефективно сприяти забезпеченню доступу до освіти для дітей та молоді, які перебувають в зоні бойових дій або були змушені покинути свої домівки. Ця теза підкреслює важливість спільних зусиль на міжнародному рівні для забезпечення освіти вразливих груп, таких як діти та молодь, які стикаються зі складними умовами через війну або конфлікт. Міжнародна співпраця може включати в себе фінансову підтримку, розробку спеціалізованих програм, надання матеріальних ресурсів, підготовку вчителів та інші заходи, які дозволяють дітям та молоді отримувати якісну освіту, незважаючи на важкі умови, в яких вони перебувають.

Важливо, щоб міжнародна співпраця у сфері освіти була неполітизованою та спрямованою на підтримку освіти як права людини та розвитку суспільства. Це підкреслює необхідність того, щоб міжнародна співпраця у сфері освіти була об'єктивною і не втягувала політичні аспекти у процес підтримки освіти. Замість цього, міжнародна співпраця повинна бути спрямована на забезпечення освіти як невід'ємного права кожної людини на розвиток суспільства через покращення якості освіти. Такий підхід сприяє більш гуманному та ефективному підходу до освіти, який забезпечує доступ до неї для всіх, незалежно від політичних або інших факторів.

Міжнародна співпраця є ключовим інструментом для забезпечення миру та стабільності в регіонах, які перебувають у воєнному конфлікті. Ця теза відзначає, що спільні зусилля та співпраця між країнами та міжнародними організаціями можуть здійснити значний внесок у врегулювання конфліктів і сприяти миру та стабільності в регіонах, які перебувають у стані війни. Освіта, культурний обмін, гуманітарна допомога і інші форми співпраці можуть сприяти покращенню взаєморозуміння між сторонами та сприяти вирішенню проблем, що лежать в основі війни.

В цілому, освіта може відігравати важливу роль у процесі відновлення та досягненню миру після війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Stryhul M.V., Khomeriki O.A. Economism and commercialization as the manifestation of globalization. Norwegian Journal of development of the International Science. № 58/2021. Vol.2. 57-58.

2. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. К.: Ін-т соціології НАН України, 2020. 198 с.

Степашико Дар'я Костянтинівна,
студентка 4 курсу спеціальності “Політологія”
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
6848577@stud.nau.edu.ua

науковий керівник: Гладких Валентин Валерійович,
доцент кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій,
кандидат філософських наук,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
valentyn_gladkykh@npp.nau.edu.ua

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Освіта, безсумнівно, є однією з найважливіших сфер суспільного життя, і вона відіграє вирішальну роль у подальшому розвитку суспільства та у впровадженні досягнень науково-технічного прогресу, а також в зміцненні миру. У ХХІ столітті важливість освіти, особливо вищої, стає актуальнішою, ніж будь-коли раніше, оскільки вона розглядається як важливий фактор для вирішення низки критичних життєвих завдань та адаптації до нових трансформацій у суспільстві.

У той же час, вища освіта сама переживає період інтенсивних змін і стає перед викликом знайти ефективні способи реагування на сучасні реалії та загрози, які можуть загрожувати її функціонуванню. Поширення коронавірусної хвороби та введення

карантину створили потребу в переході від традиційного формату навчання до онлайн-освіти, що підкреслило важливість розвитку цього напрямку та негайне виправлення недоліків у його організації.

Введення воєнного стану суттєво змінило всі сфери життя, включаючи освіту. На сьогодні сфера освіти має реагувати на виклики сьогоднішніх реалій, щоб підтримувати, навіть збільшувати, показники якості освіти, розширити доступ до навчання, адже якісна освіта є однією з 17 глобальних цілей сталого розвитку; освічені українці мають бути основною складовою для побудови модернізованої України після нашої перемоги.

Дослідження перспектив дистанційного навчання в Україні є актуальною темою, оскільки в останні роки воно стало ключовим компонентом освіти.

Мета дослідження — визначити роль та вплив дистанційного навчання як інноваційного засобу освіти на сучасне освітнє середовище та ідентифікувати його переваги та перспективи.

Завдання дослідження:

1. вивчення впливу дистанційного навчання на якість освіти;
2. вивчення переваг дистанційного навчання для студентів, викладачів та освітніх установ;
3. оцінка перспектив розвитку дистанційного навчання в майбутньому, зокрема у контексті міжнародного співробітництва та забезпечення якості освіти.

Методологія дослідження включає в себе такий підхід, як огляд літератури наукових публікацій та звітів.

Дистанційне навчання — це новий підхід до організації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах самостійного навчання студентів. У цьому освітньому середовищі студенти можуть перебувати на відстані від викладача, як у просторі, так і в часі. Водночас вони мають можливість у будь-який момент

підтримувати взаємодію та діалог за допомогою засобів телекомунікації [4, с. 77].

Зараз здобувачі і викладачі мають можливість використовувати доступні онлайн навчальні курси, які створені провідними фахівцями з найкращих університетів у світі. Ці курси надають можливість розширити свій кругозір та ознайомитися з альтернативними методами викладання філософських та соціально-політичних дисциплін. Це відкриває перед здобувачами та викладачами можливості:

- досліджувати та порівнювати різні методи та підходи, які використовують провідні університети, визначаючи їхні сильні та слабкі сторони;
- використовувати отримані знання для адаптації і покращення своєї власної освітньої діяльності відповідно до конкретних вимог та контексту;
- використовуючи доступні ресурси, поглибити свої знання та досліджувати нові теми, що не завжди охоплюються стандартними навчальними програмами;
- для самоосвіти та розвитку навичок критичного мислення, оскільки студенти можуть вчитися у власному темпі та обирати те, що їх цікавить найбільше.

Цей доступ до навчальних ресурсів зробив навчання більш доступним та інноваційним, дозволяючи освітнім установам та індивідуальним користувачам активно сприяти розвитку освіти та поширенню знань.

Більше того, викладення освітніх програм, лекцій сприяє викинненню здорового конкурентному середовищу: виникає конкуренція за якість навчального контенту. Таким чином можна підвищити якість освіти та стимулювати університети вдосконалювати якість своїх програм.

У зв'язку з цим, здійснення записів лекційних курсів та їхнє розміщення у відкритому доступі здається корисною та майбутньоорієнтованою практикою.

Використання вільних онлайн-ресурсів може сприяти створенню спільноти, де студенти та викладачі можуть обговорювати матеріали, ділитися власними думками і досвідом.

Завдяки дистанційному навчанню, університети отримують унікальну можливість охопити значно ширший коло аудиторії, ніж це було б можливо у разі лише традиційних форм навчання.

Дистанційне навчання дозволяє студентам з усього світу отримувати освіту в університетах, навіть якщо вони не мають можливості фізично знаходитися в будівлі університету. Це збільшує міжнародний розмах університетів і створює глобальну спільноту студентів та викладачів.

Студенти можуть вибирати графіки, які відповідають їхнім індивідуальним потребам та обставинам, що дозволяє працюючим або зайнятим людям отримувати вищу освіту без значних перешкод.

Для студентів дистанційне навчання може призвести до зменшення витрат на проживання та подорожі, що робить освіту більш доступною [6].

Університети можуть надавати більше різноманітних програм та спеціалізацій, так як вони не обмежені обмеженою кількістю фізичних класів або аудиторій.

Також університети активно розвивають онлайн-платформи та засоби, що полегшують навчання, включаючи інтерактивні відеоуроки, форуми для обговорення, тестування тощо [5, с 207].

Для працюючих фахівців дистанційна освіта надає можливість отримувати нові навички та кваліфікації без перерви в кар'єрі.

Університети можуть запрошувати видатних науковців, викладачів або експертів з будь-якої точки світу для проведення лекцій, семінарів та доповідей онлайн. Це дозволяє студентам та фахівцям з усього світу здобувати доступ до знань та досвіду найкращих у своїй галузі.

Дистанційне навчання знищує географічні обмеження, що раніше ставили би питання щодо фізичного присутності. Тепер

студенти можуть вивчати певний предмет під керівництвом викладача з іншої країни, не покидаючи свого регіону.

Для університетів це означає можливість співпрацювати з більшою кількістю видатних фахівців та дослідників у різних галузях, що підвищує якість освіти та досліджень. Гості, які не можуть подорожувати, можуть бути запрошені для проведення лекцій або семінарів без необхідності фізичного присутності, що розширює коло можливих співробітників та говорить про більшу різноманітність точок зору.

Дистанційні зустрічі та курси сприяють міжнародній співпраці, допомагаючи об'єднувати науковців та викладачів з усього світу для спільного розв'язання глобальних проблем.

Завдяки дистанційному навчанню студенти одного університету мають можливість відвідувати лекції в іншому ВНЗ, що відкриває широкі горизонти та сприяє глибшому розвитку освітньої системи. Таким чином, студенти можуть вивчати предмети, які не навчаються в їхньому основному університеті, і розширити свою спеціалізацію, відкрити для себе різноманітні педагогічні методи та підходи, підсилити свій професійний та академічний розвиток, отримати два дипломи, що підвищує їхню кваліфікацію, а також розширити своє культурне розуміння та глобальний погляд. Університети ж можуть запропонувати унікальні та спеціалізовані курси, які можливо неможливо знайти в інших навчальних закладах.

З цього погляду, укладання відповідних домовленостей про співпрацю між університетами на як національному, так і на міжнародному рівнях, може бути перспективним. Цей підхід відкриває можливість розвитку віртуальної академічної мобільності, яка надає студентам можливість здобувати освіту та здійснювати навчальну активність відповідно до їхніх особистих навчальних потреб, незалежно від їхнього місця проживання. В цьому контексті, Болонська система створює ідеальні передумови для втілення ідеї віртуальної академічної мобільності, надаючи студентам

можливість набирати необхідну кількість кредитів для своєї освіти, незалежно від територіальних обмежень. Це відкриває перед ними можливості розширити свій академічний досвід та адаптувати навчання до власних потреб, піднімаючи рівень своєї освіти без необхідності залишати своє місце проживання.

Усе це свідчить про те, що дистанційна освіта має потенціал трансформувати сучасну систему вищої освіти, зробивши її більш гнучкою, доступною та інноваційною і сприяючи розвитку глобальної спільноти студентів та викладачів. Ця трансформація може виявити значний вплив на майбутнє освіти та науки, відкриваючи перед нами перспективи глобального обміну знань та культур, розширення можливостей самоосвіти, отримання якісної освіти, незалежно від розташування.

Загалом, дистанційна освіта створює сучасному освітньому просторі нові горизонти і можливості, змінюючи спосіб, яким ми отримуємо та надаємо освіту. Вона перетворює освітню систему на більш адаптивну, глобальну та інноваційну, що сприяє розвитку знань та спільноти студентів та викладачів у всьому світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рудницька О., Кузик П., Дзямко В. Перспективи онлайн-навчання в умовах війни. Наука і техніка сьогодні. 2022. № 7(7). С. 196–203.
2. Сисоєва С., Осадча К. П. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Т. 70, № 2. С. 271–279.
3. Ткачук Г. В. Зарубіжний досвід реалізації змішаного навчання. Фізико-математична освіта. 2018. Т. 15, № 1. С. 98–102.
4. Хмарська І. А. Ефективність організації дистанційного навчання в умовах війни. Акредитация освітніх програм економічного блоку в умовах війни : матеріали всеукр. науково-пед. підвищ. кваліфікації з екон. наук, 18 лип. – 28 серп. 2022 р. Львів-Торунь, 2022. С. 76–79.
5. Шевчук Г. Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Т. 2, № 79. С. 205–208.
6. The Skills Network. Advantages of distance learning, 2016. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4m-l-QpqxOo> (дата звернення: 17.10.2023).

Скоробагатько Анна Ігорівна,
здобувачка вищої освіти, 4 курс,
кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій,
Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
6957857@stud.nau.edu.ua

Матвійчук-Юдіна Олена Василівна
к.пед.н., доцент кафедри комп'ютерних мультимедійних
технологій, Факультет міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
olena.matviichuk-iudina@npp.nau.edu.ua

ОСНОВИ ПОБУДОВИ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ВЕКТОРУ БРЕНДУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Заклади вищої освіти в умовах воєнного стану відіграють важливу роль в розвитку інтелектуального капіталу суспільства. Цей капітал має велике значення для сталої стійкості в екстремальних умовах, а в подальшому – для розвитку всіх сфер діяльності в державі.

Рівень освітньої бази в Україні дозволив в умовах повномасштабного вторгнення в Україну у лютому 2022 року спрацювати стабільній роботі ІТ-орієнтованій економіці. Маємо зазначити, що ІТ-економіка здійснює зворотній вплив та дає великий поштовх у розвитку і стійкості сучасних ЗВО, відкриває нові можливості в умовах військового стану. Як ніколи, стає важливою якість надання освітніх послуг та створення бренду ЗВО.

Побудова бренду ЗВО наряду зі стандартними напрямками формування іміджу та маркетингової комунікаційної стратегії має особливості. Так важливою додатковою складовою є сфера надання освітніх послуг [4], яка має включати в себе формування фахівця з обраної спеціальності, який є носієм цінностей бренду ЗВО і при залученості до проєктів під час навчання та подальшій професійній діяльності є поширювачем цінностей бренду за допомогою засвоєних інструментів, набутих навичок.

До прикладу, наводимо досвід, отриманий студенткою

Скоробагатько Анною, під час навчання на кафедрі мультимедійних технологій Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету. Обираючи заклад та профіль за критеріями сучасних трендів та зануреності до ІТ-сфери, її, як абітурієнтку, привабив попередній досвід викладачів й відео-ролик [1] про спеціальність, знятий студентами кафедри. Під час навчання в періоді Пандемії "COVID-19" та з початком повномасштабного вторгнення російських військ в Україну у лютому 2022 року суттєво трансформувались засоби та методи взаємодії студентів з викладачами на корись онлайн інструментів та комунікацій. Разом з цим професійна стійкість та фаховість викладачів кафедри під час екстремальних умов загартувала прагнення студентки поширювати вектор сталого розвитку, застосовуючи знання для підтримки проєктів розвитку громад в Україні. Так, на Школі місцевого самоврядування, організованої за підтримки ГО «Відкрите суспільство України» [3] та ВГО «Асоціація малих міст України» [2] в складі команди Херсонського регіону «Кавун «Фенікс»» підготовлено проєкт «Чорнобаївський лан», який включає в себе розробку основи бренду (брендбук), логотипу, веб-платформи, друкованої продукції, зокрема флаєрів, відеозапису користування сайтом і створення сторінок в соціальних мережах. Під час чотирьох місячної роботи над проєктом постало питання не тільки формування самостійного продукту-платформи для взаємодії виробників, надавачів послуг та споживачів в умовах тривалих боєвих дій на деокупованих територіях Правобережжя Херсонщини, а, перед усім, виникло завдання поєднання всіх учасників, задіяних в комунікації під час функціонування платформи на базі спільних цінностей, формування тісних сталих зв'язків між всіма елементами єдиної новоствореної системи. Тому за основу сталої моделі платформи вирішено взяти побудову бренду, з застосуванням інструментів інтернет-маркетингу, включаючи також створення Логотипу та Брендбуку й вибудову комунікаційної стратегії просування бренду у громаді.

Вивчаючи досвід Світових лідерів вищої ланки освіти за аналізом *QS Quacquarelli Symonds* [5], де якість залежить від усвідомленого ставлення до навчання та вибору бренду, пріоритетом слід виділити побудову саме такого ланцюжка в Україні в ЗВО:

1. Місія та цінності навчального закладу мають бути основою корпоративного стилю. Викладачі, студенти, співробітники закладу виступають носіями цих цінностей. Тому важливим є те, щоб стратегія розвитку та брендбук закладу розроблялись з урахуванням думок та участі представників всіх структурних підрозділів.

2. Важливим є забезпечення балансу між повагою до унікальності кожного факультету, його досягнень, стилю висвітлення успіхів у медіа-просторі, застосовуючи принцип системності таких публікацій та інформаційною політикою університету, якої слід дотримуватись структурним підрозділам, тримаючи єдину логічну та візуальну лінію з загально університетськими ресурсами.

3. Поняття "Бренд" має вкладатися в дію кожного учасника системи закладу вищої освіти. Це все, що має відбуватися та бути дотичним до цієї сфери. Місія та цінності працюють, коли все, що приписане на папері проявляється в щоденній діяльності та взаємодії. Тільки при цих умовах освітні послуги набувають якості, підвищують цінність на ринку освіти.

4. Сприйняття філософії Бренду навчального закладу викладачами, студентами є умовою для формування у відвідувачів образу навчального закладу, основою сталості розвитку закладу вищої освіти, його впливу на цивілізаційні процеси. Досягнення мети сформувати корпоративну культуру та систему цінностей можливе шляхом налагодження ефективної системи внутрішньої комунікації та співпраці з власними та зовнішніми структурами.

Саме такий ланцюжок сприятиме росту кожного конкурентоспроможного ЗВО в Україні до рівня впливовості та пізнаваності в Світових масштабах, а Державі Україні надасть сталого розвитку поколінь.

Робота з позиціонування бренду має проводитися системно та піддаватися систематичному контролю та моніторингу ефективності спеціальним структурним підрозділом, відповідальним за промоцію.

Безсумнівно, для просування бренду співробітники такого підрозділу та представники структурних підрозділів ЗВО мають добре володіти сучасними мультимедійними інструментами (монтажем відео, редагуванням фото, створенням історій (stories) для блогів, інфографіки, онлайн-курсів, підготовкою прес-релізів

для ЗМІ тощо) для наповнення веб-сайту, створення контенту для соціальних мереж і комунікації з зовнішніми партнерами, одночасно дотримуючись концепції Брендбуку.

Відмітимо, що найпоширенішим способом просування Бренду на сьогодні вважаються соціальні мережі, але частина аудиторії залишається неактивними користувачами соціальних мереж, тому спеціально для них є більш інформативні веб-сайти з розширеним змістом та друкована рекламна продукція, така як буклети, флаєри, постери тощо.

Узагальнюючи вище описане, можна констатувати, що використання мультимедійних технологій для просування бренду в освітній сфері щодалі все більше набуває нового сенсу та має великий потенціал для надавачів освітніх послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абiтурiєнту. Реклама спецiальностi. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kmmmt.nau.edu.ua/abitur-page/reklama/>.
2. ВГО «Асоцiацiя малих мiст України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://atu.net.ua/>.
3. ГО «Вiдкрите Суспiльство України» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.facebook.com/vidkritesuspilstvo/>.
4. Дергоусова А.О., Романович Є.В. Формування стратегiї комунiкацiї для закладу вищої освiти. Мiжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2019. №10 (30). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.internauka.com/uploads/public/15728661447248.pdf>.
5. QS World University Rankings: Europe 2024. [Electronic resource]. Access mode: <https://www.topuniversities.com/europe-university-rankings?&tab=indicators>.

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

**ОСВІТА, НАУКА, ДОСЛІДЖЕННЯ В НОВИХ РЕАЛІЯХ
СЬОГОДЕННЯ**

Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Київ, 31 жовтня 2023 р.)

Електронне видання

Матеріали друкуються в авторській редакції

Здано в набір 26.10.2023 р.
Верстка, макет: **Василишина Н.М., Бобарчук О.А.**

Контактна інформація організаційного комітету:
03058, Україна, м. Київ, пр. Гузара Любомира, 1
навчальний корпус, 7, ауд.7-306,
кафедра іноземних мов та перекладу ФМВ
E-mail: filologyN@gmail.com
<http://fmv.nau.edu.ua>